

MÄRKUSTE TABEL

KREDIIDIINKASSODE JA -OSTJATE SEADUSE EELNÕU

Nr	Märkused	Arvestatud/ mitte- arvestatud/ selgitatud	RaM märkused
PLUS PLUS CAPITAL AS			
1	Eelnõu on tihedas seoses kehtiva Krediidiandjate- ja vahendajate seadusega (edaspidi KAVS), mistõttu on nii arusaadav kui vajalik, et Eelnõu ning KAVS oleksid suures osas harmoneeritud. Küll aga peab PlusPlus siinkohal oluliseks märkida, et Eelnõuga ei peaks krediidiinkassodele ja krediidiostjatele ette nägema karmimaid nõudeid kui seda on tehtud krediidiandjatele- ja vahendajatele läbi KAVS-i.		
2	Eelnõu § 47 lg 5: <i>Kui Krediidisaaaja teeb krediidiinkassole makse krediidilepingu osaliseks või täielikuks tasumiseks, esitab krediidiinkasso krediidisaajale püsival andmekandjal kinnituse makse tegemise kohta.</i> PlusPlus-ile jääb selgusetuks, mis eesmärki täidab igakordsete kinnituste saatmine. Kuivõrd krediidilepingu osaline tasumine võib tähendada ka võlgneva summa tasumist sisuliselt ühe euro kaupa, tekitab selline kohustus tarbetult suure administratiivkohustuse. Alternatiivina võiks krediidiinkasso kinnituse püsival andmekandjal väljastada krediidisaaja nõudmisel.	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	Antud säte tugineb direktiivi 2021/2167 artiklil 6(2) punktil d. Säte eesmärk on tagada, et võlgnik/krediidisaaaja saaks selge kinnituse/tõendi, et seoses makse tasumisega tema võlasumma väheneb (ja vastavalt VÕS § 415 lõikes 2 sätestatud järjekorrale). Krediidiasutuse maksekinnitus ei taga iseenesest veel võlgnikule kindlust, et konkreetselt tema võlasummat on inkassofirma vähendanud ja mitme võla korral tekib ka küsimus, millise võla katteks tuleks makstud summa arvestada. Selline võlgniku põhine arvestus peaks olema selgelt võimalik ka inkassofirma sisemise korralduse alusel. Ehk võlgnikule/krediidisaaajale peaks olema suhteliselt lihtne seda tõendada, et ta on vastava summa maksnud. Püsiva andmekandjana võib antud juhul käsitada ka krediidiinkasso poolt loodud nõ veebiportaali, kuhu krediidisaaaja saab sisse logida ja näha täpselt oma võlgnevuse kujunemise ajalugu, sh ka seda, kuid tehtud maksed tema võlgnevust on vähendanud.
3	Eelnõu § 50 lg 3:	Arvestatud	

	<p><i>Krediidiinkasso audiitorettevõtja võib nimetada kuni viieks aastaks. Viieks aastaks nimetatud audiitorettevõtja nimetamine vahetult järgnevas perioodiks ei ole lubatud.</i></p> <p>Võrreldes KAVS-is sätestatuga on antud säte krediidiinkassode osas rangem, kuivõrd krediidiandjatele- ja vahendajatele selline piirang ei kohaldu. Äriseadustiku (edaspidi ÄS) § 329 kohaselt võib audiitori nimetada ühekordseks kontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks ning seda ilma konkreetse ajalimiidita. PlusPlus-ile on arusaamatu, milleks on krediidiinkassodele seatud piirang ning mis eesmärki see täidab.</p>		
4	<p>Eelnõu § 57 lg 3: <i>Tegutsev krediidiinkasso kui võlgnik võib pankrotiavalduse esitada ainult Finantsinspeksiooni kirjalikul nõusolekul.</i></p> <p>Pankrotiseaduse § 4 lg 1 kohaselt kuulub pankrotiasja menetlemine maakohtu pädevusse. Antud sättes kontekstis ei ole üheselt arusaadav, miks on Finantsinspeksiooni nõusolek pankrotiavalduse esitamisel ülemuslik ning kuidas see maakohtu pädevusega seostub. Aktsiaseltsi üldkoosolek, kelle netovara on vähem kui pool aktsiakapitalist, võib otsustada pankrotiavalduse esitamise kasuks (ÄS § 301 lg 3). ÄS § 373 kohaselt on likvideerijatel kohustus esitada pankrotiavaldus, kui likvideeritava aktsiaseltsi varast ei jätku võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamiseks. Praktikas toob see Eelnõu ning kõnealuse ÄS-i sätte kohaldamise korral olukorra, kus üldkoosoleku otsus ja selle seaduslikkus olenevad Finantsinspeksiooni nõusolekust.</p> <p>Täiendavalt on ÄS § 306 lg 3-1 kohaselt juhatusel kohustus esitada kohtule pankrotiavaldus viivitama, kuid mitte hiljem kui 20 päeva möödumisel juhul kui aktsiaselts on maksejõuetu ning see ei ole tema majanduslikult olukorrast tulenevalt ajutine. Aktsiaseltsi võime antud olukorras 20 päeva tähtjast kinni pidada sõltub seega suures osas Finantsinspeksioonist ning viimaselt saadud nõusolekust. Eelnõu § 57 lg 3 ei näe ette ajalist määratlust Finantsinspeksioonile avalduse nõusoleku andmiseks ning ei selgita ka, millistel alustel on Finantsinspeksioonil pankrotiavaldusele nõusolekut mitte anda ja/või nõuda selle parandamist.</p>	Osaliselt arvestatud	Sätet on täpsustatud nii, et FI nõusoleku saamine on vajalik üksnes juhul kui krediidiinkasso tegeleb krediidisajate rahaliste vahendite hoidmisega.
5	<p>Eelnõu § 64 reguleerib krediidiostja kohustust teavitada Finantsinspeksiooni viivises oleva krediidilepingu loovutamise kohta. Antud paragrahvi sätetest ei ole üheselt mõistetav, kas see kohaldub ka tagasiloojutamistele, mis on antud valdkonna praktikas võrdlemisi tavalised. PlusPlus leiab, et kõnealust sätet oleks vajalik täpsustada.</p>	Selgitatud/arvestatud	Juhul kui leping või nõue loovutatakse nõ tagasi, siis tuleb ka sellest FI-d teavitada. Vastav täiendus on uue lõike näol §-i lisatud.
6	<p>Krediidiinkassode direktiivi eesti õigusesse ülevõtmise raames on planeeritud muudatused ka teistes seadustes. Üheks näiteks sellest on võlaõigusseaduse (edaspidi VÕS) § 415 lg 1, Eelnõu seletuskirja lk 64-65, mis käsitleb madalama viivismäära seadmist. PlusPlus on seisukohal, et vähendatud viivis ei motiveeri krediidisajajat kohustust täitma, mille läbi võib viivituse trend vastupidiselt eeldatavale sätte eesmärgile veelgi tõusta. Lisaks hakkaks sellises olukorras tarbimislaenu hinda otseselt mõjutama seadusega sätestatud määr, pannes krediidiandjad olukorda, kus tuleb hinnata antud turu jätkamise üldist võimalikkust.</p>	Selgitatud/osaliselt arvestatud	<p>Viivisemäära alandamist ja sellele lae seadmist toetavad üheselt kohtud.</p> <p>Kompromissi huvides on VÕS §-i 415 lg 1 muudetud nii, et viivisemäär ei saa tarbijakrediidilepingute puhul olla üle kahe korra suurem kui esialgne laenuintress ja maksimaalselt saab see olla kui KKM-i ülempiir.</p>
7	<p>KAVS § 39 lg 2 p-d 5 ja 6 (sarnaselt Eelnõu §-le 27), mis puudutab juhi ärialast laimatut mainet. Kavandatud on muudatus, mille kohaselt ei ole ärialane maine laimatu kui juht ei ole varasemas suhtluses järelevalveasutusega tegutsenud läbipaistvalt, avatult ja koostöövalmilt, muudab hindamise senise sõnastusega võrreldes oluliselt</p>	Selgitatud	Säte põhineb direktiivi artikli 5(1) punkti (b) alapunktil iii (<i>they have always been transparent, open and cooperative in their past business</i>)

	<p>subjektiivsemaks, andmata seletuskirjas põhjendatud selgitusi antud muudatusele ning selle vajadusele.</p>		<p><i>dealings with supervisory and regulatory authorities).</i></p> <p>Selle tausta avab veel eraldi direktiivi põhjenduspunkt nr 27. Selle kohaselt teeb järelevalveasutus vastava otsuse teadaoleva informatsiooni põhjal (nt kui vastavad isikud on varem taotlenud tegevusluba). Juhul kui järelevalveasutusel puudub aga varasem suhtlus või kontakt vastavate isikutega, siis see asjaolu kaalumisele ei tule (ehk ei saa võtta aluseks varasemat suhtlust järelevalveasutusega).</p> <p>Seletuskirja on vastavalt täiendatud.</p>
8	<p>Vastuolu KAVS § 49 uus lõige 5-1 vastutustundliku laenamise täpsemate nõuete (Eelnõu seletuskiri lk 61-62) ja VÕS uus säte § 416-1 lg 2 (Eelnõu seletuskiri lk 65-66) viivisesse sattunud tarbijakrediidilepingute ümberkujundamise osas ning suhestumine EBA viivisnõuete makseraskuste tõttu rekonstrueeritud nõuete haldamise kohta käivate suuniste punktiga 140. KAVS § 49 lg 5-1 toob kohustuse viivisnõuete ümberkujundamise reeglite tegemiseks eesmärgiga vähendada sundtäitmisele minevate nõuete hulka. Eraldi on välja toodud tarbija maksevõimelisuse hindamise vajalikkus. VÕS § 416-1 lg 2 osas aga on selgelt öeldud, et ümberkujundamise meetme pakkumine ei tekita krediidiandjale täiendavat kohustust hinnata tarbija krediidivõimelisust. Eelnimetatud EBA suuniste punkt 140 kohaselt peaksid krediidiasutused enne makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmete rakendamist hindama laenuvõtja tagasimaksevõimet. Krediidivõimelisuse hindamise kohustus ja selle ulatus VÕS § 416-1 lg 2 puhul ei ole seega selge ning vajaks täiendavat hinnangut selle rakendamise võimalikkusele koos KAVS-i ja EBA suunistega.</p>	<p>Osaliselt arvestatud/ selgitatud</p>	<p>Antud säte põhineb direktiivil ja seda avab rohkem direktiivi põhjenduspunkt nr 56 – konkreetselt tarbija krediidivõimelisuse kohta öeldakse järgmist: „<i>When deciding which forbearance measures to take, creditors should take into account the individual circumstances of the consumer, the consumer’s interests and rights <u>and the consumer’s ability to repay the credit</u>, including in particular if the credit agreement is secured by residential immovable property that is the consumer’s primary residence.</i>“</p> <p>Ehk sisuliselt ei ole peetud silmas nõuete täieulatuslikku hindamist, mis on sätestatud VÕS § 403⁴.</p> <p>Ka vastav EBA suunis, millele eeltoodud direktiivi põhjenduspunktis viidatakse, räägib „laenuvõtja finantsseisundi asjakohasest hinnangust“ (selle punkt 140). EBA suunise kohaselt on pigem oluline, et lahendus oleks jätkusuutlik</p>

9	Täiendus KAVS § 50-1 näol (Eelnõu seletuskiri lk 62), mis suunab krediidihaldusega tegeleva krediidiandja kohaldama Eelnõu § 58-60. Seletuskirjas märgitakse, et krediidiandja- või vahendaja, kes tegeleb ise krediidihaldustegevusega, peab täitma samuti (ja osaliselt) krediidiinkassode suhtes sätestatud. Eelnõust ega seletuskirjast ei ole arusaadav, millises olukorras ning mis ulatuses antud paragrahve kohaldama peab. Lisaks on arusaamatu, millist lisandväärtust loob nõude aluseks olevate dokumentide koopia saatmine krediidisajale (Eelnõu § 59 lg 1 p 8) olukorras, kus krediidiandja tegeleb enda väljastatud krediidi sissenõudmisega.	Selgitatud	Kui krediidiandja asub ise nõ viivisvõlga sisse nõudma, siis on oluline, et suhtlus võlgnikuga oleks täpsemalt samasugustel alustel. Ehk lihtsustatult tuleb vältida võlgniku survestamist ja võlgnik peab täpselt aru saama, mida tema käest sisse nõutakse. Ehk teiste sõnadega: viivislaenu sissenõudmise käigus peaks võlgniku õigused olema kaitstud samal määral nagu enne viivisvõlgnevusse sattumist. Samuti peab sel juhul olema tal ka kaebamise õigus.
10	PlusPlus leiab, et krediidiinkassode ja -ostjate seaduseelnõu väljatöötamisega minnakse reguleerima oluliselt laiemat valdkonda ning muudatuse majanduslikku mõju ei ole piisavalt analüüsitud. Eelnõu seletuskirjas tõdetakse, et väljatöötamiskavatsuse puudumise korvab osaliselt ulatuslik Tartu Ülikooli rakendusuringute keskuse poolt läbi viidud krediidituru uuring, mis valmis 2021. a lõpus. Uuringu eesmärk oli selgitada, milline on Eesti krediidituru hetkeolukord, analüüsida, kuidas on 2015. a vastu võetud krediidiandjate ja -vahendajate seadus turgu mõjutanud ning teha ettepanekud vastutustundliku laenamise põhimõtete järgimise parendamiseks ja muude probleemkohtade lahendamiseks. Uuringu eesmärk ei olnud uurida inkassoteenuste toimimist ning uuring oli koostatud eelkõige tarbija vaatest lähtuvalt ning turuosaliste huvide tasakaalustamiseks tuleb enne uuringus tehtud ettepanekute rakendamist nende mõju ka krediidituru osalistele täiendavalt hinnata.	Selgitatud	Seletuskirjas sisalduv mõjuanalüüs majanduslikku mõju hindab, sh ka otseselt inkassofirmadele. Seletuskirja on teatud ulatuses ka vastavalt täiendatud.

SVEA INKASSO OÜ

1	Kuigi Svea Inkasso OÜ nõustub, et Eestis esineb vajadus inkassoturu reguleerimise järele ja Finantsinspektsiooni poolne järelevalve inkassoturu üle on põhjendatud, siis kooskõlastusringile saadetud eelnõus on märkimisväärsed puudused ning seetõttu tuleks see Svea Inkasso OÜ hinnangul jätta esitatud kujul vastu võtmata. Seda põhjusel, et eelnõus esineb mitmeid puudujääke ja asjatut ülereguleerimist – kavandatava regulatsiooni saavutada loodetavate eesmärkide põhjendused on ebapiisavad, regulatsioon rikub ebaproportsionaalselt ettevõtlusvabadust, kavandatud ajakava on ebamõistlikult rutakas jne. Eelnõu koostamisel on jäetud seejuures täielikult tähelepanuta, et mitmed inkassoteenust pakkuvad ettevõtted arvestavad oma tegevuses juba täna tarbijast võlgnike huvidega, lähtuvad oma äritegevuses headest tavadest, käituvad õiglaselt ja professionaalselt, mistõttu “karistatakse“ eelnõuga neid ettevõtteid põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt. Lisaks ei arvesta kõnealune eelnõu piisavalt erisustega, mille eesmärk, mõju ja ulatus on kardinaalselt erinev nn. “3-nda osapoole” võlgade sissenõudmise ja võlaportfelliinvesteeringute võrdluses.	Selgitatud	Eelnõud on üksjagu muudetud nii, mis vähendavad selgelt inkassofirmade suhtes halduskoormust, sh on arvestatud mitmeid inkassofirmade ettepanekuid. Kui nn 3-nda osapoole võlgade sissenõudmine ja võlaportfelliinvesteeringute haldamine paigutub KIKS § 3 lõikes 2 sätestatud krediidihaldustegevuse alla, siis ka käesolev eelnõu kohaldub sellisele tegevusele.
2	Eelnõuga on planeeritud kehtestatakse krediiditurul tegutsevatele inkassodele arvukalt täiendavaid tegevusnõudeid – muuhulgas on ettevõttel kohustuslik tegevuse jätkamiseks taotleda Finantsinspektsioonilt krediidiinkasso tegevusluba. Seejuures peab tegevusluba olemas olema juba hiljemalt 29.06.2024. Juhime tähelepanu, et seadus on kavandatud	Arvestatud	Mis puudutab krediidiandjate (mitte-pankade) poolt antud tarbijakrediidiga seotud krediidihaldustegevust, siis selles osas on rakendustähtaega

	<p>jõustumata 2023. aasta lõpuks, Finantsinspeksioonil on aega tegevusloa taotlus menetleda kuni 6 kuud, mis tähendab, et tegevuse jätkamiseks tuleb tegevusloa taotlus Finantsinspeksioonile esitada kohaselt seaduse jõustumise järgselt. Eelnõu § 7 lg 1 sätestab seejuures nimekirja dokumentidest ja andmetest, mis tuleb tegevusloa taotluse juurde lisada ning hinnates vajaliku dokumentatsiooni mahtu, siis vajavad ettevõtted taotluse jaoks vajaliku dokumentatsiooni ettevalmistamiseks kindlasti teatud ajavaru. Seaduse planeeritud jõustumisaeg on eeltoodust tulenevalt ilmselgelt põhjendamatult ja ebamõistlikult lühike ning sellisel kiirustamisel puudub mõistlik põhjendus, kuna seni pole seadusandja näidanud üles erilist huvi käesoleva eelnõuga lahendatavate probleemide lahendamiseks. Meie hinnangul oleks kavandatavate regulatsioonide mõistlik jõustumisaeg minimaalselt 12 kuud seaduse vastu võtmisest.</p>		<p>pikendatud. Selle kohaselt tuleb tegevusloa saada hiljemalt 2024. a. lõpuks.</p>
3	<p>Eelnõu § 3 lg 7 sätestab piirid, millistel tingimustel võib krediidiinkasso sõlmida tarbijast võlgnikuga kokkuleppeid võlgnevuse tasumiseks. Svea Inkasso OÜ hinnangul on sättes toodud tingimused vastuolus õiguse üldiste põhimõtetega, sealhulgas põhimõttega, et lepingud on täitmiseks kohustuslikud. Kavandatud meetmed on äärmiselt võlgniku huvide poole kaldu, võlausaldajate huvid ei ole nimetatud piirangute puhul kuidagi kaitstud. Regulatsioon soodustab tarbijate poolt oma kohustustest kõrvale hoidmist, sh ka pahatahtlikku käitumist nii krediidi võtmisel kui selle tahtlikul õigeaegselt tagastamata jätmisel. Sellise regulatsiooniga antakse tarbijale suunis, justkui riigi poolt soositakse lepingute mitte täitmist ning tekitakse olukord, kus tarbijal ongi mõistlikum ja soodsam jätta lepingust tulenevad kohustused täitmata ning sõlmida pärast võlausaldaja poolt lepingu ülesütlemist võlgniku jaoks soodsamatel tingimustel kokkulepe krediidiinkassoga. Kusjuures tulenevalt asjaolust, et krediidiandjatele ja krediidiandjatele nimetatud nõuded võla ümberkujundamise osas ei rakendu, siis hakkab võlgniku jaoks see, millised kokkuleppeid võlausaldaja temaga võlgnevuse tasumise osas kokku leppida saab, sõltuma sellest, kas võlgnevust nõuab sisse krediidiandja/andja või inkassoettevõtte. On arusaamatu, miks nähakse eelnõuga ette erinevad õigused võlgade ümberkujundamiseks krediidiandjatele/andjatele ning krediidiinkasso ettevõtetele, kuigi sisuliselt käib jutt samadest nõuetest ning nende ümberkujundamise võimalused ei tohiks sõltuda nõude omanikust.</p>	<p>Selgitatud/ mitte- arvestatud</p>	<p>Antud piirangud lähtuvad eeldusest, et krediidiinkasso ei saa ise tegeleda tarbijakrediidi väljastamisega. Seda saavad teha pangad või krediidiandjad.</p> <p>Nõuded krediidiandjate ja krediidiandjate suhtes on erinevad võrreldes krediidiinkassodega (s.t. krediidiinkassodele ei ole need nii ranged, näit. krediidiriski hindamise ja juhtimise nõuded), mistõttu on erinev kohtlemine antud juhul põhjendatud. Näiteks ei saa pidada mõistlikuks, et krediidiinkasso hakkab tõstma viivises oleva tarbijakrediidilepingu intressimäära.</p>
4	<p>Eelnõuga nähakse krediidiinkassodele ette täiendavad ulatuslikud organisatoorsed nõuded, mis eelkõige just väiksemate inkassoettevõtete puhul ei ole põhjendatud ning kvaliteetse teenuse pakkumiseks ilmtingimata vajalikud. Näiteks jääb arusaamatuks § 36 lg 1 sätestatud nõue, et krediidiinkasso nõukogus peab olema vähemalt kolm liiget; samuti jääb ebaselgeks, mis eesmärki täidab § 46 lg-s sätestatud kohustus, mille kohaselt krediidiinkasso aktsia- või osakapital peab olema vähemalt 50 000 eurot. Ka § 41 lõike 4 alapunktides esitatud kõigi nõuete vajadus, mis tuleb siseeeskirjades kindlaks määrata, ei ole ettevõtte tegevust ning seaduse eesmärki silmas pidades üheselt arusaadav, samuti ei leidu põhjendusi seletuskirjas.</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p>	<p>Nõukogu on eelnõus nüüd ette nähtud OÜ-dest krediidiinkassodele nõuababatahtlikuna.</p> <p>Kapitalinõuet on vähendatud 50 000 euro pealt 25 000 euro peale. See on sisuliselt kõige väiksem kapitalinõue finantsjärelevalvesubjektide lõikes (ühisrahaasutustel ja teatud makseasutustel on see sama suur, ülejäänud subjektidel kõigil kõrgem).</p>
5	<p>Svea Inkasso OÜ hinnangul on põhjendamatult suured ja ebamõistlikud 13. peatükis sätestatud rahatrahvid. Rahatrahvid on kavandatud vahemikus 100 000 – 1 000 000 eurot, millised summad ei ole proportsionaalsed arvestades rikkumise ulatust ja mõju. Samuti on need</p>	<p>Selgitatud</p>	<p>Esiteks on FI-l kaalutusõigus ehk iga eksimuse/rikkumise korral ei pea koheselt algatama väärteomenetlust. Teiseks, võrreldes teiste finantsjärelevalve subjektidega on</p>

	ebaproportsionaalselt suured võrreldes Eestis üldiselt analoogsetele rikkumistele kehtivate rahatrahvidega.		vastavad ülemmäärad tunduvad väiksemad (nt paljude subjektide puhul tõusevad vastavad ülemmäärad alates 2023. a. 1. novembrist kuni 5 mln euroni). Kokkuvõttes peavad aga väärtegade eest ettenähtud trahvimäärad olema piisavalt mõjusad, et nad omaksid üldpreventiivset mõju.
6	Lisaks eelnevale leiab Svea Inkasso OÜ, et nn kolmanda osapoole inkasso puhul peaks eelnõuga kavandatud tegevuse eest vastutama juba krediidiastutus- või krediidiandja ise, kes valib enda nõudeid sisse nõudma inkassoettevõtja, kes vastab vajalikele nõuetele, kelle tegevus vastab käesolevas eelnõus kirjeldatud nõudmistele (va organisatoorsed nõuded). Antud vastutus peaks lasuma täielikult krediidiastutusel -andjal, kes on/oli nõude algne omanik, sest võlg on tagajärg, mitte põhjus. Sellisel viisil puuduks vajadus antud eelnõu osas puudustena välja toodud ülereguleerimiseks.	Selgitatud	Käesolevaga ei ole üheselt arusaadav, millist konkreetset vastutamist on silmas peetud. Juhul kui peetakse silmas, kas krediidiastutus/krediidiandja on kinni pidanud vastutustundliku laenamise põhimõtetest krediidi väljastamisel, siis käesoleva eelnõuga nõ ei võeta seda vastutust neilt ära ja seda ei panda ka otseselt krediidiinkasso nõ õlgadele. Siiski – juhul kui krediidiinkasso/ostja hakkab omandama viivises olevat nõuet, peab ta siiski tegema omalt poolt piisava hindamise, kas tema hinnangul on algne krediidiandja andnud laenu vastutustundlikult. Sest tuleb arvestada, et kui kohus hiljem leiab, et laenu ei antud vastutustundetult, siis võib see ka inkasso jaoks tähendada intresside ja kõrvalnõuete vähendamist. Lisaks tuleb silmas pidada, et eelnõu § 3 lg 9 kohase käitumise eest vastutab ikkagi krediidiinkasso ise (s.t. juhul kui krediidiinkasso kujundab tarbijakrediiti vastavalt ümber).
OMEGA INVEST			
1	Suures pildis toetame valdkonna reguleerimist üheste reeglitega kõigile osapooltele ja seotud isikute tegevusele. Üldine ettepanek on oluliselt leevendada seatavaid nõuded Krediidiinkasso ja Krediidiostjatele, paljuski on üks ühele rakendamist Krediidiandjate ja vahendajate seadusega (KAVS) alates tegevusloa taotlemisest § 6 (KAVS § 12), äriplaan § 8 (KAVS § 13), tegevusloa taotluse läbivaatamine § 9 (KAVS § 14), § 10 (KAVS § 15) § 11 (KAVS § 16) jne, mitmetes punktides on nõuded rangemad kui (KAVS) olemasolev kehtiv sõnastus. Näiteks § 13 lg. 2 punkt 1 viitab 12 kuule, KAVS – 6 kuud.	Osaliselt arvestatud	Eelnõu uues versioon on tehtud mitmeid olulisi leevendusi, sh ka tagamaks seda, et nõuded ei oleks rangemad kui KAVS-s (nt nõuded nõukogu liikmete arvule, audiitorkontrollile, kapitalile, olulisele osalusele jms). Eelnõu § 13 lg 2 punkt 1 on tegelikult nõ soodsam režiim võrreldes KAVS § 18 lg 2 punktis 1 sätestatuga kuna ettevõtja saab eelnõu kohaselt nõ kauem viivitada oma tegevuse alustamisega või ta saab peatada oma tegevuse pikemaks ajaks enne kui tegevusloa

			kehtetuks tunnistamise otsus võib FI poolt tulla.
2	§ 11 lg 1 p 8? – tegevusloa taotleja organisatsiooniline tase ning infotehnoloogilised süsteemid ja muud tehnoloogilised vahendid ei ole teenuse osutamiseks piisavad - direktiivis seda nõuet ei ole, milleks on see vajalik? Kas Eestis on täna üldse piisavalt IT audiitoreid? Täna on keeruline olla iga aastast auditeeritud TOP 4 audiitöörühma poolt kuna olemasolev audiitöörühmade inimressurs on ebapiisav;	Selgitatud	Analoogiline nõue on kõikidel isikutel, kes soovivad taotleda finantsteenuste alast tegevusloa FI-lt. Antud juhul mõeldakse eelkõige seda, et kuidas tulevane finantsjärelevalve subjekt on võimeline esitama FI-le aruandeid arvestades tema IT süsteemi (s.t. tema elektrooniliselt aruannete esitamise võimekust). Ehk see ei eelda tingimata eraldi IT audiitöörühma poolset nõu kontrolli või testimist.
3	§ 23 Teenuse osutamine piiriülevalt kolmandas riigis – ei peaks olema eraldi reguleeritud (KAVS ei ole reguleeritud), piiriülele peaks kohaldama üldiseid sätteid (piiriüle tegevus teises lepinguriigis).	Selgitatud	Finantsjärelevalve subjektide tegevus kolmandates riikides võib kätkeada endas täiendavaid riske (vt ka FI märkusi sel teemal – nr 29). Tõsi see võib sõltuda paljuski ka sellest, et millise kolmanda riigiga tegemist on. Meie soov ei ole hakata seaduse tasemel kolmandaid riike vastavalt kategoriseerima. Ka KAVS §-d 66 – 72 näeb ette analoogilised tegutsemise alused välisriikides, sh kolmandates riikides. Käesolevaga on KIKSi vastavaid sätteid tulenevalt FI märkustest täiendatud/muudetud.
4	§ 26 Oluline osalus – (KAVS) sätestab 20%, eelnõus välja toodud 10%. Näitena punkt millises osas on eelnõu võrrelduna (AVS) rangemalt reguleeritud ja ebaselge on selle põhjendus;	Arvestatud	
5	§ 36 Nõukogu ja juhatuse liikmete arv (1) Krediidiinstitutsiooni nõukogus peab olema vähemalt kolm liiget, kui põhikiri ei näe ette suuremat liikmete arvu – nõukokku sobivate inimeste leidmine kes sobivad finantsvaldkonda on väga keeruline. Taotleme nõukogu kohustuse ära jätmist;	Osaliselt arvestatud	Eelnõud on muudetud nii, et nõukogu olemasolu ei ole enam OÜ-de puhul kohustuslik – siiski Finantsinspeksioon võib seda teatud kaalutlustel nõuda.
6	§ 44. Krediititoimiku pidamine lg. 2 – Krediidiandja ei väljasta viitega pangasaladusele oma krediititoimikut maksevõime osas. Punkt vajab selgelt täiendavat analüüsi kaasates pankasid ja teisi krediidiandjaid. Krediititoimik saab alata peale kliendi nõude loovutamist krediidiandjalt krediitioimikust.	Arvestatud	
7	§ 45. Krediidihalduslepingu sõlmimine lg. 4 – kes vastutab kui krediidiandja on sõlminud mittekehtiva sättega lepingud näitena andnud pikemas perioodis laenu vastutustundliku laenuandmise rikkumist teostades (VTL) milline ilmneb peale nõude loovutamist krediitioimikust ja/või inkasso menetlusprotsessi raames? Krediitioimik ei saa vastutada krediidiandja poolse rikkumise eest.	Selgitatud	Vt Svea Inkasso märkusele nr 6 esitatud vastust eespool. Lisaks märgime, et tarbijal on nõude loovutamise korral õigus esitada samu vastuväited, mis olid tarbijal esialgse krediidiandja suhtes, s.h. õigus tasaarvestusele; seega võib kohtuliku vaidluse korral VTL-i

			rikkumisest tulenevaid vastuväiteid esitada ka krediidiostja või krediidiinkasso vastu.
8	§ 47 Krediidisaja vahendite hoidmine lg. 5 – põhjendamatu administratiivne koormus; lg. 6 - Krediidisaja poolt krediidiinkassole tehtud maksed loetakse krediidiostjale tasutuks olenemata sellest, kas krediidiinkasso on need summad krediidiostjale edastanud või mitte – summad peavad olema laekunud Krediidiostjale, analoogne nagu toimub rahade liikumine täitemenetluses või muude teenuse vahendajate osas. Kui Krediidiostja ei ole saanud rahalisi vahendeid siis ei saa lugeda nõuet rahuldatuks.	Mitte-arvestatud/ selgitatud	See § põhineb direktiivi artiklil 6. Konkreetsemalt selle artikli lõike 2 punktid a ja b näevad selgelt ette, et vastavaid vahendeid tuleb eraldi kontol hoida eesmärgiga vältida inkassofirma maksejõuetuse korral seda, et krediidisajate/võlgnike poolt tehtud tagasimaksed läheksid inkassofirma pankrotivara hulka. Leiame, et see on krediidisajate/võlgnike õiguste kaitseks oluline ja seetõttu oleme laiendanud seda nõuet kõikidele krediidiinkassodele. Teiseks – antud artikli lõike 2 punkt c näeb ette, et kui krediidisaja/võlgnik teeb täies ulatuses või osalise tagasimakse, siis tuleb käsitleda seda nõuet rahuldatuks. Ehk nt kui krediidisaja/võlgnik teeb makse krediidiinkassole, kuid viimane ei kannu (mis iganes põhjustel) vastavat summat krediidiostajale edasi, siis on see juba krediidiinkasso enda vastutus.
9	§ 49 lg. 3 – regulaarsete aruannete kohustus tihemini kui iga 6 kuu tagant ei ole põhjendatud. Tegemist täiendava administratiivse koormusega. Väheusutav et inspeksioon suudab ja tahab hakata neid aruandeid analüüsima kvartaalselt;	Arvestatud	Aruannete esitamise sagedus on nüüd viidud kuue kuu peale. Siiski võib vajadusel FI küsida aruandlust ka tihedamini.
10	§ 51 Audiitorkontroll lg. 3 – Eestis ei ole piisavalt finantsaudiitoreid, hea kui õnnestub sõlmida uus leping pädeva finantsaudiitoriga, piirang et audiitor ei või olla sama järgmised 5 aastat võib osutada ebareaalseks täita. KAVS osas ei oma audiitor ajalast piirangut, milline on põhjendus et ajalast perioodi peab piirama ?	Arvestatud	
11	§ 54, 55 Ühinemine ja jagunemine – peaks olema lubatud. Nõudeid saab loovutada grupi siseselt. Kogu väljatoodud reguleerimine on karmim kui KAVS sõnastuses;	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	Krediidiinkassode ühinemine ja jagunemine on eelnõu kohaselt lubatud. Lisaks on nüüd eelnõuga välja jäetud piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemise keelamine. Kokkuvõttes on vastavad nõuded sisuliselt samad kui krediidiandjate puhul. Võrreldes teiste finantsjärelevalve subjektidega on nõuded mh oluliselt ühinemise ja jagunemise korral leebemad – puudub FI-lt loa saamise kord erinevalt teistest subjektidest.

12	<p>§ 57 lg. 3 – Krediidiostja ja/või Krediidiinkasso juhatusel peab olema õigus iseseisvalt pankrotiavaldus ilma nõusolekuta vms, vastuolu hetkel äriseadustiku ja pankrotiseadusega;</p>	Osaliselt arvestatud	Eelnõud on muudetud nii, et FI nõusolek ei ole vajalik nende inkassofirmade puhul, kes krediidisaaajate rahalisi vahendeid ei hoia.
13	<p>§ 59 Teabe andmine krediidisaaajale lg. 1. Esitatav infokogus püsival andmekandjal ei ole mõistlik, kasutatakse elektroonilisi kanaleid nagu on ka kokkulepitud Krediidiandja ja kliendi vahelises lepingus.</p> <p>Näitena: dokumentide koopiade esitamine ei ole reaalne ega ka vajalik. Tänapäevase loovutuse praktikaga dokumendid esitatakse Krediidiandja poolt Krediidiostjale vahetult enne kohtumenetluse alustamist, varasemalt kinnitab Krediidiandja oma allkirjaga edastatud nõudesumma tabelite õigsust loovutuse kuupäevani;</p>	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	<p>Antud § põhineb direktiivi artiklil 10(2), mille kohaselt tuleb vastav teave esitada paberandmekandjal või muul püsival andmekandjal.</p> <p>Püsiv andmekandja ongi iseenesest elektrooniline kanal, kuid peab võimaldama andmed säilitada (VÕS § 11.1 kohaselt).</p> <p>§ 59 lg 1 punktide 7 ja 8 sõnastust on mõnevõrra muudetud.</p> <p>Lisaks tasub silmas pidada, et nii direktiivi kui ka eelnõu eesmärgiks on vähendada seda, et viivisnõude tekkimisel alustatakse kohe nõ kohtumenetlusega või muu sundtäitmiseega.</p>
14	<p>§ 60 lg. 5 – kaebuse lahendamine 15 päeva jooksul. KAVS reguleerimata miks see vajalik sellisel juhul antud kontekstis? Tavapärane vastamise tähtaeg on 30 päeva. Meie hinnangul täiendava administratiivse koormuse tekitamine. Suvepuhkuste ajal kus puhkab kogu finantssektor sh. krediidiostjad ei ole 15 päeva reaalse vastamise tähtaeg.</p>	Selgitatud	<p>See, et KAVS-s on see reguleerimata ei tähenda, et vastav regulatsioon ei kohalduks. Tarbijakaitse seaduse § 24 lg 5 kohaselt on kaupleva kohustatud tarbija kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud kaebusele samas vormis vastama ja teavitama tarbija nõude rahuldamisest või kaebuse võimalikust lahendusest 15 päeva jooksul arvates kaebuse saamisest, kui seaduses või EL määruses ei ole sätestatud teisiti tähtaega. Vastus tarbijale saadetakse tarbija märgitud postiaadressil või e-posti aadressil, kui tarbijaga ei ole kokku lepitud teisiti.</p> <p>Ehk antud juhul ei ole põhjendatud, et miks KIKS-s peaks see lähenemine eeltoodust erinema.</p>
15	<p>§ 64 – loovutamise lepinguid on erinevaid, igakuiselt toimuvad krediidiandjatele mh. tagasiloovutamised võivad toimuda üksikud nõuete loovutamised pankrotimenetlustes ja/või kolmandatele isikutele. Analoogselt pangalepingutele oleks mõistlik teavitus kui loovutatakse korraga näiteks põhisummas alates 150 000 eurot ehk välistada teavituse aruandlusest väiksem ebaoluline maht;</p>	Selgitatud	<p>Krediidiasutuste poolt väljastatud krediidilepingute loovutamise kohta ei ole tegelikult ette nähtud summalist piirmäära.</p> <p>Leiame, et viivises olevatest krediidilepingutest tulenevate nõuete või krediidilepingute koondjäägi, samuti nende nõuete või krediidilepingute arvu ja iga krediidi suuruse kohta info edastamine FI-le kord poolaastas ei ole ülemäärane koormav.</p> <p>Mõnevõrra on §-i sõnastust siiski muudetud, samuti on antud pikem</p>

			aeg vastava info esitamiseks FI-le (ehk vastav info tuleb esitada ühe kuu jooksul).
	§ 74 lg. 12 – ärisaladus peab olema kaitstud ja ei tohi avaldada;	Selgitatud	Finantsinspeksioon tegutseb lisaks seadusele kooskõlas finantsjärelevalve rahvusvaheliselt tunnustatud heade tavadega, mis mh näevad ette ka erinevate järelevalve meetmete, sh kohapealse kontrolli rakendamise. Kontrolli lõppakt avalikustatakse aga üksnes teatud tingimustel – kui see on vajalik finantssektori usaldusväärsuse, läbipaistvuse või krediitisaajate huvidest lähtuvalt. Finantsinspeksioon kui haldusorgan kaalub seejuures põhjalikult, kas vastava teabe avalikustamisega on põhjendatud ka (kasvõi osaliselt) ärisaladuse avalikustamine. Ärisaladuse avaldamine on sellistel juhtudel lubatav kui see teenib nõ suuremat avalikku hüve ehk eesmärgiks on avalikustada avalike huvide kaitsmise eesmärgil ebaseaduslik tegu.
17	§ 79 Juhtorganite kokkukutsumine ja juhtorgani otsuse kehtetuks tunnistamine Finantsinspeksiooni taotlusel Lg. 1 – nõukogu peaks olema välja jäetud. Koosolekust etteavvitamine ei ole mõistlik, mida selle infoga inspeksioonis peale hakatakse? Juhul kui juhatuse koosolek 1x kuus, teavitamine iga aastaselt inspeksioonile ette 12 kuus osas? Täiendav põhjendatu administratiivne koormus.	Selgitatud	Lõikega 1 on ettenähtud üksnes üldkoosolekust ja nõukogu koosolekutest, mitte juhatuse enda koosolekutest FI teavitamine. Analoogiline regulatsioon kehtib kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul ja antud juhul ei ole põhjendatud siin erisuse tegemine.
17	§ 80 Sunniraha – sunniraha määrad on kõrgemad kui (KAVS) hetkel kehtivad. Selgelt peaks krediidiostja – krediidiinkasso sunniraha olema oluliselt väiksem kui Krediidiandjal. Meie hinnangul ebamõistlik lähenemine sunniraha määradele või on soov antud valdkonna toimimine Eesti Vabariigis ära lõpetada.	Selgitatud	Käesoleva eelnõuga ühtlustatakse sunniraha määrad nii krediidiinkassode kui ka krediidiandjate puhul (mh on seda soovinud ka FI). Sunniraha määrade eesmärk on nõ sundida vastavaid subjekte eelkõige õiguskäitumisele, nende eesmärk ei ole kuidagi lõpetada teatud teenuseosutajate tegevust konkreetses sektoris. Teiseks, tegemist on sunniraha ülemmäärade, mis tähendab, et FI võib alati määrata sunniraha väiksemas ulatuses.
18	§ 81 Krediidihalduslepingu andmete säilitamise kohustuse rikkumine – kas on vastavuses teiste seadustega sh. GDPR sätetega?	Selgitatud	Vastav andmete säilitamise kohustus sätestatud avalikes huvides, eesmärgiga tagada teabe kättesaadavus järelevalveasutustele. Säte on kooskõlas GDPR artikliga 23(1) punktiga h.

19	<p>§ 85. Krediidisajate kaebuste menetlemise korra nõuete rikkumine – KAVS ei reguleeri, milline on põhjendus Krediidiostja sellisele määrale vt. ka § 80 juures antud kommentaari.</p>	Selgitatud	<p>Juhul kui krediidiandja või krediidasutus tegeleb ise krediidihaldustegevusega (sh nõuab võlgnevusi sisse), siis kohaldub vastava kaebuste lahendamise kord (§ 60) neile samamoodi. Ning neid on võimalik samamoodi sanktsioneerida vastavate rikkumiste korral.</p> <p>Lisaks märgime, et enamuste finantsjärelevalve subjektide puhul tõusevad väärtekaristuste ülemmäärad alates käesoleva aasta 1. novembrist 5 mln euron. Antud juhul on aga maksimaalne trahv väärtekorras kuni 1 mln eurot.</p> <p>Kokkuvõttes väärtegade eest ettenähtud trahvimäärad peavad olema piisavalt mõjusad, et nad omaksid mh üldpreventatiivset mõju.</p>
20	<p>paragrahvi 415 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „(1) Tarbijalt ei või võlgnetavate maksete tasumisega viivitamise korral nõuda kõrgemat viivist kui on käesoleva seaduse § 94 lõikes 1 sätestatud intressimäär, millele lisandub viis protsenti aastas. Kui lepinguga on ette nähtud kõrgem kui seadusjärgne viivisemäär, loetakse viivise määraks lepinguga ette nähtud intressimäär. Kokkulepe, millega võimaldatakse tarbijalt nõuda maksetega viivitamisel eelkõige käsiraha või leppetrahvi, on tühine.“; Peaks olema säilitatud olemasolev viivisemäära lahendus, madalam viivisemäär ei motiveeri klienti oma kohustust täitma, see ei saa olla soodsam kui lepingu täitmine ! Väljapakutav lahendus vajab pankade ja Krediidasutuste sisendit sh. viivist ületava kahju sissenõudmise lubamatus!</p>	Selgitatud	Eelnõus on välja pakutud uus kompromissvariant.
21	<p>Krediidiostja ja krediidiinkasso tegeleb krediidiandja poolt väljastatud tarbijanõuete omandamisega ja/või sissenõudmisega. Eelnõu eesmärk ei saaks olla muuta krediidiinkasso ja krediidiostja krediidiandja kehtivatele nõuetele vastavaks. Eelnõu eesmärk peaks olema olemasolevat ostuturgu korrastada, kaitsta tarbijaid ülemääraste nõudesummade osas ja panna paika selged reeglid tulemina kontrollitud ettevõtetele litsentsi väljastamisega mille olemasolu oleks positiivne väliskapitali kaasamises oma tegevuse laiendamisel.</p> <p>Kahjuks olemasolev eelnõu on meie hinnangul valdkonna üle reguleerimine pannes tegutsevatele äriühingutele olulise kulude kasvu koos administratiivse ja halduskoormusega millisele lisanduvad trahvimäärad millised ületavaks KAVS ettenähtud määrasid ehk on ebamõistlikult suured.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõu eesmärk ja eelnõuga ettenähtud nõuete eesmärk ongi olemasolevat krediidilepingutest tulenevate viivisnõuete haldamise turu nõ korrastamine ning eelkõige tarbijatest võlgnike kaitsmine ülemääraste nõudesummade osas. Kokkuvõttes on ka krediidiinkassod ja krediidiostjad laiemalt krediidituru – täpsemalt selle järelturu osalised. Eelnõud on käesolevaga ka oluliselt muudetud – vastavad nõuded on viidud KAVS-ga samaväärseks või isegi neid vähendatud võrreldes KAVS-ga (nt kapitalinõue).</p>

AKTIVA

1	<p>Me oleme seisukohal, et eelnõu on tänasel hetkel veel toores ning see vajab põhjalikumat läbitöötamist töörühmas, millesse oleks kaasatud ka isikud, kes selle valdkonna igapäevast toimimist tunnevad nii teenuse osutajate kui teenuse tellijate poolt.</p> <p>Ületähtaegse krediidiportfelli efektiivne lahendamine on äärmiselt oluline komponent kogu krediidituru toimimises ning seetõttu ei tohi seda reguleerida arvestamata kogu mõju krediiditurule.</p> <p>Me ei vastusta antud eelnõu vajalikkust tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2021/2167, kuid eelnõu koostamisel tuleks lähtuda maksimaalselt kohaliku turu toimimist arvestatavalt.</p>	Teadmiseks võetud	
2	<p>Tänapäeval käsitletakse ületähtaegseid krediidisuhteid isikupõhiselt. See tähendab, et kui isikul on võlg panga ees, mobiilside eest, elektri eest jne, siis tema erinevatel aegadel tekkinud nõuded võimaluse korral ühendatakse ning menetletakse kõike koos. See on osutunud võimalikuks tänu suurtele investeringutele menetlustarkvarasse ning teeb kogu menetluse nii võlausaldaja (või siis neid esindava inkasso) ja võlgniku jaoks odavamaks. Kui nüüd osa võlasuhete menetlemisele kehtib krediidiinkasso seadus ja osadele mitte, siis tähendab see tulevikus isiku suhtes kahe täiesti erineva menetluse pidamist samade isikute vahel, mis õiguslikult alluvad erinevale regulatsioonile. Tänapäevase sõnastuse järgi tuleb otsustada, kas kõik inkassoettevõtted peavad jagunema kaheks, mis tekitaks tohutuid kulusid või siis peaksid kõik inkassoettevõtted jääma seniseks, aga pool nende vestlust võlgnikuga oleks litsentseeritav tegevus.</p> <p>Et mitte tekitada segadust tarbijates ning mitte tekitada lisakulutusi kõikide osalistele, siis tuleks otsustada, kas seadus reguleerib kõikide võlasuhete menetlemist või siis vastupidiselt lähtuda direktiivi miinimumist ning reguleerida vaid pankade võlanõuete menetlemist. Mis tekitab omakorda küsimuse, et kas keegi tahab üksnes pankade nõuete menetlemiseks litsentsi omada.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõu väljatöötamise lähtekohaks on olnud sellise inkassotegevuse reguleerimine, mis seondub viivises olevate pangalaenude ja mitte-pankade poolt väljastatud tarbijakrediidiga (seletuskiri käsitleb põhilikult nn probleeme just mitte-pankade poolt väljastatud laenude sissenõudmisega).</p> <p>Ja seda põhjusel, et nimetatud nn võlgnevused seonduvad otseselt finantsteenuste osutamisega, sh tarbijakrediidilepingutest tulenevate viivisnõuetega.</p> <p>Tarbijakrediidilepingu regulatsioon erineb tunduvalt tavalise laenulepingu regulatsioonist.</p> <p>Eelnõu kohaldamisala laiendamine ka muude võlgnevustele (nt kommunaalarved jms) ei ole asjakohane arvestades Finantsinspektsiooni mandaati – FI ülesandeks on teha järelevalvet finantsteenuste osutajate üle. Kohaldumisala sellisel kujul laiendamine tähendaks ka olulisel määral FI mandaadi muutmist, mis aga ka riikliku järelevalve ressursi kasutamise mõttes ei oleks asjakohane.</p> <p>Küll ei keela eelnõu kuidagi kohaldada ka samasuguseid praktikaid inkassofirmadel ka muude võlgnevuste (nt kommunaalarvete) sissenõudmisel ehk inkassofirmad saavad ise otsustada, kas ja kuidas viia kogu oma äritegevus nõ samade standardite peale.</p>
3	<p>Seaduse eesmärgina on toodud välja, et reguleeritakse krediidiinstituti tegevust, krediidiinstituti tegevust ja krediidiinstituti tegevust, kuid samas kogu eelnõu sisu on praktiliselt krediidiinstituti tegevuse reguleerimine. Seetõttu on eelnõu sõnastuse jälgimine valdkonna inimeste jaoks äärmiselt raske ning paljuski segadust tekitav, sest kogu see sõnastus ei järgi valdkonna jaoks harjumuspärast sõnavara ega loogikat.</p>	Selgitatud/ mitte-arvestatud	<p>Eelnõu ei ole ainult krediidiinstituti keskne. Ka krediidiinstituti tegevusele kaasnevad eelnõuga teatud kohustused (nt nõuded suhtlemisel</p>

	<p>Me teeme ettepaneku, et kogu krediidiostjate tegevuse ja krediidihaldustegevuse regulatsiooni võib tervikuna välja jätta, sest see ei anna lisaväärtust vaid tekitab üksnes segadust. See, millised on krediidiandjate tänavused tegevused oma lepingupartneritega, kes pole tähtaegselt oma maksekohustust täitnud, on piisavalt olemasolevas seadusandluses reguleeritud ning ei vaja lisa.</p> <p>Kui krediidiinkassode tegevus on selgelt reguleeritud, siis ei vaja ka krediidiostja tegevus reguleerimist, sest kui ta sooviks teha midagi, mis oleks krediidiinkasso tegevus, siis oleks selleks vaja krediidiinkassoks hakkamist.</p>		<p>krediidisaaajatega, neile vajaliku teabe andmine, FI informeerimine). Lisaks nõuded krediidiostjatele ja krediidihaldustegevusele põhinevad otseselt direktiivil. Ja nagu eespool oleme juba selgitanud, siis on ühetaolisuse ja võrdse kohtlemise huvides mõistlik laiendada neid ka mitte-pankadest krediidiandjate poolt väljastatud tarbijakrediidilepingutest tekkinud viivisnõuete nõ sissenõudmisele ja muud sorti krediidihaldustegevusele.</p>
4	<p>Eelnõus (§ 45 lg 2) tundub üsna arusaamatu, miks reguleeritakse kahe äriettevõtte vaheliste lepingute hoidmise maksimaalset tähtaega ja kehtestatakse selle piiri rikkumise eest rahaline karistus.</p>	Selgitatud	<p>Vastav säte põhineb direktiivi artiklil 11(4): andmete säilitamise kohustus sätestatud avalikes huvides, eesmärgiga tagada teabe kättesaadavus järelevalveasutustele. Ja on asjakohane, et vastavad säilitamise nõuded kohalduvad samamoodi nii krediidiandjate poolt väljastatud laenudele kui ka mitte-pankade poolt väljastatud tarbimiskrediidile.</p>
5	<p>Tundub arusaamatu eraldi konto haldamise süsteem krediidisaaajate rahaliste vahendite hoidmiseks. Majanduslikult ei ole need krediidisaaajate rahalised vahendid, vaid krediidiandjate rahalised vahendid. Mis perioodi jooksul krediidiinkasso peaks krediidiandjale või portfelli omanikule raha edasi kandma, on nende omavahelise suhtlemise küsimus ning ei puuduta kuidagi krediidisaaajat. Täielikult kaotab selline konto aga mõtte, kui krediidiinkasso on ise võlaportfelli omanik.</p>	Selgitatud	<p>Vastavad normid lähtuvad võlgniku/krediidisaaajate kaitsest (hoolimata selle, et vastava krediidi on algselt väljastanud krediidiandja või mitte-pank krediidiandja, kellel on õigus vastava laenude tasumisele). Antud regulatsiooni keskne lähtekoht on see, et kui võlgnik/krediidisaaaja on vastava makse teinud, siis langeb juba vastutus krediidiinkassole/ostjale. Seega on oluline krediidiinkasso ja ostja omavahelise suhte reguleerimine (mis omakorda põhineb nii direktiivi artiklil 11(2) kui ka artiklil 6(2)). Täiendavalt on direktiivi artikli 6(2) punkti a alusel täiendatud ka eelnõu § 45 lg 1 punkti 1.</p>
6	<p>Eelnõu sõnastusest ei ole võimalik üheselt aru saada reeglite kehtivusest rahvusvaheliste võlasuhte korral – kui võlasuhe on Eesti residentide ja välismaise panga vahel (§ 2 lg 3 p 1), aga seda menetletakse Eestis. Samuti ei ole väga selge regulatsioon sellises olukorras, kus Eesti resident viibib võla tekkimisel teises riigis ning temaga kogu suhtlemine toimub läbi elektrooniliste kanalite, kas siis selline tegevus lugeda eestimaiseks sissenõudmiseks või teenuse osutamiseks välisriigis? Eesti inkassoettevõtted on menetlenud kümneid tuhandeid võlanõudeid välismaal (eelkõige Soomes) ning hetkel on pooleliolevaid piiriüleseid kohtumenetlusi tuhandeid.</p>	Selgitatud	<p>Kui inkassofirma tegeleb kolmanda riigi krediidiandjate/krediidiandja poolt väljastatud krediidi alusel nõu sissenõudmisega, siis käesolev eelnõu ei kohaldu. Küll aga kohalduv eelnõu siis, kui vastav laen/nõue on üle antud EL-i krediidiandjale/krediidiandjale. Kõiki spetsiifilisi olukordi ei ole võimalik antud eelnõuga lahendada/ära reguleerida. Märgime aga, et vastavad üldreeglid tulenevad rahvusvahelise eraõiguse</p>

			<p>seadusest: kui on nn tarbijalaen, siis kohaldub üldreeglina tarbija elukohariigi õigus; kui on nn ärialaen, siis lepitakse kokku, mis riigi õigust kohaldatakse.</p> <p>Direktiiv iseenesest ei muuda kuidagi piiriüleste võlasuhete kohtualluvust, kuna nõude loovutamisel võlasuhe ei muutu. Kui inkassofirma ostab võlgnevuse või haldab seda krediidasutuse nimel, siis sisuliselt ei muutu midagi, samad õigussuhted ja sama kohtualluvus jääb kehtima kui soovitakse hageda võlgnikku, seega ei tekita direktiiv otseselt uut olukorda kohtualluvusega.</p> <p>Mõningasi küsimusi võib tekitada küll olukord, kui võlgnik soovib hageda inkassofirmat (kui laenuandja ja uus võla omanik asuvad eri riikides, või soovitakse hoopis kolmandas EL riigist pärit inkassofirmat hageda).</p>
7	<p>Arusaamatuks jääb püsival andmekandjatel makseviitungite saatmise nõue tasumise korral. Krediidisaajad ei maksa 99,5% juhtudel sularahas ning lisaks toimub ca 50% maksetest läbi täitemenetluse. Miks peaks sundtäitmise korral või isiku poolt teadlikult maksetealise alusel makse teostamisel internetipangas saatma isikule eraldi kinnitusi, et tema makse on laekunud, kui pank juba annab kinnituse, et tema soovitud makse on teostatud.</p>	Selgitatud	<p>Antud säte tugineb direktiivi 2021/2167 artiklil 6(2) punktil d. Sätte eesmärk on tagada, et võlgnik/krediidisaaaja saaks selge kinnituse/tõendi, et seoses makse tasumisega tema võlasumma väheneb (ja vastavalt VÕS § 415 lõikes 2 sätestatud järjekorrale).</p> <p>Krediidasutuse maksekinnitus ei taga iseenesest veel võlgnikule kindlust, et konkreetselt tema võlasummat on inkassofirma vähendanud ja mitme võla korral tekib ka küsimus, millise võla katteks tuleks makstud summa arvestada.</p> <p>Selline võlgniku põhine arvestus peaks olema selgelt võimalik ka inkassofirma sisemise korralduse alusel. Ehk võlgnikule/krediidisaaajale peaks olema suhteliselt lihtne seda tõendada, et ta on vastava summa maksnud.</p>
FinanceEstonia			
1	<p><u>Mõiste „krediidileping“ sisustamine</u> KIKS eelnõu § 4 p 4 sätestab, et krediidileping on KIKS tähenduses krediidasutusega, krediidiandjaga või krediidiandja vahendusel sõlmitud võlaõigusseaduse § 401 kohane leping. Krediidihaldustegevusena eelnõu § 3 lg 1 p 1 kohaselt käsitletakse krediidilepingu või sellest tuleneva nõudega seotud rahaliste kohustuste sissenõudmist või tasumisele</p>	Selgitatud	<p>Antud juhul ei ole päris lõpuni selge, et mida mõeldakse võlgnevuse tõttu ennetähtaegselt ülesõeldud lepingute all. Juhul kui silmas peetakse seda, et tarbija on seoses</p>

	<p>kuuluvate maksete kogumist krediisajaalt. Paljud eelnõus sätestatud kohustused on seotud viivituses olevate nõuetega, samas krediidiandjad loovutavad muuhulgas võlgnevuse tõttu ennetähtaegselt ülesõeldud krediidilepingutest tulenevaid nõudeid. Jääb selgusetuks, kuidas käsitletakse ülesõeldud krediidilepingust tulenevat nõuet, mis on krediidiostjale loovutatud.</p> <p>Palume selgitada vähemalt seletuskirjas, kuidas käsitletakse eelkirjeldatud nõuet.</p>		<p>tarbijakrediidilepinguga nõo võlgu jäänud (lähtuvalt VÕS §-st 416), siis käsitatakse ka sellist krediidilepingut viivises oleva lepinguga ja käesolev eelnõo kohaldub ka selle suhtes.</p>
2	<p><u>Krediidibüroode käsitlemine</u> KIKS eelnõu § 3 lg 1 osas seletuskirjast ei nähtu, et KIKSi eesmärk oleks reguleerida ka nõo krediidibüroode tegevust. See ei ole ka vajalik, kuna krediidibürood (nt AS CREDITINFO EESTI) tegelevad peamiselt info vahendusega, mis ei puutu otseselt võlgnevuste sissenõudmisega ega krediidilepingu läbirääkimistesse, krediidilepinguga seotud kaebuste haldamisse või selle muutmisesse. Sellisel tegevusel puuduvad KIKS § 3 lg-s 1 nimetatud krediidihaldustegevuse kriteeriumid. Sellest hoolimata tegeleb krediidibüroo muu hulgas ka „krediidijärelevalve teenusega“, mis on sisuliselt võlasolevate arvete tasumiseks meeldetuletuste tegemine (post, e-post, sms, kõne) ja maksehäireinfo avaldamine kolmandatele isikutele. Välistamaks igasugust kahtlust, et selline tegevus ei kuulu KIKS § 3 lg-s 1 nimetatud koosseisu (nt p 1 „rahaliste kohustuste sissenõudmine“), teeme ettepaneku KIKSis välja tuua välistused näiteks järgnevas vormis: „krediidihaldustegevuseks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta: - krediidisajaatele meeldetuletuste tegemist võlgnevuste tasumiseks, võlgnevuste maksehäireinfona vahendamist ning võlanõuete info edastamist krediidiinkassole; - viivises oleva krediidilepingu võlgnevuste maksehäireinfona avaldamine maksehäireinfo vahendajale ning maksehäireinfo vahendamine kolmandatele isikutele.“</p> <p>KIKS eelnõu § 3 lg 2 – eelnõu seletuskirjast ei nähtu, et KIKSi eesmärk oleks ka nõo krediidibürood KIKSi kohaldamisalasse tuua. Praegune krediidiinkasso definitsioon on lahtine definitsioon, eriti see osa KIKS § 3 lg-s 2 „haldab ise või krediidiostja nimel õigusi ja kohustusi, mis on seotud krediidiasutuse või krediidiandja viivises olevas krediidilepinguga või sellest lepingust tulenevate nõuetega, ja korraldab nende täitmist“. Teeme ettepaneku KIKSis välja tuua välistused näiteks järgnevas vormis: „Krediidiinkassoks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta: 1) äriühingut, mis oma põhi- või kõrvaltegevusena vahendab maksehäireinfot ja edastab maksehäireinfot kolmandatele isikutele ning ei tegele ühegi muu krediidiinkasso tegevusega; 2) äriühingut, mis oma põhi- või kõrvaltegevusena saadab krediidisajaatele meeldetuletusi võlgnevuste tasumiseks või edastab võlanõuete infot krediidiinkassole ning ei tegele ühegi muu krediidiinkasso tegevusega.“</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p>	<p>Märgime aga kui vastavate meeldetuletuste edastamine kvalifitseerub krediidihaldustegevuseks eelnõu § 3 lõike 2 kohaselt, siis antud juhul vastavat välistust teha ei saa.</p>
3	<p><u>Krediidihaldustegevusele kehtestatud nõuete laienemine krediidiandjatele</u> KIKS eelnõu § 97, millega soovitakse täiendada krediidiandjate ja -vahendajate seadust (edaspidi KAVS) §-ga 50¹ suunab krediidihaldusega tegeleva krediidiandja kohaldama KIKS § 58-60. Analoogilise kohustuse krediidiasutustele seab eelnõu § 98 lg 3. Normi sisust ei selgu, millised nõuded konkreetselt kohalduksid krediidiandjale või krediidiasutusele (edaspidi koos nimetatud</p>	<p>Selgitatud/ osaliselt arvestatud</p>	<p>KAVS-s ettenähtud kohustust järgida KIKS §-sid 58–60 on mõnevõrra täiendatud. Siiski ei ole mõistlik dubleerida täpselt samasuguseid kohustusi KAVS-s (ega ka KAS-s).</p>

	<p>krediidiandja), kes tegeleb krediidihaldustegevusega, kuna enamus nõudeid on otsekohalduvad ainult krediidiostjale pärast seda, kui nad on nõuded omandanud. Ei ole ka üheselt selge, millisel juhul loetakse, et krediidiandja tegeleb krediidi haldustegevusega. Kõigi viidatud paragrahvides toodud nõuete täitmine ei ole mõistlik, kui krediidiandja haldab oma klientidega seotud krediite (sh võlgnevuse tõttu üles öeldud krediidilepingute puhul) ja suhtleb kliendiga sellega seoses. Sealhulgas ei ole mõistlik lepinguga seotud dokumentide uuesti edastamine kliendile.</p> <p>Näiteks, kui krediidiandja tegeleb viivises oleva krediidi sissenõudmisega siis kas ja millisel hetkel peab KIKS § 59 kohaldama? Lisaks, juhul kui krediidiandja tegeleb enda väljastatud krediidi sissenõudmisega, siis millist lisandväärtust loob nõude aluseks olevate dokumentide koopia saatmine igale krediidisaaajale? Puudub selgitus, millises menetluse etapis ja millises ulatuses on vajalik toodud sätete kohaldamine krediidiandjate poolt. KIKS eelnõu § 59 lg 1 p 8 kohaselt tuleb krediidisaaajale esitada nõude aluseks olevate dokumentide koopiad ning sama § lõige 4 sätestab, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teade tuleb esitada ka alati enne krediidiinkasso või krediidiostja poolt esimest rahalise kohustuse sissenõudmist. Krediidiandjad sõlmivad krediidisaaajaga lepingu, mis antakse krediidisaaajale üle lepingu sõlmimise hetkel. Osad krediidiandjad on taganud krediidisaaajale sõlmitud lepingu kättesaadavuse ka oma vastavates iseteeninduskeskkondades. VÕS § 404 lg 1 tuleneb nõue, et tarbijale tuleb viivitamata anda lepingudokument või selle koopia püsival andmekandjal.</p> <p>Reeglina krediidimüüjad ei edasta automaatselt loovutatud nõuetega koos alusdokumente, vaid need saadetakse vajaduspõhiselt. Ei ole ka optimaalne vastavat kohustust rakendada, kuivõrd viivisnõuete portfelli puhul on tegemist reeglina suure massiga ning kohene dokumentide edastamine ei ole mõistlik ei müüja ega ostja seisukohast. Ka krediidisaaaja valduses on vajalikud dokumendid kas juba püsival andmekandjal edastatuna või vastavas portaalis kättesaadavana.</p> <p>Leiame, et enne esimest rahalise kohustuse sissenõudmist ei peaks krediidiandja enam krediidisaaajale saatma kõiki nõude aluseks olevaid dokumentide koopaid (sh lepinguid), vaid üksnes võlanõuded jm võla arvestust sisaldava teabe. Koopiate esitamise kohustusega kaasneks suur halduskoormus ja oleks takistuseks võlamenetluse protsessi läbiviimisel. Muud dokumendid (sh lepingud) tuleks uuesti esitada üksnes krediidisaaaja nõudel.</p> <p>Kuna praktikas senini inkassodele kõiki krediidifaile ja nõude aluseks olevaid dokumente ei esitata, siis on vaja täpsustada, kas § 59 lg 2 võimaldab, et nõude aluseks olevate dokumentide esitajaks võib olla krediidiandja ise ning täpsustada, mida mõeldakse punktis 8 nõude aluseks olevate dokumentide all, kas üksnes krediidilepingut või ka info tehtud tagasimaksete ja arvutatud intresside ja viiviste kohta, mis iseenesest defineerivad nõude suuruse.</p> <p>KIKS eelnõu § 60 näeb ette kaebuste registreerimise ja lahendamise, samas kehtiv KAVS § 44 p 3 lg 12 juba kohustab sise-eeskirjaga krediidiandjat määrama tarbija kaebuste lahendamise korra.</p> <p>Palume kaaluda KAVS-i ja KAS-i täiendamist eraldiseisvate sätetega selles osas, millised nõuded kohalduvad krediidiandjatele ja millistes olukordades.</p>		<p>KIKS § 58 sätestab nõ üsna universaalsed printsiibid, mida peaks iga laenu sissenõudmisega tegelev isik järgima.</p> <p>KIKS § 59 puhul sõltub juba täpsemalt sellest, et mismoodi krediidiandja/krediidiasutus laenu sisse nõuab ja mis laenuga on tegemist (vastavalt sellele tuleb esitada ka teavet). Sätet on mõnevõrra korrigeeritud – nt ei tule enam automaatselt esitada nõude aluseks olevate dokumentide koopaid. Lisaks kui krediidiandjast krediidiandja või krediidiasutuse nn veebiportaal kvalifitseerub püsiva andmekandjana, siis ei pea nimetatud teavet eraldiseisvalt esitama.</p> <p>KIKS § 60 on samas üsna täpselt sõnastatud ja annab krediidiandjatele (ja krediidiasutustele) selge juhendi, mis/kuidas kaebuste lahendamine oma sise-eeskirjadega reguleerida. Vastav § 60 on seega täiend KAVS § 44 lg 3 punktile 12. KAVS on kaebuste lahendamise osas üsna üldsõnaline – vaidlused võivadki aga eelkõige tekkida juba võla sissenõudmisel, seepärast on ka asjakohane, et vastav kord kehtiks samamoodi nii krediidiandjatele kui ka pankadele.</p>
4	<p><u>Krediiditoimik ja pangasaladuse/ KAVS saladuse hoidmise kohustus.</u> KIKS eelnõu § 44 näeb ette krediiditoimiku pidamise kohustuse krediidiinkassole ning on nimetatud andmete koosseis, mida krediiditoimik peab vähemalt sisaldama. Eelnõu seletuskirja (lk 30)</p>	Osaliselt arvestatud	§ 44 lõiget 1 on vastavalt täiendatud.

	<p>kohaselt krediititoimik on lepingute, õiendite, otsuste, analüüside ja muude krediidi andmise ja krediidi tasumisega seotud dokumentide kogum ehk hõlmab kõiki krediidisaja seotud dokumente. See võib sisaldada ka krediidivõimelisuse hindamise aluseks kogutud vajalike andmeid ja dokumente.</p> <p>Juhime tähelepanu, et krediititoimiku pidamise kohustus tuleneb krediidiandjatele KAVS-ist ning selle kohaselt sisaldab krediititoimik oluliselt laiemas mahus andmeid kui KIKS eelnõus viidatud andmed, mida nõude omandajal on vaja nõude omandamisel. Siinkohal toome välja, et KAVS-i kohaselt peab krediititoimikus säilitama mh krediidivõimelisuse hindamise alusdokumente, mis sisaldab endas isikuandmeid, pangasaladusega kaitstud andmeid kui ka krediidiandja ärisaladusena käsitletavat infot (näiteks krediidisaja osas skooride arvutus, kriteeriumid, millele krediidisaja peab vastama jms), mida krediidiinkasso omapoolses menetluses ei vaja ja mida krediidiandjad ei saagi nõude loovutamisel krediidiinkassole üle anda.</p> <p>Kuna võlanõuete müügi või loovutamise korral on krediititoimikus sisalduvad andmed võlausaldaja (krediidiandja) valduses, siis nende avaldamine krediidiostjale ei ole võimalik tulenevalt pangasaladuse kaitse regulatsioonist ja ka KAVS-is sätestatud tarbija andmete saladuse hoidmise kohustusest. Palume täiendavalt täpsustada (nt seletuskirjas) kas eelnõus on silmas peetud krediititoimiku pidamise all dokumentide kogumit, mida krediidiinkasso on kogunud krediidilepingu haldamise eesmärgil üksnes enda tegevuse käigus või krediititoimiku pidamise kohustus tähendab ühtlasi ka seda, et krediidilepingu või sellest tuleneva nõude omandamise puhul on krediidiinkassol õigus nõuda, et krediidiandjad esitaksid krediidisaja seotud dokumente, mida krediidiandjad on ise enda poolt peetavasse krediititoimikusse kogunud (sh krediidivõimelisuse hindamise aluseks kogutud vajalike andmeid ja dokumente). Kui jah, siis millises ulatuses sh palume täpsustada millised lisadokumendid (peale lepingute ning arvete) peaks krediidiandja krediidiinkassole esitama nõuete loovutamise hetkel.</p> <p>Ka krediidiinkassod on seisukohal, et arusaamatuks jääb krediititoimiku sisu. Inkassoettevõtetal on väljatöötatud oma andmebaasid, kus salvestatakse ja dokumenteeritakse asjas tähtsust omavad dokumendid, kirjavahetused jms. ja ei ole selge, kas eeltoodust piisab krediititoimiku pidamise nõude täitmiseks.</p> <p>FinanceEstonia hinnangul tuleks analüüsida põhjalikumalt, milliste andmete ja millal krediidiostjale esitamine on kohustuslik, lähtudes siinkohal ka andmete töötlemise minimaalsuse printsiibist. Samuti näeme vajadust hinnata, millised seadused, millises ulatuses vajavad täiendusi, et nii krediidiasutustel kui ka krediidiandjatel oleks seadusest tulenev alus isikuandmete edastamiseks ja pangasaladuse väljastamiseks.</p> <p>Leiame, et krediititoimiku pidamise kohustus tekib krediidiinkassol hetkest kui nõue talle loovutatakse ja nõ kõiki ajaloolisi andmeid (s.t. kogu algset krediititoimikut) loovutamisel üle ei anta ja krediidiinkasso krediititoimik nimetatud andmeid ka ei pea sisaldama.</p>		
5	<p><u>Võlgniku isikuandmete kaitse ja maksehäireinfo mõiste</u> KIKS eelnõu § 58 p 3 osas vajab täpsustamist, millisel määral on eraelu puutumatus riive KIKSiga põhjendatud ehk mitte-ülemäärane ning missuguseid isikuandmeid krediidiinkassod tohivad töödelda ilma võlgnikust andmesubjekti nõusolekuta. Toodud sõnastus on nii ebaselge, et sellest võib üsna lihtsalt järeldada, et kuna igasugune krediidiinkasso</p>	Selgitatud	Mõistame nende mõistete defineerimise vajalikkust, kuid kuna tegemist oleks üsna põhimõtteliste täiendustega, siis tuleks neid ettepanekuid koostöös JuMi/AKI-ga põhjalikumalt kaaluda. Seega pigem

	<p>tegevus toob kaasa eraelu puutumatus riive (mitte rikkumise), siis on krediidiinkasso tegevus ebaseaduslik. Ebaselgeks jääb ka, mida tähendab antud kontekstis isikuandmete ja eraelu puutumatus austamine. Peab arvestama, et eraelu puutumatus või muu sarnase põhiõiguse riivet või piiramist loetakse õiguspäraseks näiteks IKS § 10 lg 1 ning ka IKÜM art 6 lg 1 punkti f (õigustatud huvi) alusel maksehäireinfo avaldamiseks/vahendamiseks, kui ei ole ühtegi IKS § 10 lg-s 2 sätestatud alust. Siinkohal mööname, et IKS § 10 lg 2 p 3 puhul ei saa lugeda andmesubjekti õigusi või vabadusi ülemääraselt kahjustavaks sellist maksehäireinfo avaldamist, kus andmesubjekti võlgnevuse osas puudub sisuline vaidlus, st võlgnevus on faktiliselt olemas ning andmesubjekt ei ole seda tasunud.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku KIKSis või isikuandmete kaitse seaduses välja tuua konkreetse sätte:</p> <p>„Maksehäireinfo avaldamine või vahendamine kooskõlas isikuandmete kaitse seaduse §-ga 10 ei ole eraelu puutumatus või muu sarnase põhiõiguse või -vabaduse rikkumine.“</p> <p>Samuti, kuna maksehäireinfo on laialt levinud termin, aga seda pole üheski õigusaktis üheselt defineeritud (osaliselt näiteks IKS § 10 lg 2 p-s 4), siis teeme ettepaneku maksehäireinfo defineerimiseks KIKSis või siis isikuandmete kaitse seaduses näiteks järgnevas vormis „maksehäireinfo on viivises oleva krediidilepingu või muu lepingu võlgnevusega seotud info, mille hulka kuulub ka võlgnevuses oleva isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg, maksehäire aluseks oleva võlgnevuse tekkimise ja lõppemise kuupäev, võlgnevuse suurus kas täissummana või summavahemikuna, ning info võlgnevuse päritolu kohta“</p>		<p>kaalume vastavate muudatuste tegemist mõne muu eelnõuga (või JuMi haldusalasse kuuluva mõne seaduse muutmise juures).</p>
6	<p><u>Krediidiasutuste seaduse muutmine</u></p> <p>KIKS eelnõu § 98 lg 2 osas soovime välja tuua, et ettepanek, millega nähakse ette, et täiendada KAS § 88 lõiget 5 lõikega 7¹ selliselt, et Statistikaametil on õigus saada infot, mis sisaldab pangasaladust, võib kaasa tuua suuremahulise ja kuluka IT-arenduse. Seletuskirjast ei nähtu, milline oleks eeldatav edastamisele kuuluvate andmete koosseis, kuid täiendavate andmeedastuste võimekuse loomine toob endaga reeglina kaasa suuremahulise IT-arenduse.</p> <p>Palume täpsustada edastatavate andmete koosseisu ning jõustada toodud sätte vähemalt 12 kuud hiljem, et oleks võimalik planeerida ning valmis saada vajalikud IT-arendused.</p> <p>KIKS eelnõu § 98 lg 3 planeeritud täienduseks on §-i 89⁴, mille lg 1 kohaselt krediidiasutus on kohustatud esitama krediidiostjale teavet vastavalt KIKS §-s 61 sätestatule. Seletuskirja kohaselt mõlema sätte puhul on vajalik lähtuda põhimõttest, et ei avaldataks liigseid isikuandmeid krediidisaja kohta.</p> <p>Kuna tegemist on pangasaladuse väljastamisega, siis näeme vajadust täiendada KAS § 88 vastava sättega, et krediidiasutusel on õigus väljastada pangasaladusena käsitletavat teavet krediidiostjale.</p> <p>Sama KAS planeeritava § lg 2 suunab krediidihaldusega tegeleva krediidiasutuse kohaldama KIKS § 58-60. Selles osas viitame kommentaaridele, mis on toodud eelnõu § 98 lg 3 kohta ülal.</p>	Arvestatud	Sätte sõnastust on muudetud ja seletuskirja on olulises osas täiendatud. Lisaks on antud ka pikem rakenduslik tähtaeg.
7	<p><u>Võlaõigusseaduse muutmine</u></p> <p>KIKS eelnõu § 100 lg 1 täiendab VÕS-i §-ga 40⁴, mis sätestab tarbijale esitatava kohustusliku teabe tarbijakrediidilepingu muude tingimuste muutmise kohta.</p>	Osaliselt arvestatud	Eelnõu sisaldab selles osas kompromissi, mille kohaselt viivismäär ei või olla üle 2x suurem algsest krediidilepingu

<p>Teeme ettepaneku täpsustada, kas vastav kohustus kehtib ka juhul, kui lepingutingimuste muutmine toimub tarbija algatusel või kohtuvälise ümberkujundamise raames.</p> <p>KIKS eelnõu § 100 lg 2 ja lg 4 näevad ette muudatused seoses tarbijale kohalduva viivisemääraga. Kehtiv VÕS § 415 lõige 1 näeb ette tarbijakrediidilepingutele viivisemäära. Kehtiv lõige 1 viitab omakorda VÕS §-le 113 lõikele 1, mille kohaselt viivisintressi (viivise) määraks loetakse VÕS §-s 94 sätestatud intressimäär, millele lisandub kaheksa protsenti aastas. Ehk teisisõnu on hetkel seadusjärgne viivisemäär Euroopa Keskpanga (EKP) põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär enne iga aasta 1. jaanuari ja 1. juulit ja millele lisandub 8%. Arvamuse esitamisega seisuga on see $4\% + 8\% = 12\%$. VÕS § 113 lg 1 kolmas lause lubab toodud määrast aga kõrvale kalduda ja kui lepinguga on ette nähtud kõrgem intressimäär kui seadusjärgne muudatused viivisemäär, siis loetakse viivise määraks lepinguga ettenähtud intressimäär. Planeeritava muudatusega VÕS §-s 415 lg 1 kaasneb tarbijakrediidilepingutele ettenähtud seadusejärgne viivise madalam määr kui teiste lepingutele (juhime tähelepanu, et ettepaneku sõnastuses on puudu viide kehtivale intressimäärale). Eelnõu näeb samas ette alternatiivi VÕS § 415 lg 1 osas, mille kohaselt oleks VÕS-s sätestatud viivisemäär on absoluutmäär ehk sellest kõrgemat viivisemäära ei või lepinguga ette näha.</p> <p>Viivisemäära selline piiramine rikub oluliselt krediidiandjate huve. Puudub adekvaatne ja selge põhjendus, miks tuleb tarbijakrediidilepingute puhul kohaldada madalamat viivisemäära kui mistahes muu tarbijalepingu puhul või kuidas selline muudatus motiveerib tarbijaid oma krediidilepingutest tulenevaid kohustusi õigeaegselt täitma. FinanceEstonia on ka varasemalt selgitanud, et vähendatud viivis ei motiveeri krediidisaaajat kohustust täitma ning viivisemäära alandamine võib viivitusse jäämise trendi veelgi tõsta. Viivituses olek ei tohi olla krediidisaaajale rahaliselt soodsam kui laenulepingu korrektne täitmine. Seletuskirjas sisalduv mõttekäik on selles osas vää.</p> <p>Seletuskirja lk 65 on selgitatud, et "Viivituses olemine ei ole tarbija jaoks kasulik, kuna tal tuleb tasuda ka lepingujärgne intress." Samas pärast laenu tagastamise kohustuse sissenõutavaks muutumist saab võlausaldaja nõuda vaid viivist, mitte intressi (vt Riigikohtu otsus tsiviilasjas 3-2-1-141-12, punkt 10). Seega eelnõuga plaanitud muudatuste korral oleks krediidisaaajatel otsene ja lihtne võimalus laenulepingut rikkudes saavutada olukord, kus ta peab maksma raha kasutamise eest krediidiandjale lepinguga kokkulepitud intressi asemel (mitte lisaks) väiksemat viivitusintressi. See tooks kaasa ettenägematud tagajärjed nii konkreetsele krediidiandjale kui ka finantsturile ja ühiskonnale laiemalt, kuna laenulepingute rikkumiseks motiveeritud krediidisaaajad hakkaksid rikkuma lepinguid senisest rohkem - seeläbi viivislaenude hulk ja krediidikahjud võivad ootamatult ja kontrollimatult kasvada (s.t. seda ei saaks mõjutada ka krediidiandjad vastutustundliku laenamise nõuete rakendamise kaudu). Seetõttu on väga oluline säilitada ka tarbijakrediidilepingute puhul praegune VÕS § 113 lg 1 viimases lauses sätestatud regulatsioon, mis sätestab viivisemäärana vähemalt lepingujärgse intressimääraga võrdse määra.</p> <p>FinanceEstonia hinnangul on planeeritud muudatusega mindud reguleerima oluliselt laiemat valdkonda kui krediidiinkassode direktiivi rakendamine. Toodud muudatuse majanduslik mõju on hindamata ning sellega võib kaasned a eaproporsionaalne krediidiandjate huvide kahjustamine, sest sellise muudatusega kaotab krediidiandja õiguse nõuda viivist ületava kahju hüvitamist. Madalama viivisemäära absoluutmääraks</p>	<p>intressimäärast ja maksimaalselt KKM-i ülempiiri suurune.</p>
---	--

	<p>seadmise tekitatakse aga olukord, kus tarbimislaenude hinda hakkaks otseselt mõjutama seadusega sätestatud viivise määr ja see omakorda paneb krediidiandjad olukorda, kus tuleb teha otsus, kas sellel turul selliselt üldse on võimalik jätkata. Muudatus mõjutaks oluliselt ka krediidiinstitutsioone, kuivõrd viivisemäära alandamisel ei pruugi krediidiinstitutsioonid tegevustulu korvata KIKS eelnõu nõudmistele rakendamise kaasnevat kulu.</p> <p>Teeme ettepaneku jätta VÕS § 415 lg 1 muutmata või muuta järgmiselt: Tarbijalt ei või võlgnetavate maksete tasumisega viivitamise korral nõuda kõrgemat viivist kui on käesoleva seaduse § 94 lõikes 1 sätestatud intressimäär, millele lisandub viis protsenti aastas. Kui lepinguga on ette nähtud kõrgem intressimäär kui seadusjärgne viivisemäär, loetakse viivise määraks lepinguga ettenähtud intressimäär. Kokkulepe, millega võimaldatakse tarbijalt nõuda maksetega viivitamisel eelkõige käsiraha või leppetrahvi, on tühi.</p>		
8	<p>KIKS eelnõu § 100 lg 5 sätestab VÕS § 416 muudatuse, millega nähakse ette piirangud tarbijakrediidilepingu ülesütlemisel. VÕS § 416 lg 2 täiendamine sõnadega „enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist“ mõte on ebaselge, sest lg 2 viitab lg-le 1, mis sätestab lepingu <u>ülesütlemise</u> reeglid. Kuna üldjuhul enne lepingu ülesütlemist ei saa alustada sundtäitmiseks vajalike toimingutega, siis ei ole arusaadav, mida täiendusega tahetakse saavutada. Hetkel kehtiv lg 2 sõnastus on piisav ja arusaadav ning selle täiendamiseks eelnõus toodud kujul puudub vajadus. Nii eelnõu kui ka seletuskirja kohaselt tehtava muudatuse puhul ei ole tegemist kohustusega, vaid võimalusega, mis selgub ka sätte sõnastusest („sealhulgas asjakohasel juhul“). Seetõttu on see ebavajalik, sest läbirääkimiste korral on pooltel nagunii kõik võimalused kokkuleppe saavutamiseks, s.h võla ümberkujundamiseks või refinantseerimiseks. Toodud muudatusega kaasneks vaidlused selle üle, kas ümberkujundamise või refinantseerimise ettepanek oleks tulnud teha või mitte, sest sätte sõnastuses on märgitud „sealhulgas asjakohasel juhul“ (millal see on asjakohane ja millal mitte, on lahtine).</p> <p>Hetkel kehtiv 14-päevane tähtaeg on tarbijale teatamiseks piisav, kuna selle aja jooksul on tarbijal võimalik reageerida ja soovi korral täiendada kokkulepped sõlmida. Tarbija saab kokkuleppe sõlmida ka inkassomenetluses, eeldusel, et KIKS ei rakenda meetmeid, mis välistavad krediidiinstitutsiooni huvi võlgnevusi ajatada, vaid pigem suureneb kohtusse esitatavate nõuete arv, kuivõrd kohtuväliselt ei ole majanduslikult otstarbekas mõistlikel tingimustel kohustust sisse nõuda.</p> <p>Teeme ettepaneku jätta VÕS 416 lg 2 muutmata.</p> <p>KIKS eelnõu § 100 lg 6 näeb ette VÕS täiendamise §-iga 416¹ - Tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine. Toodud sätte lg 2 p 4 sätestab ühe võla ümberkujundamise abinõuna: võlast osaliselt loobumiseks JA erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate võlgade summeerimiseks. Kuna sisult on tegemist 2 erineva abinõuga, mida saab rakendada ka eraldi, siis peaks „ja“ asemel kasutama „või“, alternatiivselt võib lg 2 loetellu lisada nimetatud abinõud eraldi punktidenä.</p> <p>Sätte puhul on vaja täpsustada, millistele kriteeriumidele tuginedes saab pidada „tõenäoliselt“, et tarbija suudab oma kohustusi täita? Samuti peaksid vastavad suunised olema ühetaoliselt kohaldatavad kõikidele krediidiandjatele ning koos seaduse kehtima hakkamisega. Lisaks on seletuskirjas toodud, et tuleb silmas pidada, et ümberkujundamise meetme pakkumine ei tekita krediidiandjale täiendavat kohustust hinnata tarbija krediitvõimelisust. Käesolevaga jääb selgusetuks, kuidas see suhestub</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	<p>VÕS § 416 lg 2 muudatus on eelnõust välja jäetud.</p> <p>VÕS § 416¹ sõnastust on muudetud.</p> <p>Mis puudutab § 416¹ lõikes 2 sätestatud sõnastust, mille kohaselt peab krediidiandja hindama kas tarbijast võlgnik suudab tõenäoliselt oma kohustused täita, siis see säte põhineb direktiivi põhjenduspunktil nr 56:</p> <p><i>„When deciding which forbearance measures to take, creditors should take into account the individual circumstances of the consumer, the consumer’s interests and rights and the consumer’s ability to repay the credit, including in particular if the credit agreement is secured by residential immovable property that is the consumer’s primary residence.“</i></p> <p>Ehk silmas ei peeta nõu täieulatuslikku krediitvõimelisuse hindamist vastavalt VÕS §-le 403⁴, vaid pigem võlgniku spetsiifilist olukorda arvestades, tuleb aru saada, kas on asjaolusid, mis tõestavad edaspidi tema võimekust laenu või laene tagasi maksta (nt kui võlgnik on kaotanud töö, siis arvestades asjaolusid – näit. inimese haridust, kvalifikatsiooni, kui tõenäoliselt ta leiab uue töökoha ja kas see võiks suurendada tema sissetulekuid vms).</p> <p>Märgime aga, et ettepanekut, mille kohaselt kokkuleppes peab</p>

	<p>EBA viivisnõuete makseraskuste tõttu rekonstrueeritud nõuete haldamise kohta käivate suuniste punktiga 140, mille kohaselt peaksid krediidasutused enne makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmete rakendamist hindama laenuvõtja tagasimaksevõimet. Nimetatud suunised on kinnitatud ka Finantsinspektsiooni vastavasisulisel otsusega. Näeme vajadust hinnata planeeritava sätte VÕS § 416¹ rakendamise võimalust krediidiandjate poolt ning selle koosmõju EBA suunistega. Lg 3 kohustab võla ümberkujundamise kokkuleppes ära nimetama <u>esialgse</u> krediidisumma jm tasude arvestuse. Viidatud säte on meie hinnangul ebavajalik ja teatud juhtudel muudab kokkuleppe raskesti jälgitavaks ja võib tekitada krediidisajaas segadust. Praktikas võime tuua näite, kus kokkuleppes tuleks üles loetleda esialgsete laenusummadega 10 erinevat kohustust. Teeme ettepaneku, et kokkuleppes peab sisalduma info ümberkujundatavate kohustuste kohta üldistatud ja koondatud kujul.</p>		<p>sisalduma info ümberkujundatavate kohustuste kohta üldistatud ja koondatud kujul, ei ole võimalik arvestada. Säte eesmärk (sh ka direktiivi) on tagada, et tarbijast võlgnik ja vaidluse korral ka kohus saaks täpselt aru, et mille alusel erinevad nõuded (võlgnevused) tema vastu kujunenud on.</p>
9	<p><u>Muud nõuded krediidiinkassodele</u> Krediidiinkassoturu osalistele on selgusetu, kas kõik eelnõus krediidiinkassodele esitatud nõudmised peavad olema täidetud ka ettevõtetel, mis on olnud turul kümneid aastaid või pigem eesmärk on reguleerida turule tulevaid uusi krediidiinkassosid nagu võib välja lugeda äriplaani esitamise nõudest turul pikaajaseks tegutseva ettevõtte poolt. KIKS eelnõu sätestab krediidiinkassodele osakapitali suurendamise, äriplaani esitamise ja nõukogu loomise kohustust. Kuigi eelnõu seletuskiri on viidanud, et osakapitali suuruse määramisel on võetud aluseks teised samaväärsed siseriiklikud finantsvaldkonda reguleerivad seadused, siis antud tegevusvaldkonna puhul osakapitali rakendamine summas 50 000 eurot ei ole põhjendatud ning krediidiinkasso tegevuse võrdlemine KAVS kohaselt reguleeritud krediidiandjate ja -vahendajate või ka krediidasutustega ei ole asjakohane. KIKS eelnõu kohaselt esitatakse äriplaani kolme aasta kohta ning lisaks on Finantsinspektsioonil õigus nõuda äriplaani täiendamist juhul, kui tema hinnangul krediidisajate huvide kaitse ei ole piisav (KIKS eelnõu § 8 lg 3 p 3). Siinkohal jääb turuosalistele, kelle tegevust antud eelnõu reguleerib ebaseelgeks, millistele alustele tuginedes hakkab Finantsinspektsioon vastavaid hinnanguid andma ja millised need krediidisajate huvid on, mis võivad jääda kaitseta.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõu seletuskiri toob tegelikult välja põhjused, miks on otsustatud direktiivist kaugemale minna. Seletuskirja on selles osas ka mõnevõrra täiendatud. Lisaks on tehtud uues eelnõu versioonis mitmeid leevendusi krediidiinkassodele võrreldes varasema versiooniga (nt on vähendatud kapitalinõuet, leevendatud olulise osaluse režiimi jm). Nõuded äriplaanile on samuti muudetud/lihtsustatud. Aga äriplaani ja seal sisalduv on põhimõtteliselt prognoos. Siiski juhul kui sealt nähtuvad selged puudujäägid (ärimudelid), mis näitavad krediidisajate huvide ühest kahjustamist (nt ebamõistlikult suured tasud vms), või ka juhul, kui organisatsioonistruktuuris ei ole ette nähtud tarbijakaitse valdkonnas kompetentseid töötajaid, siis võib FI nõuda selle korrigeerimist.</p>
10	<p>KIKS eelnõu § 36 kohaselt peab krediidiinkasso nõukogus olema vähemalt 3 liiget, kui põhikiri ei näe ette suuremat liikmete arvu. Kui täna turul osatühinguna tegutseva krediidiinkassoettevõtte põhikiri ei näe ette nõukogu, siis peab selles osas põhikirja muutma, samas ei ole selge, mis põhjusel on vastav nõue kehtestatud. Samuti võib väiksematele inkassoettevõtetele olla liialt koormav nõue omada kahte juhatuse liiget.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Nõukogu vajalikkusest on põhjendanud FI oma märkuste kirjas. Eelnõuga on aga tehtud leevendus kus 3 nõukogu liikme asemel võib olla ka 2 liiget.</p>
11	<p>Tulenevalt KIKS eelnõu § 9 lg 1 Finantsinspektsioon hindab 45 päeva jooksul pärast tegevusloa taotluse kättesaamist, kas taotluses on esitatud kõik nõuetekohased andmed ja dokumendid. Eelnõu § 10 kohaselt otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspektsioon 90 päeva jooksul, arvates kõigi vajalike dokumentide saamisest, kuid hiljemalt kuus kuud pärast tegevusloa taotluse saamist. Kuivõrd hetkel</p>	Arvestatud	<p>Inkassofirmadele, kes tegelevad mitte-pankade poolt väljastatud laenude haldamisega, on antud pikendust tegevusloa taotlemisel kuni 2024. a. lõpuni.</p>

	<p>turul tegutsevad äriühingud peavad saama tegevusloa hiljemalt 29.06.2024, siis eeltoodud sätte kohaldamisel ning selle loogikast lähtudes peaks taotluse esitama juba 2024 jaanuaris, tagamaks, et eeltoodud tähtajaks ka kindlasti tegevusloa oleks olemas. KIKS eelnõu kohaselt kui äriühing on esitanud vastavalt käesolevale seadusele tegevusloa taotluse enne 2024. aasta 29. juunit ja selleks tähtajaks ei ole Finantsinspeksioon otsustanud tegevusloa andmist või sellest keeldumist, ei loeta äriühingu tegevust tegevusloata tegevuseks karistusseadustiku tähenduses. Sellel juhul ei ole äriühingul lubatud alates 2024. aasta 29. juunist kuni tegevusloa saamiseni tegeleda krediidihaldustegevusega (§ 94 lg 3). Sellega põhjustatakse ettevõtetele aga ulatuslikku kahju, kui ei võimaldata ettevõtetel oma tegevusega jätkata otsustusmenetluse perioodil, veel enam – seda tingimust ei ole võimalik toimiva ettevõtte puhul täita.</p>		
12	<p>KIKS eelnõu § 12 sätestab tegevusloa lõppemise alused, sama paragrahvi lõige 2 kohaselt tegevusloa kehtivuse lõppemisel kaotab krediidiinkasso õiguse osutada teenust, milleks talle on tegevusloa antud. Tegevusloa kehtivuse lõppemisel ei või krediidiinkasso enam vastu võtta krediidisajajate rahalisi vahendeid. Krediidiinkassol on aktiivsed võlaportfellid pideva rahavooga, juhul kui seadus sätestab, et rahalisi vahendeid vastu võtta ei saa, siis tekib küsimus, kuhu need vahendid tuleb suunata või kuidas olemasolevate võlaportfellidega üldse toimima peaks.</p>	Selgitatud	<p>Vastavalt direktiivile võib nn võlgnike makseid vastu võtta üksnes krediidiinkasso, kellel on selleks vastav FI luba. Vabatahtlikuks lõpetamiseks saab loa vaid juhul kui kõik kliendisuhetud ja kliendilepingud on lõpetatud või loovutatud teisele krediidiinkassole eelnõu § 56 lg 3 p 3). Kui tegevusloa tunnistatakse kehtetuks vastavate rikkumiste tõttu, siis järgneb sundlikvideerimine – likvideerija määrab kohus (§ 56) kui maksejõuetuse tõttu – pankroti korral määrab ajutise pankrotihalduri samuti kohus. Seega on see (nõ võlgade jätkuv sissenõudmine ja sh rahaliste vahendite vastuvõtmine/haldamine) likvideerijate või haldurite korraldada, kes eeldatavasti peaksid olema selles valdkonnas piisavalt pädevad.</p>
13	<p>KIKS eelnõu §-de 37 ja 38 osas jääb ebaselgeks, millise kvalifikatsiooniga peaksid olema krediidiinkasso juhid ja töötajad. Juba toimivates krediidiinkassodes on tööl suure staažiga töötajad, kel ehk puudub küll spetsiifiline haridus, kuid on olemas kõik eeldused ja oskused töö tegemiseks ning nõuete menetlemiseks ja haldamiseks. Lisaks tuleb silmas pidada, et krediidiinkasso ei ole krediidiandja ega krediivahendaja, seega krediidiinkasso töötaja ei pea osutama teenust vastavalt standardile, mis kohaldub laenude väljastamisel. Tuleb silmas pidada, et krediidiinkasso tegevusalaks on omaportfellide maksumuse katmine ning esindusena kliendi poolt töösse antud võlgnevuste sissenõudmise korraldamine. Krediidiinkasso töötaja ei saa ega peagi andma finantsalaseid konsultatsioone, vaid tegutseb ettevõtte huvides majanduslike eesmärkide täitmiseks. KIKS eelnõu § 37 lg 3 p 1 laiendab oluliselt ja ebamõistlikult direktiivis sätestatud nõudeid juhtidele. Direktiivi (EL) 2021/2167 kohaselt on ette nähtud, et krediidiinkasso juhiks sobiv on isik, keda ei ole kohtulikult ega</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Sätted, mis puudutavad kutsealase sobivuse hindamist on välja jäetud.</p> <p>Eelnõu § 38 ei näe tegelikult ette mingeid suuri erialaste teadmiste nõudeid krediidiinkasso töötajatele.</p> <p>Vt liigkasuvõtmise definitsiooni osas JuM-le esitatud vastust (leiame, et selle täpne sätestamine seadusega ei ole mõistlik/põhjendatud). Lisaks tuleb antud juhul direktiivi artikli 5 punktis b(i) sätestatud liigkasuvõtmist laiemalt – meie hinnangul ei peeta silmas üksnes kriminaalkorras karistatavat</p>

	<p>muul samaväärsel viisil liikmesriigis karistatud asjas tähtsust omavate kuritegude eest sh liigkasuvõtmise eest. Eelnõu võimaldab Finantsinspeksioonile õiguse tunnistada isik sobimatuks kui liigkasuvõtja ilma vastava menetluseta, mille käigus saaks isik end kaitsta olukorras, kus puudub liigkasuvõtmise definitsioon ja defineerimata õigusmõiste sisustamine jääb üksnes Finantsinspeksiooni otsustuspädevuseks. Sama kommentaar puudutab eelnõu § 97 lg 1, mille kohaselt lisatakse analoogiline regulatsioon ka krediidiandjate ja -vahendajate seadusesse.</p>		<p>liigkasuvõtmist, vaid ka selle ekvivalente („... or other national equivalent“), kuna ei saa eeldada, et kõikides EL liikmesriikides oleks liigkasuvõtmine kriminaalkorras karistatav.</p> <p>Lisaks märgime, et sobivusmenetluse läbiviimise suunised on kinnitatud EL finantsjärelevalve asutuste poolt ja FI-l on juba pikaajaline kogemus, kuidas vastavaid kaalumisosuseid teha ja ka kohtutel kogemus, kuidas neid otsuseid hinnata.</p>
14	<p>KIKS eelnõu § 42 osas on ebaselge sisekontrolli süsteemi reguleerimise vajadus ning mitmekordse auditeerimise nõue (sisemine ja väline audiitor), mis lisandub raporteerimiskohustusele Finantsinspeksioonile. Ettevõtete puhul, mis kuuluvad rahvusvahelisse gruppi teostatakse auditeerimist grupi tasandil, seega taoline mitmekordne auditeerimiskohustus ei ole asjakohane. Eelnõu § 51 lg 3 sätestab, et audiitorettevõtja võib määrata kuni viieks aastaks, kuid mis ajast hakkab vastav tähtaeg kulgema ei ole üheselt mõistetav. Juba toimivatel ettevõtetel on audiitorettevõtted nimetatud, mistõttu jääb ebaselgeks, millisest hetkest viieaastast tähtaega arvutatakse.</p>	<p>Vastatud/ osaliselt arvestatud</p>	<p>Taolised nõuded sisekontrollile, sh siseauditile on finantssektoris tavapärased ja ka äärmiselt olulised (vt muuhulgas ka FI kommentaare selle kohta).</p> <p>Siiski on eelnõus tehtud siin olulisi muudatusi (leevendusi): a) esiteks on välja võetud nõue, et ühe audiitori saab määrata üksnes 5 aastaks; b) audiitor ei pea läbi viima nn eritööd rahaliste vahendite hoidmise kohta.</p>
15	<p>KIKS eelnõu § 43 lg 5 sätestab keelu krediisaaajate rahaliste vahendite vastuvõtmise krediidihaldusteenuse osutajal. Küsimus tekib antud juhul piiriülese teenuse kasutamise puhul. Kuivõrd paljud krediisaaajad põgenevad oma kohustuste eest välisriiki, lootes, et sellisel juhul ei ole tarvis võlgnevust tasuda, siis praktikas kasutavad ettevõtted piiriülesest kohustuste sissenõudmise korraldamisel välisriigis asuvaid partnereid, kes teostavad välisriigis krediisaaajalt kohustuste sissenõudmise menetlust. Küll aga rahalised vahendid kannab krediisaaaja algselt teenuse osutajale ning hiljem tehakse ülekande nõude omanikule. Samuti, kuidas hakatakse kindlaks tegema, kas välisriigi teenuse osutaja on krediidiinkasso või mitte.</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p>	<p>Eelnõu § 43 lg 5 tugineb direktiivi artiklile 12(5), mis on imperatiivne.</p> <p>Küll on eelnõusse lisatud nüüd paindlikust, mis puudutab mitte-pankade poolt väljastatud viivislaenu haldamist ja sealt tulenevate maksete laekumist.</p>
16	<p>KIKS eelnõu § 47 lg 5 sätestab nõude, et kui krediisaaaja teeb krediidiinkassole makse krediidilepingu osaliseks või täielikuks tasumiseks, esitab krediidiinkasso krediisaaajale püsival andmekandjal kinnituse makse tasumise kohta. Praktikas ei ole mõistlik taolist kohustust rakendada, selle eesmärk ei ole ka arusaadav võttes arvesse kui kaootiliselt krediisaaajad oma makseid teevad, mistõttu igakordselt kinnitus saata ei ole otstarbekas ja on ebamõistlikult koormav. Kinnituse edastamine toimub täna ja võiks ka edaspidi toimuda üksnes vastavasisulisel krediisaaaja taotluse korral.</p>	<p>Selgitatud</p>	<p>Antud säte tugineb direktiiv artiklil 6(2) punktil d.</p> <p>Lisaks leiame, et see on krediisaaajate/võlgnike jaoks oluline, et neil oleks veendumus/kindlus, et makse tasumisega kaasneb ka võla vähenemine. Vastavat sõnastust on osaliselt täiendatud.</p>
17	<p>KIKS eelnõu § 49 lg 2 p 1 sätestab krediisaaajatelt vastu võetud vahendite aruande esitamise kohustuse. Arusaamatuks jääb, mida antud punktiga silmas peetakse ning mida peaks täpsemalt siinjuures raporteerima.</p>	<p>Selgitatud</p>	<p>Silmas peetakse konkreetselt seda, et FI omaks infot, et millised kui suures ulatuses tegelevad krediidiinkassod ise krediisaaajate/võlgnike vahendite haldamisega. Aga antud punkt on vastavast §-st välja võetud kuna see</p>

			pannakse paika täpsemalt RM määrusega, et mis infot tuleb FI-le esitama hakata (vt vastavat FI märkust).
18	KIKS eelnõu § 79 annab õiguse Finantsinspeksioonile osaleda inkassoettevõtte juhtimises. Oleme seisukohal, et finantsturgu reguleerivad õigusaktid ja regulatiivne raamistik annab juba täna piisavad hoovad Finantsinspeksioonile järelevalvet teostada, sh on oluliselt muudetud rahaliste mõjutusvahendite suurus, mis peaks motiveerima ettevõtteid täitma järelevalveorgani suuniseid ja ettekirjutusi. Eelnõuga sätestatud kujul täiendava võimaluse loomine kehtiva äriõiguse raamistikus tekitab küsimuse, kes vastutab ettevõtte juhtimise eest kui juhtimisse võib sekkuda piiramatult kolmas isik, isegi kui kolmas isik on järelevalveasutus	Selgitatud	Sellised õigused on FI-le antud kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul (sh ka krediidiandjate puhul – vt KAVS §-d 92 ja 93). Leiame, et sellise õiguse andmine on efektiivse järelevalve läbiviimise seisukohalt vajalik. Teisalt, praktikas kasutab FI seda õigust harva, tal peaks olema selle volituse kasutamiseks selge põhjus. Selle volituse kasutamine peab olema antud olukorras proportsionaalne.
19	9. KIKS rakendussätete jõustumine Eelnõu rakendussätetega on tehtud hulgaliselt muudatusi kehtivates seadustes, mis eeldavad seda, et ka krediidiandjad- ja vahendajad ning krediidiandjate peavad muudatusi tegema oma sisemistes tegevusprotsessides sh teostama IT tehnilisi arendusi, mis võtab aega. Selgitame, et kõikidel krediidiandjatel ei ole krediidi väljastamine põhitegevuseks vaid kõrvaltegevuseks kauba müügi toetamisel, aga ka juhul, kui krediidi väljastamine on krediidiandja või krediidiandjate põhitegevuseks, siis sedavõrd mahukad muudatused eeldavad senise võlahaldamise protsessi olulist ümberkorraldust ja vastavate IT-arenduste tegemist. Arendused võtavad aega ja hetkel ei ole võimalik isegi hinnata lõplikku arenduste mahtu kuna eelnõu on alles arutamisel, kuid jõustada soovitakse juba 30. detsembril käesoleval aastal. Seetõttu palume kaaluda täiendava tähtsaja andmist KAVS-ist, KAS-ist ja VÕS-ist tulenevate nõuete rakendamiseks ja jõustada sätted, mis nõuavad krediidi väljastajatel töö ümberkorraldamist, sätestavad täiendavaid aruandluskohustusi või IT arendusi vähemalt 12 kuud hiljem, et jõutaks vajalikud IT arendused planeerida ning valmis saada.	Osaliselt arvestatud	Teatud uute kohustuste puhul on rakendamise tähtaega edasi lükatud (siiski ei saa rakendustähtaega edasi lükata nende kohustuste osas, mis tulenevad direktiivist).
20	Kokkuvõte Nagu ka eelnõu seletuskirjas on toodud, siis põhineb KIKS eelnõu suures ulatuses direktiivil (EL) 2021/2167, kuid on otsustatud minna direktiivist kaugemale ja eelnõu puudutab ka neid tarbijalaene, mida väljastavad peale pankade ka muud krediidiandjad. Seega mõjutab eelnõu väga suurt osa finantsturu osalisi. FinanceEstonia hinnangul KIKS eelnõuga EU direktiivi rakendamise nime all asutud reguleerima oluliselt laiemat valdkonda, kuid selle tegevuse aluseks olevad majanduslike mõjude uuringud on jäänud tegemata, mistõttu muudatuste majanduslik mõju on teadmata. Kuigi seletuskirjas tõdetakse, et väljatöötamiskavatsuse puudumise korvab osaliselt ulatuslik Tartu Ülikooli rakendusuuringu keskuse poolt läbiviidud krediidituru uuring, mis valmis 2021. a lõpus, siis FinanceEstonia krediidiandjate töörühm osales selle uuringu tutvustamisel ning pööras tähelepanu juba siis uuringu kitsaskohtadele, mistõttu ei ole uuring sobilik alus kaugeleulatuvate tagajärgedega muudatuste planeerimisel. Eeltoodust hoolimata on uuringu tulemused võetud aluseks turu reguleerimisel.	Selgitatud	Eelnõu seletuskiri toob tegelikult välja põhjused, miks on otsustatud direktiivist kaugemale minna. Seletuskirja on selles osas ka mõnevõrra täiendatud. Lisaks on tehtud uues eelnõu versioonis mitmeid leevendusi krediidiinkassodele võrreldes varasema versiooniga.

Eesti Pangaliit			
1	Üldiselt on tervitatav, et inkassoteenuste osutajatele kohaldatakse tulevikus samuti riiklikku järelevalvet, samas leidub eelnõus mitmeid krediidiasutusi puudutavaid teemasid, millele soovime tähelepanu juhtida.	Teadmiseks võetud	
2	KIKS § 3 Krediidihaldustegevus, krediidinkasso ja krediidiosaja - seaduse eelnõu seletuskirja kohaselt on seaduse eesmärk reguleerida inkassofirmade ja nendega seotud isikute (nn võlgade ülesostmise finantseerijate) tegevust. Antud paragrahvi järgi on krediidihaldustegevus krediidilepingu või sellest tuleneva nõudega seotud rahaliste kohustuste sissenõudmine või tasumisele kuuluvate maksete kogumine krediidisaajalt või krediidilepingust tulenevate krediidiasutuse või krediidiantja nõuete või krediidilepingu tingimuste üle krediidisaajaga läbirääkimiste pidamine vastavalt krediidiosaja antud juhistele. Kuivõrd krediidilepingute haldamine hõlmab igal juhul ka eelnevaid tegevusi siis sõnastus lubab tõlgendust, et seadus võib laiendada ka erinevalt eelnõu seletuskirjas toodust, igasugusele viivises oleva krediidimüügile, sealhulgas viivises olevate ärialaenu müügile. Viitame, et krediidimüügi ja ostuga tegelevad ka muud ühingud peale inkassoteenuste osutajate. Näiteks investeerimisühingud, fondid või krediidiasutustega samasse gruppi kuuluvad ühingud, eesmärgita osutada inkassoteenust. Tegemist on tavapärase äritegevusega, millele seadus seaks teatud piirangud. Sealhulgas piirab uus seaduse võlgade ümberkujundamist sama tehingu raames, kus on algselt erinevad võlausaldajad, seades sama lepingu raames krediidimüügi omandajale toimiku nõude ning teavituskohustused. Seega palume kaaluda ärikrediidimüügi eemaldamist kohaldamisalast või täpsustada, et ärialaenu võõrandamisel muule ühingule kui inkassoteenuse osutajale, seadus ei kohaldu. Krediidimüügi võõrandaja ei ole reeglina teadlik, mis võõrandatud ärikrediidimüügi edasi saab.	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	Vastavalt eelnõu § 2 lõikele 2 ei kohaldata seadust fondivalitsejatele. Teiseks seadust ei kohaldata juhul kui tegemist on krediidilepingutega, kuid mis ei ole veel viivises, kuid mida nõ müüakse edasi. Kui tegemist on panga poolt väljastatud ärialaenu, mis nõ satub viivisesse ja mis müüakse edasi, siis direktiivi kohaselt tuleb kõiki vastavaid nõudeid ka kohaldada. Lisaks märgime, et eelnõu § 3 ülesehitust on muudetud selgemaks ja arusaadavamaks.
3	KIKS § 44 Krediiditoimiku pidamine – krediiditoimiku pidamise koostatus on eelnõus küll pandud krediidinkassole (või -ostjale), kuid üldjuhul on laenu väljastamisega seotud krediiditoimiku osad (analüüs, krediidimemo, krediididotsused) koostatud krediidimüügi väljastanud krediidiasutuse poolt. Viidatud dokumendid sisaldavad reeglina nii isikuandmeid, panga- kui ka ärisaladust, mida krediidiasutused ei saagi nõude loovutamisel krediidinkassole üle anda. Pankade kogemuse kohaselt praktikas hetkel viidatud krediiditoimiku elemente nõude loovutamisel krediidinkassole üle ei anta. Leiame, et vajalik on seaduseelnõu koostajate selgitus ja vajadusel teha täpsustus seadusesse, teeme ettepaneku, et krediiditoimiku pidamise kohustus tekib krediidinkassol hetkest kui nõue talle loovutatakse ja nõ ajaloolisi andmeid (algset krediiditoimikut) loovutamisel üle ei anta ja krediidinkasso krediiditoimik nimetatud andmeid ka ei pea sisaldama.	Osaliselt arvestatud	Eelnõu § 44 lõiget 1 on vastavalt täpsustatud.
4	KIKS § 59 lg 1 p 8 ja KIKS § 59 lg 2 ja KIKS § 59 lg 9 – Kuna pankade praktika kohaselt nõuete loovutamisel inkassodele kõiki krediiditoimiku ja nõude aluseks esitatavaid dokumente üle ei anta, oleks vaja täpsustada, kas lg 2 võimaldab esindaja määramist osaliselt, kus kogu suhtlus võlgnikuga käib läbi krediidinkasso, kuid nõude aluseks olevate dokumentide saamisel on krediidinkasso esindaja krediidiasutus ise. Teiseks tuleks täpsustada, mida mõeldakse punktis 8 nõude aluseks olevate dokumentide all, kas üksnes krediidilepingut või ka info tehtud tagasimaksete ja arvutatud intresside ja viiviste kohta, mis iseenesest defineerivad ju nõude suuruse. Kolmandaks viitame, et kuna seaduse eelnõu kohaldamisalasse	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	KIKS § 59 lõike 1 punkte 8 ja 9 on muudetud, samuti lõiget 2. Antud sätete tausta avab eraldi direktiivi põhjenduspunkt nr 40, mis ütleb, et ka nn ostetud nõuete puhul tuleb tagada „krediidivõtjate õiguste jätkuv tulenev algselt krediidilepingust“ ja ka tarbija õigus esitada vastuväiteid nagu

	kuuluvad ka äri-laenu siis need ei pruugi alluda Eesti õigusele ja Eesti krediitiasutuste praktika on väljastada laene ka teiste õiguste alusel.		võimaldati neid esialgse krediidiandja suhtes (VÕS § 412). Praegu ongi üks olulisemaid probleeme see, et tarbijad ei suuda oma väiteid millegagi tõendada – eriti juhul, kui tarbijakrediiti on näiteks võetud uut tüüpi sidevahendite abil (nutitelefon jms).
5	KAVS § 48 lg 5 p 7¹ – arvestades tänapäevast muutunud infovahetuse liike, siis palume „kirjavahetus“ asendada „teabevahetus“.	Arvestatud	
6	KAVS § 49 lg 5¹ – kuivõrd muudatus puudutab sise-eeskirju, tundub loogilisem täiendada KAVS § 44 planeeritud täiendustega. Täiendavalt sooviksid krediitiasutused pikemat tähtaega muudatuse jõustumiseks.	Arvestatud	
7	KAVS § 57¹ – ettepanek tarbijakrediidist tulenevate võlanõuete krediidiostjatele loovutamise Finantsinspektsiooni teavitamise kohustus sätestada poolaasta aruannete esitamise teel.	Arvestatud	
8	KAS § 88 lõiget 5 täiendatakse lõikega 7 ¹ – Statistikaametil on õigus saada infot, mis sisaldab pangasaladust. Kõikide selliste muudatustega kaasneb üldjuhul krediitiasutustele suur ja kulukas IT-arendus, palume täpsustada, milliseid andmeid on täpsemalt mõeldud ja IT-tehniliste arenduste tarbeks vajame selle sätte jõustumiseks täiendavat aega +12 kuud	Arvestatud	Sätte sõnastust on muudetud ja seletuskirja on olulisel osal täiendatud. Lisaks on antud ka pikem rakenduslik tähtaeg.
9	VÕS § 404² – hetkel esitavad krediidiandjad tarbijalepingu muutmise juurde teabelehe, kus on osaliselt leitav eelnõu sättes viidatud info. Tarbija „üle külvamine“ erineva infoga erinevates vormides tekitab tarbijas pigem segadust ja arusaamatust. Samuti tuleks täpsustada, kas vastav kohustus kehtib ka juhul, kui lepingutingimuste muutmine toimub tarbija algatusel või kohtuvälise ümberkujundamise raames. Teeme ettepaneku, et krediidiandja kohustus on esitada tarbijale üldistatud kokkuvõtte muudatustest. Lisaks kaasneb selle muudatuse elluviimisel taas IT-tehnilised probleemid, sest automaatse protsessi jaoks on krediidiandjatel vaja pikemat ettevalmistusaega (seaduse jõustumisest +12 kuud). Selguse huvides oleks tungivalt soovituslik seaduses täpsustada, et antud sätte ei kohaldu olukorras, mil krediitiasutus muudab krediitilepingu üldtingimusi VÕS § 43 toodud tüüptingimuste muutmise erisuse alusel	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	Sätte sõnastust täpsustatud. Tarbijakrediidi standardinfo leht ei kajasta nii täpselt lepingu muutmise seotud teavet, seepärast ei ole võimalik jätta antud muudatust tegemata (antud sätte põhineb ka otseselt direktiivil). Teisalt tunnustatakse nüüd kehtetuks VÕS § 403 lg 2 ¹ (Käesolevas jaos sätestatud kohaldatakse ka varem sõlmitud tarbijakrediitilepingu muutmise kokkuleppele, millega kaasneb maksetähtaja tasuline edasilükkamine või täiendavate tasude maksmine.).
10	VÕS 408, 412, 415 – nimetatud muudatused eelnõus kahjustavad krediidiandjaid, meie hinnangul on eelnõuga ette nähtud muudatused ebaproportsionaalselt krediidiandjate huve kahjustavad. Vähendatud viivis ei motiveeri võlgnikku kohustust täitma, ja eelnõu §-s 415 lg 1 välja toodud alternatiivi ei tohiks kohaldada. Teeme ettepaneku säilitada krediidiandja õigus nõuda tarbijalt viivist ületava kahju hüvitamist ja senine intressimäär.	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	§ 408 muutmine on eelnõust välja jäetud ja §-i 415 on muudetud nii, et viivisemäär ei saa olla suurem kui algne tarbijakrediitilepingu intressimäär. § 412 täpsustus on siiski vajalik, et tarbija saaks üheselt aru, millised õigused on tal mh krediidi järelturul suheldes krediidiinkassoga või ka nt krediidiostja esindajaga. Võlausaldaja, sh krediidiostja ei pruugi ise tegeleda viivislaenu sissenõudmisega vaid võib selle tegevuse, s.o. krediidi haldamise lepingu alusel tellida

			<p>krediidiinkassolt. Kuna § 412 muudatused põhinevad direktiivid, ei ole ka sellest tulenevalt neid võimalik välja jätta.</p>
11	<p>VÕS § 416. Tarbijakrediidilepingu ülesütleamise piirangud</p> <p>1) VÕS § 416 lg 2 täiendamine sõnadega „enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist“ mõtte on ebaselge, sest lg 2 viitab lg-le 1, mis sätestab lepingu <u>ülesütleamise</u> reeglid ja kuna üldjuhul enne lepingu ülesütlemist ei saa alustada sundtäitmiseks vajalike toimingutega, ei ole aru saada, mida täiendusega tahetakse öelda/muuta. Hetkel kehtiv lg 2 sõnastus on piisav ja arusaadav ning selle täiendamiseks eelnõus toodud kujul puudub vajadus. Selline muudatus tekitab vaid segadust.</p> <p>2) Teeme ettepaneku mitte lisada VÕS § 416 lg 2 lõppu ümberkujundamise/refinantseerimise osa, sest eelnõu ja seletuskirja kohaselt ei ole tegemist kohustusega, vaid võimalusega, mis selgub ka sätte sõnastusest („sealhulgas asjakohasel juhul“). Seetõttu on see ebavajalik, sest läbirääkimiste korral on pooltel nagunii kõik võimalused kokkuleppe saavutamiseks, s.h võla ümberkujundamiseks või refinantseerimiseks. Sellest tulenevalt on tegemist ebavajaliku täiendusega, mis võib tekitada vaid vaidlusi selle üle, kas ümberkujundamise või refinantseerimise ettepanek oleks tulnud teha või mitte, sest sätte sõnastuses on märgitud „sealhulgas asjakohasel juhul.“ (millal see on asjakohane ja millal mitte, on lahtine) ja see omakorda tekitab põhjendamatu vaidluseid lepingu ülesütleamise kehtivuse osas.</p> <p>3) Vajalik oleks veel ka kindlasti täpsustada, millistele kriteeriumitele tuginedes saab pidada „tõenäoliseks“, et tarbija suudab oma kohustusi täita. Vastavad suunised peaksid olema ühetaoliselt kohaldatavad kõikidele krediidiandjatele ning koos seaduse kehtima hakkamisega. Lisaks on seletuskirjas toodud, et tuleb silmas pidada, et ümberkujundamise meetme pakkumine ei tekita krediidiandjale täiendavat kohustust hinnata tarbija krediidi võimelisust. Jääb ebaselgeks, kuidas see suhestub EBA viivisnõuete makseraskuste tõttu rekonstrueeritud nõuete haldamise kohta käivate suuniste punktiga 140, mille kohaselt peaksid krediidi asutused enne makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmete rakendamist hindama laenuvõtja tagasimaksevõimet.</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p>	<p>VÕS § 416 lg 2 muudatus on eelnõust välja jäetud ja §-i 416¹ on vastavalt ettepanekule suures osas muudetud.</p> <p>Vt ka FinanceEstonia samalaadse märkuse osas eespoolt esitatud selgitusi § 416¹ muutmise kohta.</p>
12	<p>VÕS 416¹ - Tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine</p> <p>Lg 2 p 4 sätestab ühe võla ümberkujundamise abinõuna: <i>võlast osaliselt loobumiseks JA erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate võlgade summeerimiseks</i>. Kuna sisult on tegemist 2 erineva abinõuga, mida saab rakendada ka eraldi, siis peaks „ja“ asemel kasutama „või“, alternatiivselt võib lg 2 loetellu lisada nimetatud abinõud eraldi punktidenä.</p> <p>Lg 3 kohustab võla ümberkujundamise kokkuleppes ära nimetama <u>esialgse</u> krediidisumma jm tasude arvestuse. Viidatud säte on meie hinnangul ebavajalik ja teatud juhtudel muudab kokkuleppe raskesti jälgitavaks ja võib tekitada laenusaaajas segadust. Praktikas võime tuua näite, kus kokkuleppes tuleks üles loetleda esialgsete laenusummadega 10 erinevat kohustust. Teeme ettepaneku, et kokkuleppes peab sisalduma info ümberkujundatavate kohustuste kohta üldistatult ja koondatult kujul. Tekib ka küsimus, kas peetakse silmas vaid ümberkujundatavast krediidist tulenevat kohustust või laenusaaaja kõiki (mh krediidiandja-väliseid) finantskohustusi tervikuna.</p>	<p>Osaliselt arvestatud/ selgitatud</p>	<p>Üldiselt – direktiivi mõtte kohaselt ei tohiks krediidiandjate õigused olla viivises olevate võlgade menetlemisel vähemkaitstud kui krediidi andmisel. Kuna kehtivas õiguses ei ole tegelikult tarbijate huvid kohtumenetluses selgelt reguleeritud, siis leiame, et sellise materiaalsoõigusliku normi lisamine on hädavajalik. Vt lisaks ka kohtude arvamusi, kes antud sätte lisamist pooldavad.</p> <p>§ 416¹ lõike 3 sõnastust on osaliselt ka muudetud (varasem lg 2).</p>

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda			
1	<p>Eelnõu eesmärk on lahendada probleeme seoses krediidiinkassode tegevusega, mis praktikas ei ole alati olnud võlgnike suhtes õiguspärane. Ehkki kindlasti aitavad ka Eelnõus välja pakutud meetmed selle eesmärgi saavutamisele kaasa, ei ole meie jaoks arusaadav, miks arvavad Eelnõu koostajad, et seda eesmärki ei ole võimalik saavutada leebemate ning meie hinnangul proportsionaalsemate meetmete abil.</p> <p>Eelnõus on ette nähtud mitmeid meetmeid, näiteks minimaalse osakapitali nõue summas 50 000 eurot ja miljonitesse eurodesse ulatuvad trahvid Eelnõust tulenevate nõuete rikkumiste eest, kuid Eelnõu seletuskirjas ei ole põhjendatud, miks on valitud eesmärkide saavutamiseks nii ulatuslikud meetmed ning miks ei sobi eesmärgi saavutamiseks leebemad meetmed.</p> <p>Palume kaaluda Eelnõus erinevate meetmete puhul leebemate meetmete kohaldamise võimalikkust. Kui Eelnõu koostajate hinnangul ei ole leebemate meetmetega võimalik Eelnõu eesmarke saavutada, tuleks seda Eelnõu seletuskirjas põhjendada.</p>	Selgitatud	<p>2023. a. 11. septembril toimus Rahandusministeeriumis kohtumine inkassofirmade esindajatega, et arutada eelnõuga seotud küsimusi.</p> <p>Sellel kohtumisel inkassofirmade esindajad eelnõust tulenevaid kohustusi ja nõudeid nii dramaatiliselt ei serveerinud. Valdavalt oli meelsus, et enamik nõuded on mõistlikud ja ei ole nõ ülejõu käivad.</p> <p>Siiski leiti kohtumisel mitmeid kohti, kus nõuete intensiivust annab vähendada ja seda on ka uues eelnõu versioonis ka tehtud – nt kapitalinõude alandamine 50 000 euro pealt 25 000 euro peale, tegevusloa osas on nõudeid äriplaani puhul vähendatud, samuti nn suuromanike kontrolli nõudeid jm.</p> <p>Väärteomenetluses ettenähtud trahvimäärad – märgime, et võrreldes muu finantssektoriga on ülemmäärad siiski madalama – kui krediidiinkassode puhul on maksimaalne trahvimäär füüsiliste isikute puhul 3 mln eurot, siis muude subjektide (krediidiasutuste jt) puhul võib selle olla kuni 5 mln eurot (alates 2023. a. 1. novembrist).</p> <p>Lisaks nagu on ka seletuskirjas selgitatud on trahvimääradel preventatiivne ja heidutav mõju – praegused määrad (kuni 400 000 eurot) ei pruugi tagada subjektide õiguskõlget käitumist (arvestades, et võrreldes tavaettevõtjatega on finantssektoris nähtud ette kõrgendatud nõuded).</p>
2	<p>Eelnõu § 3 lõike 7 kohaselt võib krediidiinkasso tarbijast krediidisajaajaga sõlmitud lepingu või sellest tuleneva nõude ümber kujundada üksnes juhul, kui see muudab krediidisajaaja olukorra soodsamaks ja selle tulemusel suudab krediidisajaaja tõenäoliselt oma kohustused täita.</p> <p>Kaubanduskoja hinnangul ei aita see punkt kaasa võlgniku motiveerimisele võlgnevust tasuda ning samuti kahjustab see punkt ebaproportsionaalselt krediidiinkassode huve. Sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku jätta Eelnõu § 3 punkt 7 Eelnõust välja.</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	<p>Sätte sõnastust on inkassofirmadega kohtumise tulemusel osaliselt muudetud.</p> <p>Kokkuvõttes – krediidiinkasso ei saa tegeleda samal kujul tarbijakrediidi väljastamisega nagu pangad/krediidiandjad, vastasel juhul tekib selge õiguslik arbitraaž (krediidiinkassodele seatud nõuded on madalamad kui krediidiandjatele).</p>
3	<p>Eelnõu § 36 kohaselt peab krediidiinkasso nõukogusse kuuluma vähemalt kolm ja juhatusse vähemalt kaks liiget.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõu uue versiooni kohaselt ei ole nõukogu enam tingimata vajalik.</p>

	<p>Kaubanduskoja liikmed on toonud välja, et Eestis tegutseb mitmeid väikeseid krediidiinkassosid, mille juhtimises ei osale nii palju inimesi ning seetõttu nad kas peavad inimesi juurde värbama või oma tegevuse krediidiinkassona lõpetama. Kaubanduskoja jaoks ei ole arusaadav, millist eesmärki krediidiinkasso nõukogu ja juhatuse liikmete arvule seatud miinimumnõuded endas kannavad. Ka Eelnõu seletuskiri ei anna selle kohta selgitusi.</p> <p>Seetõttu teeb Kaubanduskoda ettepaneku jätta Eelnõu § 36 Eelnõust välja.</p>		
4	<p>Eelnõu § 44 kohaselt peab krediidiinkasso krediidilepingu haldamise eesmärgil kogutud vajalike andmete ja dokumentide kohta krediiditoimikut. Kui krediidiostja ei määra enda esindajaks krediidiinkassot, peab krediiditoimikut krediidiostja. Krediiditoimikut tuleb pidada iga isiku kohta eraldi.</p> <p>Kaubanduskojale teadaolevalt võib siinkohal tekkida probleem seoses dokumentidega, mille koostab krediidiandja. Praktikas ei anna krediidiandjad selliseid dokumente üle ei krediidiinkassodele ega krediidiostjatele, mistõttu neil poleks võimalik krediidiandja poolt koostatud dokumentide osas krediiditoimikut pidada.</p>	Osaliselt arvestatud	Sätte sõnastust muudetud vähem kohustuslikumaks.
5	<p>Eelnõu § 45 lõige 2 reguleerib seda, kui kaua peavad krediidiinkassod säilitama krediidiostjatega sõlmitud krediidihalduslepinguid. Kaubanduskoja hinnangul on tegemist liigse sekkumisega ettevõtjate vahelistesse suhetesse. Meie jaoks ei ole arusaadav, miks on sellist küsimust vaja reguleerida seaduse tasandil.</p> <p>Sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku jätta Eelnõu § 45 lõige 2 Eelnõust välja.</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	<p>Vastav säte põhineb direktiivi artiklil 11(4). Andmete säilitamise kohustus on sätestatud avalikes huvides, eesmärgiga tagada teabe kättesaadavus FI-le.</p> <p>Ja on asjakohane, et vastavad säilitamise nõuded kohalduvad samamoodi nii krediidiastutuste poolt väljastatud laenudele kui ka mitte-pankade poolt väljastatud tarbimiskrediidile.</p>
6	<p>Eelnõu § 74 lõike 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil järelevalve teostamiseks õigus teha krediidiinkasso ja krediidihaldusteenuse osutaja, kellele krediidiinkasso tegevus on edasi antud, asu- või tegevuskohas kohapealset kontrolli. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt annab Finantsinspeksioon kohapealse kontrolli tegemiseks korralduse ning teeb selle kontrollitavale asutusele teatavaks hiljemalt kolm tööpäeva enne kontrolli toimumist.</p> <p>Kaubanduskoja hinnangul on kolme tööpäeva pikkune etteteatamistähtaeg mõnedel juhtudel ebamõistlikult lühike. Näiteks väiksemate ettevõtete puhul võib juhtuda, et Finantsinspeksioon soovib tulla kontrolli teostama ajal, mil kontrolli läbiviimise mõttes olulised töötajad viibivad kõik puhkusel, on haiguslehel, viibivad välislahetuses või ei saa muul põhjusel Finantsinspeksiooni kontrolli teostamisel abistada. Seetõttu teeb Kaubanduskoda ettepaneku sätestada kohapealse kontrolli teostamisest etteteatamise tähtajana pikem tähtaeg, kui seda on kolm tööpäeva.</p>	Mitte-arvestatud/ Selgitatud	<p>3 tööpäeva on nõ minimaalne tähtaeg ja FI võib anda vastava korralduse ka varem, samas võib kohapealset kontrolli teha üldse ka ilma vastava eelneva teatamiseta, kui see on vajalik tulenevalt konkreetselt olukorrast.</p> <p>Muudes seadustes – näit. KAVS § 87 lg 3, MERAS § 97 lg 3 on samuti tähtaeg 3 päeva. Seega ei ole mõjuvat põhjust kohelda turuosalisi antud küsimuses erinevalt.</p>
7	<p>Eelnõu 13. peatükis nähakse ette trahvid erinevate Eelnõust tulenevate nõuete rikkumise eest. Nimetatud trahvid, mis määratakse juriidilistele isikutele, jäävad vahemikku 1-3 miljonit eurot.</p> <p>Kaubanduskoda juhib tähelepanu, et nimetatud trahvisummad on teiste sarnase raskusastmega rikkumiste toimepanemise eest määratavate</p>	Selgitatud	Krediidiastutuste, kindlustusandjate jt finantsjärelevalve subjektide puhul tõusevad vastavad trahvimäärad alates 2023. a. 1. novembrist 5 miljoni euroni (https://www.riigiteataja.ee/akt/117

	<p>trahvidega võrreldes väga kõrged. Näiteks näeb Eelnõu § 86 ette Finantsinspektsioonile teabe esitamata jätmise eest juriidilisele isikule kuni 1 miljoni euro suuruse trahvi. Samas krediidasutuse seaduse § 134.8 kohaselt on krediidasutustele teabe esitamata jätmise eest ette nähtava trahvi summa kuni 32 000 eurot ehk enam kui 30 korda väiksem. Ka kõik muud krediidasutuse seaduses ette nähtud trahvid juriidilistele isikutele jäävad vahemikku 32 000 kuni 400 000 eurot.</p> <p>Kaubanduskoja jaoks ei ole sedavõrd kõrgete trahvimäärade sätestamine Eelnõus arusaadav. Seetõttu teeb Kaubanduskoda ettepaneku kaaluda Eelnõus toodud trahvisummade vähendamist.</p>		<p>032023002). Ehk krediidiinkassodele ettenähtud maksimaalne trahvimäär jääb sellest selgelt madalamale tasemel.</p>
8	<p>Eelnõu § 98 punkti 2 kohaselt muudetakse krediidasutuste seaduse § 88 lõiget 5 punktiga 7¹ selliselt, et Statistikaamet saab õiguse saada krediidasutustelt teavet, mis sisaldab pangasaladust. Säte kohaldub Eelnõu kohaselt Eelnõuga samal ajal ehk üleminekuperioodi ei ole ette nähtud.</p> <p>Sellise teabe edastamine Statistikaametile nõuab krediidasutuste sõnul infotehnoloogilisi arendusi, mille valmimiseks kulub palju aega. Sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku lisada Eelnõu lõppsätete hulka säte, mille kohaselt hakkab Eelnõu § 98 punkt 2 kohalduma mitte varem kui 12 kuud peale Eelnõu jõustumist.</p>	Arvestatud	Vt eespool esitatud selgitusi.
9	<p>Eelnõu § 100 kohaselt muudetakse võlaõigusseadust. Muuhulgas ei tohi krediidiandjad muudatuste kohaselt nõuda tarbijalt suuremat viivist kui on ette nähtud võlaõigusseaduse paragrahvis 94, millele lisandub viis protsenti aastas. Kui lepinguga on ette nähtud kõrgem kui seadusjärgne viivisemäär, loetakse viivise määraks lepinguga ette nähtud intressimäär. Kokkulepe, millega võimaldatakse tarbijalt nõuda maksetega viivitamisel eelkõige käsiraha või leppetrahvi, on tühine.</p> <p>Kaubanduskoda toetab seda sõnastust ning ei toeta Eelnõus välja toodud alternatiivi, mille kohaselt loetakse lepinguga sätestatud seaduses sätestatud kõrgema intressimäära korral seaduses sätestatud intressimäära. Eelnõus pakutud alternatiivvariant oleks krediidiandjate huve ebaproportsionaalselt kahjustav.</p>	Osaliselt muudetud	Vt eespool olevaid põhjendusi antud muudatuse kohta.
10	<p>Eelnõu § 100 punkti 5 kohaselt muudetakse võlaõigusseaduse § 416 lõiget 2 ning see sõnastatakse järgnevalt: „Krediidiandja peab tarbijale hiljemalt koos käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja andmisega enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist pakkuma võimalust läbirääkimisteks, sealhulgas asjakohasel juhul kokkulepet kohtuväliselt võla mõistliku ümberkujundamise või muul kujul refinantseerimise võimaluse osas.“</p> <p>Kaubanduskoda on seisukohal, et nimetatud lõikes on komale järgnev osa, mis algab sõnadega „sealhulgas asjakohasel juhul“ ebavajalik, sest Eelnõule ja selle seletuskirjale tuginedes on kokkuleppe sõlmimine kohtuväliselt võla mõistliku ümberkujundamise või muu refinantseerimise osas vabatahtlik, mitte kohustuslik, ning ka ilma seda välja toomata on pooltel see võimalus jätkuvalt olemas. Selle eraldi rõhutamine käesolevas lõikes võiks aga viia vaidlusteni selle osas, kas selline kokkulepe on pelgalt võimalus või teatud tingimustel ka kohustus. Selliste vaidluste vältimiseks teeb Kaubanduskoda ettepaneku sõnastada Eelnõu § 100 punkt 5 järgnevalt: „Krediidiandja peab tarbijale hiljemalt koos käesoleva</p>	Arvestatud	VÕS § 416 lg 2 sõnastuse muudatus on eelnõust välja jäetud.

	paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja andmisega enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist pakkuma võimalust läbiraakimisteks“.		
11	<p>Eelnõu § 102 kohaselt jõustub Eelnõu 30. detsembril 2023. Eelnõu § 94 lõike 1 kohaselt peavad krediidiinkassod saada tegevuse jätkamiseks hiljemalt 29. juuniks 2024 Finantsinspeksiioonilt vastava tegevusloa. Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt teeb Finantsinspeksiioon otsuse tegevusloa andmise kohta hiljemalt kuus kuud pärast taotluse saabumist.</p> <p>Kaubanduskoda märgib, et praegune Eelnõu sõnastus jätab krediidiinkassode jaoks väga lühikese ajavahemiku, mille jooksul nad peavad Finantsinspeksiioonilt tegevusluba taotlema. Kuivõrd 30. detsembrist 29. juunini ongi umbes kuus kuud, tähendab see, et krediidiinkassod peavad oma tegevuse katkestusteta jätkamiseks tegevusluba taotlema juba Eelnõu jõustumise päeval. Kaubanduskoja hinnangul ei ole see mõistlik ning sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku sõnastada Eelnõu § 94 lõige 1 selliselt, et krediidiinkassod peavad Finantsinspeksiioonilt tegevusloa saada hiljemalt 12 kuu jooksul alates Eelnõu jõustumisest.</p>	Arvestatud	Nendele inkassofirmadele, kes tegelevad mitte-pankade väljastatud viivises olevate krediidilepingute haldamisega, nähakse ette rohkem aega tegevusloa saamiseks ehk tegevusluba tuleb saada hiljemalt 2024. a. 31. detsembriks.
12	Et hoida ära Eelnõuga kaasnedu võivaid negatiivseid mõjusid, tuleks Kaubanduskoja hinnangul viia läbi ka järelhindamine Eelnõu mõjude osas. Praegu on küll Eelnõu seletuskirjas mainitud, et järelhindamine on kavas, kuid selleks, et järelhindamise läbiviimine oleks kindel, tuleks järelhindamise läbiviimine sätestada ka Eelnõus.	Selgitatud	Leiame, et kindla tähtaja sätestamine ei pruugi olla mõistlik kuna hetkel on keeruline hinnata, millal täpselt selline järelhindamine võiks toimuda, aga igal juhul on see Rahandusministeeriumil kavas.
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda			
1	Teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 2 lg 3 p 3, et lisaks esitatud loetelule ei kohaldata seadust ka juhul, kui pankrotihaldur tegeleb seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevusega oma kutsetegevuse raames. Peame silmas, et pankrotistunud krediidiinkasso või -ostja pankrotihalduri ülesandeks on pankrotiseaduse § 124 kohaselt pankrotivara valitsemine (sh juriidilisest isikust võlgniku tegevuse juhtimine) ja pankrotiseaduse § 133 jj kohaselt pankrotivara müük.	Arvestatud	
2	Teeme ettepaneku täiendada eelnõu tegevusloa lõppemise ja tegevusloa kehtetuks tunnistamise tagajärgedega, mis reguleerivad sundtäitmisel olevate nõuete täitemenetlusi. Eelnõu § 12 lg 2 kohaselt ei või krediidiinkasso tegevusloa kehtivuse lõppemisel enam vastu võtta krediidisaaajate rahalisi vahendeid, kuid selgitamist vajab, kellele kohtutäitur peab nõude sellisel juhul täitma. Täitemenetluse seadustiku § 50 lg 11 keelab kohtutäituril teha rahalise nõude sissenõudmise õnnestumise korral täitemenetluse lõpetamise otsust enne, kui kohtutäitur on sissenõutud summa sissenõudjale üle kandnud. Lisaks sätestab täitemenetluse seadustiku § 43 lg 3, et ametialasel arvelduskontol hoitakse alates laekumisest raha, mida sissenõudja ei ole vastu võtnud, viis aastat, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti ning viie aasta möödumisel tagastatakse raha võlgnikule, tagastamise võimatuse korral kantakse raha riigieelarvesse.. Leiame, et ilmselt ei ole asjakohane kohustada kohtutäiturit hoidma viis aastat raha oma ametialasel pangakontol, kui krediidiinkasso tegevusloa kehtivus on lõppenud. Nõude täitmine on tegeliku sissenõudja ja täitemenetluse lõpetamise otsuse tegemisele järgnev kandemuudatus täitemenetluse registris eelkõige võlgniku huvides, mistõttu ei tohi seadusega tekitada täitemenetlusse täiendavat viivitust ega arusaamatust. Samuti palume eelnõus täiendavalt sätestada, mis saab krediidiinkasso tegevusloa kehtivuse lõppemisel muudest	Arvestatud	§ 12 lg 2 sõnastust muudetud (teine lause on välja jäetud) ja sädet on rohkem lahti selgitatud seletuskirjas.

	sundtäitmisel olevatest nõuetest, mille on krediidiinkasso täitmisel esitanud.		
Harju Maakohus			
1	<p>Krediidilepingutest tulenevate võlgade sissenõudmisega või nende ülesostmisega tegelevate inkassofirmade tegevuse reguleerimine ja järelevalve on oluline teema, mis seni on tarbijate kaitsmisel jäänud tähelepanuta. Seetõttu on tänuväärne, et eelnõuga minnakse direktiivist 2021/2167 kaugemale ja reguleeritakse tarbijalaene, mida väljastavad peale pankade ka muud krediidiandjad.</p> <p>Kõige tõhusamat tarbija kaitset pakub eelnõus märgitud VÕS § 415 lg 1 muutmine. Kohtu hinnangul tagaks tarbijate parema kaitse seaduses sätestatud selge viivisemäär (eelnõu § 415 lg 1 alternatiiv) s.t et tarbijatelt ei saaks ühelgi juhul nõuda kõrgemat viivist kui VÕS § 94 lg 1 + 5% aastas. Viivisemäära kohtu otsustada jätmise ei tagaks tarbijale kohest kaitset, sest seaduses sätestatud määrast kõrvalekaldumise võimaldamine jätkaks viivisemäära kohtupraktika kujundada ning selle ühtlustamine oleks aeganõudev. Seetõttu toetame eelnõu § 415 lg 1 alternatiivi, millega kehtestatakse kindel viivisemäära ülempiir tarbijate jaoks.</p>	Teadmiseks võetud/vastatud	Tulenevalt laekunud tagasisidest on VÕS § 415 lg 1 sõnastust muudetud.
2	<p>Tarbijate kaitseks võiks seadusesse alles jääda VÕS § 416 lõikest 2 tulenev krediidiandja lepingu ülesütlemise-eelne kohustus pakkuda läbirääkimiste ja kokkuleppe sõlmimise võimalust. Eelnõu sõnastus sundtäitmise toimingute alustamise eelse etapi kohta jätab mulje, justkui võiks seda teha ka pärast täitedokumendi saamist (üldreeglina pärast kohtumenetlust). Seega tekitab praegune eelnõu sõnastus ebaselgust, millal see võimalus tarbijale ikkagi anda tuleb ja seda ei saa pidada mõistlikuks. Tekib küsimus, kas lauseosa „enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist“ on vajalik, kui normis sisaldub viide § 416 lg 1 tähtajale (täiendav tähtaeg kohustuse täitmiseks enne lepingu ülesütlemit).</p> <p>Kehtiva VÕS § 416 lg 2 rikkumine ei too kaasa ülesütlemise tühisust (RKTKo 03.06.2020, nr 2-17-7502), mis tähendab, et krediidiandjal on kohustus pakkuda läbirääkimiste võimalust, kuid selle rikkumise korral ei kaasne krediidiandja jaoks mingeid negatiivseid tagajärgi. VÕS § 416 lg 2 on tarbijat kaitsev säte, mille kaitse-eesmärk võiks olla tarbijakrediidilepingu ülesütlemise tühisuse kaasatoomine (T. Tampuu eriarvamus 2-17-7502 lahendile). Teeme ettepaneku lisada eelnõusse § 416 lg 2 rikkumisega kaasnev selge tagajärg s.o tarbijakrediidilepingu ülesütlemise tühisustagajärjetus.</p>	Selgitatud/osaliselt arvestatud	Tulenevalt erinevate osapoolte poolt laekunud tagasisidest on otsustatud kehtiva VÕS § 416 lõiget 2 mitte muuta. Nn võla ümberkujundamise meetmete võimalik väljapakumise on nüüd eelnõus reguleeritud eraldiseisvalt VÕS §-s 416 ¹ .
3	KIKS-i § 3 lg 2 sätestab krediidiinkassona tegutsemise õiguse vaid osahüingu või aktsiaseltsina. Regulatsioonist võiks selgelt nähtuda, milline on viidatud normi rikkumise tagajärg. Kas selleks võiks olla tegevusloa mittersaamine.	Selgitatud	Sarnane regulatsioon on ka muudes finantssektori seadusest – paljudel juhtudel saabki finantsteenuste osutaja tegutseda üksnes AS-na (nt krediidiuasutus, kindlustusandja, investeerimisühing, fondivalitseja). Antud juhul on lisaks AS-le võimalik tegutseda ka OÜ-na. Ehk kui isik soovib tegutseda muu äriühingu vormis, siis keeldub FI talle tegevusluba andmast (ja vastaval tegevusalal ilma

			tegevusloata tegutsemine on KaRSi kohaselt karistatav).
4	KIKS-i § 4 lg 7 toob ja defineerib uue mõiste „viivises krediitleping“. Sellist mõistet võlaõigusseadusest ei tulene. Õigeks ei saa lugeda käsitlust, mille järgi loetakse leping sissenõutavaks muutunuks (viitega VÕS § 82 lg-le 7). Sissenõutav saab olla nõue, mitte leping.	Arvestatud	Muudetud § 4 lg 7 sõnastust Seletuskirja täiendatud.
5	Vastavalt KIKS-i § 12 lõikele 2 ei tohi tegevusloa lõppemisel krediidisajaajalt rahalisi vahendeid vastu võtta. Võiks olla selgelt välja toodud, kas tegemist on üksnes järelevalvet puudutava regulatsiooniga või kas ja milline on sätte mõju VÕSi lepingu täitmise üldregulatsioonile.	Arvestatud	§ 12 lg 2 sõnastust muudetud ja sätet täiendavalt selgitatud seletuskirjas.
6	Rakendussättest võiks selgelt tuleneda, kas uus regulatsioon kohaldub ka varasematele laenudele, mille tasumisega ollakse viivituses, aga mida ei ole enne uue regulatsiooni jõustumist loovutatud.	Arvestatud	Vastav lõige on lisatud §-i 94.

Tartu Maakohus

1	<p>Tartu Maakohtu seisukoha koostamiseks paluti kohtunikel, kohtujuristidel ja konsultantidel esitada oma kirjalik arvamus. Eelnõu kohta laekus arvamus ühelt kohtunikult. Kohtunik esitas enda tähelepanekud seoses krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS), krediidiuasutuste seaduse (KAS) ning võlaõigusseaduse (VÕS) muudatustega järgmiselt:</p> <p>Kohtunik tunnustas KAVS § 44 lg 3 p-i 4.1 lisamist ehk täiendamist sellega, mis peab sisalduma krediidiandja sise-eeskirjades selle kohta, mis neil tuleb teha enne sundtäitmise menetluse algatamist. Küll aga märkis kohtunik, et meil mõeldakse sundtäitmise menetluste all täitemenetlusi, aga selline regulatsioon peab kohtuniku arvates silmas vastavate abinõude rakendamist ka enne kohtu poole pöördumist (nt maksekäsu kiirmenetluse). Selline asjaolu, et võla ümberkujundamise võimalust tuleb pakkuda juba enne kohtusse pöördumist, peab selgesõnaliselt olema kirjas VÕS § 416 lg-s 2. VÕS § 416 lg 2 muudatus annab praegu sõnastuse „... enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist“ ning see kanduks edasi ka KAVS-i.</p>	Osaliselt arvestatud	VÕS § 416 ¹ sõnastust on vastavalt muudetud.
2	KAVS §-i 49 lisanduv uus lg 5.1 on hea täiendus, kuid kohtule peaksid iga krediidiandja sise-eeskirjad siis ka kättesaadavad olema. Lisanduv lõike on samuti väljend „sundtäitmise alustamise poliitika“, mis peaks kusagil olema lahti kirjutatud või on see ühildatud VÕS-s kasutatud mõistega? Kohtuniku arvates tuleks siin ikka silmas pidada kohtusse pöördumise eelset tegevust, mitte sundtäitmist täitemenetluse seadustiku mõttes.	Arvestatud	Sätte sõnastust muudetud (uus asukoht § 44 lg 4). Seletuskirja on täiendatud.
3	KAS § 89.4 lg 1 uus sõnastus, kohustusega anda teavet vastavalt krediidiinkassode ja ostjate seadusele, tekitab mõlemas seadusesõnastuses dubleerimise VÕS §-s 164 ja §-s 168 kirjapanduga ning tulemuseks on senise kindla reegli/nõude hägustumine. Senine VÕS § 164 jj, mis käivad nõude loovutamise ja selle tõendamise kohta, sh eriti § 168, on selged ja imperatiivsed. Tuleks vältida, et need sõnastused ei tooks kaasa õigust kokku leppida, milline teave ja dokumendid antakse üle ja millised mitte.	Selgitatud	<p>Kehtiva VÕS §-d 164 ja 168 adresseerivad olukorda, kus nõude loovutamises on juba kokku lepitud ja sellega koos tuleb üle anda ka vastavad dokumendid.</p> <p>Eelnõu § 61 ja KAS täiendamine § 89.4 puudutavad aga olukorda, kus inkasso/krediidiostja nõu uurivad panga käest mõne nõude või tervikportfelli ostmise kohta (s.t. peetakse läbirääkimisi) ja sellega seoses on pank kohustatud juba</p>

			teatud infot andma. Säte põhineb otseselt direktiivi artiklil 15(1). Ehk antud olukorrad ei ole kattuvad.
4	VÕS § 415 lg 1 kavandatav intressimäära muudatus on eriti oluline ning kohtunik toetab VÕS § 415 lg 1 alternatiivset sõnastust. Senine säte, mis on ka muudatuste hulgas esimene valik (mille kohaselt „...loetakse viivise määraks lepinguga ettenähtud intressimäär...“), loob olukorra, kus võlausaldajal tuleb igal juhul ja oma seisundi parandamiseks näha lepingus ette seadusjärgsest suurem viivisemäär.	Selgitatud	Tulenevalt laekunud tagasisidest on VÕS § 415 lg 1 muudetud nii, et viivisemäär ei saa olla üle kahe korra suurem algsest intressimäärast ja maksimaalselt saab olla KKM-i ülempiir.
5	VÕS § 416 lg 2 kavandatav sõnastus sisaldab jälle väljendit sundtäitmise toimingute alustamise kohta (vt ülal), mis ei tohiks olla täitemenetluse alustamine, vaid kohtusse pöördumise eelne toiming. Praegusel juhul tähendab sõnastus seda, et enne kohtusse pöördumist, mis ei ole sundtäitmine, ei pea võlausaldaja midagi tegema. Küsitavust tekitab seletuskirjas viimane lause selle sätte muutmise kohta, mis on sõnastatud nii: „Refinantseerimine võib antud juhul seisneda näiteks selles, et kui senine krediidiandja on väljastanud tarbijale mitu erinevat krediiti, juhul aga kui tarbija satub raskustesse ühe või mitme krediidi tasumisega, siis võib krediidiandja olemasolevad kohustused nõ summeerida ja väljastada selle alusel uue krediidi (ehk olemasolevad laenu refinantseerida uue terviklaenu näol)“. Selline sõnastus toob kaasa olukorra, mille vältimisest on räägitud seletuskirjas eespool, et vältida tuleb kõrvalkohustuste jm kulude liitmist uue terviklaenu alla. Sellega me kohtumenetlustes ju võitleme, et kogu võlgnevus, sh sissenõudmiskulud ja kõik muu pannakse uue refinantseeritava põhinõude hulka. Selline seletuskirja sõnastus on ebaõnnestunud ja tuleb ümber teha.	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	Eelnõu uuest versioonist on nüüd § 416 lõike 2 muutmise välja jäetud ja korrigeeritud on uue § 416.1 sõnastust. Märgime aga juurde, et nn sundtäitmist on võimalik alustada ka ilma kohtumenetluseta kooskõlas TMS §-ga 2 lg 1 p 19 (sarnased ka p. 19.1, 19.2) mille kohaselt on täitedokumentideks notariaalselt tõestatud kokkulepe, mis näeb ette kinnisasja või laevakinnistusraamatusse kantud laeva omaniku või registerpandiga koormatud eseme omaja kohustuse alluda kohesele sundtäitmisele hüpoteegiga, laevahüpoteegiga või registerpandiga tagatud nõude rahuldamiseks. Seega see peaks olema kindlasti selles lõikes kaetud.
6	Lisanduv VÕS § 416.1 on hea lahendus ning ehk vähendab ka FiMS-i alusel esitatavaid avaldusi.	Selgitatud	Märgime juurde, et VÕS uue § 416.1 sõnastust on mõnevõrra tulenevalt osapoolte tagasisidest muudetud, kuid üldpõhimõtted on jäänud samaks võrreldes esialgse versiooniga.
Justiitsministeerium			
1	Üldise märkusena toome välja, et kuna tegemist on täiesti uue seadusega ning seaduse rakendajad ei ole osalenud eelnõu aluseks oleva direktiivi läbirääkimistes, siis tuleks seletuskirjas põhjalikumalt kirjeldada sätete eesmärke ning nende omavahelist seost. See võimaldaks eelnõus sätestatud norme paremini mõista.	Osaliselt arvestatud	
2	Eelnõu seletuskirja kohaselt (lk 1): „[---] eelnõu puudutab ka neid tarbijalaene, mida väljastavad peale pankade ka muud krediidiandjad.“ Eelnõu tekstis kasutatakse aga enamasti mõistet „krediidileping“ (vt võlaõigusseaduse (VÕS) § 401), mis on laiem mõistest „tarbijalaen“ („tarbijalaen“ ehk „tarbijakrediidileping“ vt VÕS § 402). Näiteks on põhimõisted eelnõu §-s 3 defineeritud krediidilepingule viidates. Palume eelnõu ja seletuskirja korrastada selliselt, et oleks üheselt arusaadav, milliste lepingutega seotud tegevustele seadus kohaldub.	Osaliselt arvestatud	Kuna direktiiv kohaldub ka pankade poolt väljastatud ja viivises olevate ärialaenude/ettevõtuluslaenude müügile/loovutamisele, siis peab üldjuhul kasutama eelnõus laiemat terminit krediidileping. Siiski kus võimalik, seal oleme mõistet kitsendanud (ehk kasutanud terminit tarbijakrediidileping, mille all

			peetakse silmas ka elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepinguid).
3	<p>Eelnõu seletuskirja kohaselt (lk 1): „Eelnõu põhinebki suures ulatuses direktiivil, kuid käesolevaga on otsustatud minna direktiivist kaugemale ja eelnõu puudutab ka neid tarbijalaene, mida väljastavad peale pankade ka muud krediidiandjad.“ Samuti on seletuskirjas öeldud: „Teadaolevalt tegelevad enamik Eestis asutatud ja tegutsevad inkassofirmad krediidilepingutest tulenevate võlgnevuste sissenõudmisega ja seega võiks eeldada, et seadus hakkab edaspidi kohalduma suuremale osale Eesti inkassoturust“. Palume võimalusel esitada täpsemad andmed krediidilepingust tulenevate nõuete ja muude nõuete osakaalu kohta ning viidata vastavate andmete allikatele. Samuti palume tuua seletuskirjas välja kaalutlused ja analüüs selle kohta, miks on otsustatud direktiivist kaugemale minna (kohaldada muudatusi lisaks pankadele ka muudele krediidiandjatele), kuid seejuures on otsustatud mitte hõlmata muid nõudeid kui krediidilepingust tulenevaid, arvestades seda, et probleemid võlgnevustega kerkivad ka muude kui vaid krediidilepingutest tulenevate kohustuste puhul (erinevad teenuse osutamise lepingud, müügilepingud jne).</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	<p>Seletuskirja on mõnevõrra täiendatud.</p> <p>Märgime aga lühidalt, et põhjus miks ei ole otsustatud minna veel kaugemale kui mitte-krediidilepingutest tulenevate võlgnevuste (nt kommunaalarvestest) sissenõudmise reguleerimine, seisneb selles, et käesoleva eelnõus ettenähtud nõuete täitmise kohast järelevalvet teeb Finantsinspeksioon (FI) ja see läheks selgelt FI mandaadiga vastuollu kui ta peaks hakkama järelevalvet tegema ka mitte-finantssteenustega seotud tegevuste üle. Või siis tuleks Finantsinspeksiooni seadust täiendada, kuid see on meie hinnangul ebaproportsionaalne (s.t. finantsjärelevalve ressursi ebamõistlik kasutamine). FI põhiliseks eesmärgiks on finantsstabiilsuse tagamine, hoiustajate/investorite kaitse ning FI rakendamine nt inkassofirmade järelevalvajaks, kes tegelevad üksnes kommunaalarvete või trahvide sissenõudmiseks läheks põhieesmärgist väga kaugale.</p> <p>Teiseks märgime, et täna ei oma riigiasutused (ei RM ega teised) piisavalt andmeid inkassofirmadele loovutatud nõuete kohta, täpne info tekib alles siis kui vastavad isikud allutatakse edaspidi FI järelevalve alla ja neil tekib koos seoses sellega vastav järelevalvekohustus. RM omab loovutatud nõuete kohta üldistatud kujul infot või see põhineb ka teatud hinnangutel ning seda on kajastatud ka seletuskirjas.</p>
4	<p>Seletuskirjas ettevõtlusvabaduse piirangute põhiseaduspärasuse analüüsis palume analüüsida, kas väljatoodud probleemi (nii öelda inkassode seaduse nõuetele mittevastav võlgnike kohtlemine (eelnõu seletuskirja lk 69-70 ja viited meediaartiklitele)) lahendamiseks kitsama turuosa (tarbijakrediidilepingutega seotud nii öelda inkassotegevus) ettevõtlusvabaduse piiramine on eelnõu seletuskirjas viidatud laiemal probleemita (nii öelda inkassode agressiivne käitumine igasuguste lepingutega seotud võlgnikega) käsitlemisel proportsionaalne ning</p>	Arvestatud	<p>Seletuskirja on vastavalt täiendatud. Märgime aga üldiselt, ettevõtluse ulatuslikum reguleerimine ja piirangute kehtestamine on lubatav juhul, kui see kaitseb tarbijat või tagab konkurentsi, eelkõige valdkondades, kus tarbija on ettevõtjaga võrreldes oluliselt nõrgemal positsioonil.</p>

	laiemalt probleemi jaoks sobiv, vajalik ja kitsamalt proportsionaalne lahendus.		Tarbijakrediidilepingu regulatsioon erineb tunduvalt tavalise laenulepingu regulatsioonist, mida tuleks arvestada ka pärast nõuete loovutamist. Seda, aga miks ei ole mõistlik minna käesoleva eelnõuga reguleerima igasugust inkassotegevus on selgitatud eelmise märkuse juures.
5	Eelnõu §-s 58 on kavandatud eetilise nõuded suhtluseks krediitisaajatega. Seletuskirja leheküljel 74 on märgitud, et sellisel kujul pole eetika alaseid nõudeid seni finantsjärelevalve regulatsioonis ette nähtud. Palume direktiivi ülevõtmisel arvestada, et direktiivis ja eelnõus olevad eetilise elemendid on osa üldisest õiguskuulekast käitumisest, mille alased printsiibid kehtivad ilma, et neid peaks eriseaduses üle kordama (põhiseaduse (PS) §-s 26 sätestatud eraelu puutumatus; tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) §-i 138 nõue lähtuda hea usu põhimõttest; isikuandmete kaitse regulatsiooni täitmise kohustus jne). Palume analüüsida, kas eetilise nõuded vajavad eelnõus sätestamist või on need kaetud õiguses juba sätestatud kontseptsioonidega.	Mitte-arvestatud/ selgitatud	Jah, nimetatud põhimõtted eksisteerivad juba kehtivas õiguses, kuid üldisemal kujul. Lisaks ei pruugi nad tagada, et vastavad isikud ka sedamoodi käituksid. Samuti PS § 26 sätestab eraellu mitte-sekkumise printsiibi eelkõige nõ riigiasutustele (krediidiinkasso ja -ostja näol on tegemist aga eraõiguslike isikutega). Antud normid/sõnastused tulenevad ka otseselt direktiivist ja liikmesriigina ei ole meil tegelikult valikut neist kõrvale kalduda (mh ei ole viidatud PS ja TsÜS-s selles osas piisavalt täpsed). Teiseks, kui me neid kohustusi otseselt sellisena ette ei näe, võib FI-1 olla raskendatud või välistatud vastavate meetmete (sh sanktsioonide rakendamine) kui nt mõni krediidiinkasso suhtleb krediitisaajaga ahistaval viisil või kasutab lubamatut mõjutamist (oleme seletuskirjas juhtunud tähelepanu mitmele sellisele kaasusele). Veel laiemalt – finantsvahendus (s.h. krediitjärelturul tegutsemine) kui teiste isikute rahaliste vahendite haldamine/hoidmine nõuab kõrgendatud hoolsust, (nn kõrgendatud hoolsuse standard) s.t. lähtumine üldisest õiguskuulekusest ei ole paraku piisav ja seda ka praktika probleemid näitavad (eelkõige tarbijast krediitisaaja kui nõrgem pool vajab sageli kaitset just krediitjärelturu situatsioonis).
6	Eelnõus kasutatav sõnastus, mõisted ja määratlused peaksid olema võimalikult palju kooskõlas teistes õigusaktides kasutatavatega. Näiteks võiks kaaluda „krediidiinkasso“ asemel „inkassoteenuse pakkuja“, „inkassoteenuse osutaja“ vms sarnase mõiste kasutamist. Palume	Mitte-arvestatud/ selgitatud	Termini „krediidiinkasso“ kasutamine on sihilik valik. Eelnõu eesmärk ei ole hõlmata kõiki inkassotevõtteid s.t. inkassosid,

	asjakohastel juhtudel asendada eelnõus kasutusele võetud mõisteid ja väljendeid õigusaktides juba kasutuses olevatega.		kes tegelevad nt kommunaalarvetest tulenevate nõuete sissenõudmisega.
7	Eelnõus on läbivalt kasutatud väljendit „omandab [...] viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude“ (eelnõu § 2 lg 5; § 3 lg 3, 4 ja 6 jne). Käibes ilmselt laialt kasutusel olev väljend ei sobi seaduse teksti. Võimalik on omandada krediidilepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi VÕS 9. peatüki tähenduses. Näiteks eelnõu § 4 lg 7 tuleks sõnastada korrektselt kooskõlas tsiviilõiguse üldiste põhimõtetega (sealhulgas VÕS § 82) – mitte „krediidileping“ ei muutu „sissenõutavaks“, vaid sellest tulenevad kohustused/nõuded muutuvad sissenõutavaks. Eelnõu seletuskirjas on nimetatud erisusi ka leheküljel 6 kirjeldatud, palume ka eelnõus kasutatud sõnastust läbivalt muuta. Samuti tuleks seletuskirjas täpsustada, mida tähendab „viivises olev“. Võib oletada, et ilmselt mõeldakse siin lepinguid, mille alusel tekkinud nõuded on muutunud sissenõutavaks ning neid pole (täielikult või osaliselt) tähtaegselt täidetud, kuid seda tuleb ka seletuskirjas selgitada.	Arvestatud	Muudetud § 4 sõnastust ja täiendatud seletuskirja. Juhime aga tähelepanu, et direktiiv kasutab läbivalt sõnastust – „creditor’s rights under a non-performing credit agreement, or of the non-performing credit agreement itself“, mistõttu ei ole võimalik KIKS-s endas loobuda „krediidilepingu omandamise“ konstruktsioonist. Vastasel juhul tekivad küsimused, et kas nn viivises olevate laenuportfellide või lepingute nõ müük ei olegi käsitatav krediidihaldus-tegevusena KIKS-i tähenduses. Küll aga oleme selle välja jätnud VÕS-st (kuna KIKS § 3 lg 10 täpsustab seda vastavalt).
8	Eelnõus kasutatakse läbivalt väljendit „juriidilise isiku tunnus“. Eelnõust ega seletuskirjast ei ole võimalik tuletada nimetatud väljendi tähendust. Kas kasutatud väljendi all tuleb mõista juriidilise isiku ärinime või registrikoodi (äriregistri seaduse (ÄRS) § 12)? Sõna „tunnus“ on Eesti õiguskorras antud kontekstis kasutatav ainult välismaa äriühingu Eesti filiaali korral (vt näiteks äriseadustiku (ÄS) § 251 lg 2 p 1, ÄRS § 47 lg 2). Palume kasutada eelnõus väljendi „juriidilise isiku tunnus“ asemel täpsemat terminit, mis on õiguses juba sätestatud, näiteks, „isiku ärinimi“ või „isiku registrikood“.	Selgitatud	Juriidilise isiku tunnuse all peetakse silmas LEI koodi (mitte äriregistri koodi). See tuleneb omakorda EL määruse nr 600/2014 (MIFIR) artiklist 26. See on ka ametlikus eestikeelses määruses kasutatav termin.
9	Eelnõus kasutatakse mõistet „liigkasuvõtmine“, mille sisu ei ole eelnõu põhjal võimalik määratleda. Eelnõu seletuskirjas (lk 26) on aga vastav mõiste väga konkreetselt avatud: „tasumisele kuuluva krediidi kulukuse määr aastas ületab krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud viimase kuue kuu keskmist krediidiandjate poolt eraisikutele antud tarbimisläenude kulukuse määra enam kui kolm korda (VÕS § 406.2 lg 1)“.	Mitte-arvestatud/ Selgitatud	Leiame, et liigkasu täpne defineerimine seaduses ei ole mõistlik. Seletuskirjas viidatu, mille kohaselt võiks liigkasuvõtmise sätestada läbi VÕS § 406.2 (krediidi kulukuse määra – KKM-i ülempiir) on üks võimalik lähenemine, kuid mitte ainus. Lisaks liigkasuvõtmise käsitlus võib olla ajas muutuv kontseptsioon. Lisaks teadaolevalt on Soomes ja Saksamaal liigkasuvõtmine määratletud oluliselt laiemalt, kui ainult KKM-i rikkumine. Kuigi Soomes on näiteks liigkasuvõtmine seotud kõrge intressiga, siis sealne regulatsioon näeb ette liigkasuvõtmisena ka sisuliselt heade kommetega vastuolus oleva tehingu, kus isik nõuab endale selgelt ebaproportsionaalset rahalist

			<p>hüve. Ka Saksamaal peaks liigkasuvõtmine olema seotud heade kommete vastase tegevusega. Seega lisaks KKM-i ületamisele on muuhulgas liigkasuvõtmisega tegemist ka vähemalt juhul kui (I) tarbijalt nõutakse krediidilepingust tulenevalt selliseid tasusid, mida ühiskonnas üldlevinud arvamuse kohaselt peetakse ebamõistlikult kõrgeks, nt kõrge intress, viivis või lepingutasu, tasu kui täiendav teenimise võimalus krediidiandjale; (II) muu taoline tegevus krediidi andmisel, mida ei ole võimalik pidada heade kommetega kooskõlas olevaks. Eelnevalt tulenevalt leiame, et liigkasuvõtmise defineerimine võiks jääda asjakohasel juhul järelevalve sisustada, eriti arvestades et liigkasuvõtmine ei ole Eestis kriminaliseeritud ja seda ka pole plaanis teha. Samuti kui liigkasuvõtmine defineerida läbi VÕS-i tarbijakrediidilepingute ja KKM-i kaudu, võib tekkida tõlgendus, et see laieneks üksnes krediidiandjatele, kes laenu annavad ja mitte krediidiinkassode tegevusele, kes tegelevad võlgade sissenõudmisega.</p> <p>Ehk kokkuvõttes liigkasuvõtmise defineerimine võiks jääda praktika kujundada ja kaasuse põhiseks.</p>
10	<p>Seletuskirjas viidatakse erinevates kohtades õiguskaitsevahendile (nt lk 5). Palume arvestada sellega, et õiguskaitsevahenditeks on eelkõige nõuded ja kujundusõigused (vt sh VÕS § 101). Nõude loovutamise korral ei ole tegemist õiguskaitsevahendi kasutamisega. Lisaks ei saa viidata õiguskaitsevahendile viisil, nagu seda on tehtud seletuskirja leheküljel 10: „Kulud, mis ei ole oma olemuselt õiguskaitsevahendid ja millega võlgnikule kaasnevad täiendavad tasud, nt tasu maksegraafiku sõlmimise eest.“. Palume seletuskirja läbivalt parandada.</p>	Arvestatud	Täpsustatud seletuskirja
11	<p>Eelnõu § 1 lõike 1 kohaselt reguleerib seadus krediidihaldustegevust ja krediidihaldusteenuse osutamist [---]. Palume selgitada, mis vahe on krediidihaldustegevusel ja krediidihaldusteenuse osutamisel. Kui tegevus on sama, kuid isik, kes seda teeb, on erinev, siis oleks selgem piiritleda tegevust tegija kaudu.</p>	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	<p>Eelnõu § 1 lõiget 1 on vastavalt muudetud, mille kohaselt krediidihaldustegevus on laiem mõiste ja krediidihaldusteenus üks osa sellest. Ehk kui krediidiinkasso soovib osaliselt oma tegevuse edasi anda, siis kolmanda isiku poolt osutatavat teenust käsitatakse krediidihaldusteenusena.</p>

12	<p>Eelnõu §-s 3 on sätestatud krediitihaldustegevuse, krediidiinkasso ja krediidiostja mõisted ning lõikes 4 muud mõisted. Eelnõus kasutatud mõisted ei võimalda hoomata sätete sisu ega eristada sarnaseid ülesandeid ja isikuid. Palume täiendada eelnõu selliselt, et oleks üheselt selge, miks ja kuidas eristatakse krediidiostjat, krediidiinkassot ja krediitihaldusteenuse osutajat; krediitihaldustegevust ja krediitihaldusteenuse osutamist. Mõned eelnõus kasutatud mõisted ka osaliselt kattuvad, mis teeb eelnõus sätestatu mõistmise keerulisemaks. Mõistete kattuvust tuleks vältida ning mõistete vääriti tõlgendamise ennetamiseks eelnõus kasutatud mõisted seletuskirjas põhjalikumalt avada.</p>	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	<p>Eelnõu § 3 põhineb suuresti direktiivi artiklil 3, mis omakorda sätestavad mõisted direktiivi tähenduses. Seepärast ei ole võimalik direktiivi lähenemisest ülemäära palju nõ kõrvale kalduda. Siiski on §-i 3 osaliselt muudetud selgemaks, kus põhimõistena on esitatud nüüd lõikes 1 krediidiinkasso. Lõikes 2 sätestatud krediitihaldustegevus täpsustab omakorda seda, mis on see mida krediidiinkasso konkreetsemalt teha võib/saab.</p> <p>Lisaks on toodud §-st 4 §-i nüüd üle krediitihaldusteenuse osutaja mõiste kuna krediitihaldusteenuse osutamine on selgelt üks osa laiemast krediitihaldustegevusest.</p> <p>Oluline on veel silmas pidada, et krediitihaldustegevusega saavad sellisel kujul tegeleda ka krediitiasutused ja krediidiandjad. Seepärast ongi krediitihaldajatena käsitatavad antud eelnõu tähenduses krediidiinkassod, krediitiasutused ja krediidiandjad.</p> <p>Ehk ka krediitiasutused ja krediidiandjad peavad lähtuma § 3 lõikes 2 sätestatud krediitihaldustegevuse käsitlusest oma tegevuses.</p>
13	<p>Eelnõu § 3 lõige 2 kohaselt on krediidiinkasso käesoleva seaduse tähenduses äriühing, mis oma peamise ja püsiva tegevusena haldab ise või krediidiostja nimel õigusi ja kohustusi, mis on seotud krediitiasutuse või krediidiandja viivises olevas krediitilepinguga või sellest lepingust tulenevate nõuetega, ja korraldab nende täitmist. Seletuskirjast ei selgu, kuidas tuleb sisustada sättes kasutatud väljendit „haldab ise“. Kas selle all tuleb mõista olukorda, kui inkassoteenuse osutaja on samal ajal ise ka uueks võlausaldajaks? Kuidas suhestub eelnõu § 3 lõige 2 sama paragrahvi lõikega 4, mis sätestab, et kui krediidiinkasso omandab ise viivises oleva krediitilepingu või sellest tuleneva nõude, kohaldatakse talle käesolevast seaduses krediidiostja suhtes ette nähtud kohustusi. Palume täiendada eelnõu seletuskirja vastava selgitusega.</p>	Selgitatud	<p>Jah, selle all peetakse silmas olukorda, kus krediidiinkasso on ise uus võlausaldaja (s.t. ta on täielikult viivises oleva krediitilepingu nõ ära ostnud).</p> <p>Sel juhul kohaldatakse krediidiinkasso suhtes ka neid kohustusi, mis muidu kohalduksid üksnes krediidiostjale – eelkõige neid kohustusi, mis on sätestatud eelnõu 11. peatükis (nt §-s 64 sätestatud kohustust esitada teavet FI-le).</p>
14	<p>Eelnõu § 4 lõige 2 sätestab: „Krediidiandja käesoleva seaduse tähenduses on krediidiandjate ja -vahendajate seaduses sätestatud krediidi- ja hüpoteekkrediidiandja, krediidi- või hüpoteekkrediitvahendaja või asjakohasel juhul krediidiostja (edaspidi krediidiandja). Krediidiostjat käsitatakse krediidiandjana juhul, kui ta omandab viivises oleva krediitilepingu või sellest tuleneva nõude, mis ei ole sõlmitud tarbijaga.“. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kuidas tuleb eelnõu</p>	Osaliselt arvestatud	

	<p>kontekstis tõlgendada sättes kasutatud väljendit „asjakohasel juhul krediidiostja“. Samuti palume tuua seletuskirjas selgituse eelnõu § 4 lõike 2 teise lause kohta, mille kohaselt krediidiostjat käsitatakse krediidiandjana juhul, kui ta omandab viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude, mis ei ole sõlmitud tarbijaga.</p>		
15	<p>Eelnõu § 4 lõige 5 sätestab krediidihaldusteenuse osutaja mõiste. Eelnõu kohaselt on krediidihaldusteenuse osutaja käesoleva seaduse tähenduses kolmas isik, kellele krediidiinkasso on kirjaliku lepingu alusel edasi andnud ühe või mitu käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevust. Seletuskirjast ei selgu, mis on tagajärjed juhul, kui pooled vastavat lepingut ei sõlmi. Palume seletuskirja selles küsimuses täiendada.</p>	Arvestatud	<p>Seletuskirja täiendatud. Tegevuse edasiandmine on avalik-õigusliku sisuga regulatsioon, mille täitmise üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon. Tegevuse edasi andmist reguleerib direktiivi art 12.</p>
16	<p>Eelnõu §-s 43 on reguleeritud olukord, kus võlausaldaja soovib oma õigusi ja kohustusi teostada lepingulise esindaja kaudu. Palume sõnastada kavandatud säte esinduse institutsiooni järgides.</p>	Selgitatud/ mitte- arvestatud	<p>Eelnõu §-s 43 sätestatud tegevuse edasiandmine on finantsvaldkonna eriseadustes tüüpiline norm (nt IFS §-d 297 ja 364) ja antud juhul tugineb see otseselt direktiivi artiklile 12 ja on oma olemuselt majandushaldusõiguse säte (tegevuse edasiandmine - i.k. <i>outsourcing</i>), mitte tsiviilseadustiku üldosaga (i.k. <i>representation</i>) seotud norm. Ehk antud juhul ei mõelda nõ tavaettevõtluses käsitatavad esinduse institutsiooni.</p>
17	<p>Eelnõu § 100 punkti 1 kohaselt täiendatakse VÕS-i uue §-ga 404² (teave tarbijakrediidilepingu muude tingimuste muutmise kohta). Seletuskirjas puuduvad selgitused selle kohta, millised muudatused sättes on tehtud direktiivist sõltumata ja miks need on sisse viidud. Samuti puudub seletuskirjast üldisemalt kirjeldus direktiivi harmoneerimistaseme kohta, st kas ja millises ulatuses saavad liikmesriigid ette näha teistsuguseid reegleid.</p> <p>Erinevalt direktiivi artiklites 27 lõikest 1 ja 28 lõikest 1 on eelnõus ette nähtud viis, kuidas peab tarbijat muudatustest teavitama – selleks on valitud kirjalikku taasesitamist võimaldav vorm. Arvesse tuleb võtta, et sarnane säte on lisatud ka uues tarbijakrediidi ettepanekus (direktiivi art 22), mis selle maksimaalselt harmoneeriva direktiivi iseloomust tulenevalt lubab vaid teatud kõrvalekaldeid direktiivis sätestatud (direktiivi art 42). Kuigi uus tarbijakrediidi direktiiv ei ole lõplikult heaks kiidetud, on teada, et sätet muudeti triloogide faasis selliselt, et muudatustest tuleb tarbijat teavitada paberil või krediidilepingus täpsustatud muul püsival andmekandjal. Palume kaaluda vastava täpsustuse sisse viimist ka esitatud eelnõusse.</p> <p>Lisaks on kavandatud VÕS § 404² lõikes 1 sätestatud, et tarbijale tuleb anda <i>vähemalt</i> sättes toodud teave. See tähendab, et eelnõus on tegemist avatud loeteluga. Direktiivis endas on sätestatud ammendav loetelu. Samuti ei ole sellist täpsustust uues maksimaalselt harmoneerivas tarbijakrediidi direktiivis. Palume VÕS muutmise kavandamisel võimalusel võtta arvesse ka peatselt jõustuva uue tarbijakrediidi ettepanekus sätestatu.</p>	Arvestatud	<p>Sätte sõnastust muudetud. Seletuskirja täiendatud</p>

	<p>Kavandatud VÕS § 404² punkti 2 kohaselt tuleb tarbijale esitada muudatuste rakendamise ajakava. Teeme sõnastusliku ettepaneku viidata punktis 2 „muudatuste tegemise ajale“.</p> <p>Kavandatud VÕS 404² punkti 4 kohaselt tuleb anda teave muudatustega seoses tarbija jaoks ette nähtud kaebuse esitamise võimaluste ja kaebuse esitamise tähtaja kohta, muu hulgas selle pädeva asutuse nimi ja aadress, kellele tarbija saab kaebuse esitada. Palume seletuskirjas selgitada, milliseid kaebusi (krediidiandja sisemine kaebuste lahendamine, tarbijavaidluste kohtuväline lahendamine, kohtusse pöördumine) ja tähtaegasid on sättes mõeldud.</p>		
18	<p>Eelnõu § 100 punktiga 3 on kavandatud VÕS § 412 muutmine. Seletuskirjas ei ole esitatud veenvaid argumente, mis võimaldaksid kõhklusteta nõustuda vastava sätte muudatuse vajalikkusega.</p> <p>VÕS 9. peatükk reguleerib võlaõiguslike nõuete ja kohustuste üleminekut ühelt isikult teisele. Nõude üleminek ehk võlausaldaja vahetus võib põhimõtteliselt toimuda kahel viisil: teingu alusel (nõude loovutamine vastavalt VÕS §-le 164 jj ehk VÕS 9. peatüki 1. jagu) ja seaduse alusel (VÕS § 173). Lisaks on VÕS 9. peatükis reguleeritud lepingu ülevõtmine, mille käigus kantakse kõik lepingust tulenevad õigused ja kohustused üle seniselt lepingupoolelt lepingu ülevõtjale (VÕS § 179, ehk VÕS 9. peatüki 3. jagu).</p> <p>Muudetud sättes ei viidata enam „nõuete“ (nagu toodud ka kehtiva sätte pealkirjas) loovutamisele, vaid „krediidilepingu“ ja „õiguste“ loovutamisele. Palume eelnõus üheselt mõistetavalt sätestada, milliseid võlausaldaja vahetumise juhtumeid on soovitud direktiivi ülevõtmisel hõlmata ning arvestada seejuures tsiviilõigusest tulenevat üldist raamistikku ja terminoloogiat.</p> <p>Täiendus „sellhulgas krediidiostjale krediidiinkassode ja-ostjate seaduse tähenduses“ ei ole vajalik, sest see on juba kehtiva sõnastusega kaetud.</p> <p>Samuti ei ole selgitatud vajadust kasutada eelnõuga kavandatud VÕS § 412 lõikes 2 viidet „krediidihaldajale“, kuna VÕS-is kasutatav mõiste „võlausaldaja“ peaks ka selle katma. Samuti tuleb arvestada sellega, et eelnõu §-s 3 ei ole defineeritud mõiste „krediidihaldaja“ tähendust.</p> <p>Palume kaaluda VÕS-is kasutatavate mõistete ning VÕS § 412 kehtiva ülesehituse säilitamist või põhjendada seletuskirjas selle muutmise vajadust.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>§-i 412 sõnastust täpsustatud. Seletuskirja on täiendatud ja selgitatud samuti täiendavalt VÕS § 412 muutmise vajadust. Muudatuste eesmärk on, et krediidilepingust tulenevate õiguste või nõuete (sh ka krediidilepingute endi) loovutamisel krediidijärelturu tehingutes ei väheneks mingil viisil tarbijatele antud kaitse tase.</p> <p>Lisaks märgime, et krediidihaldaja ei pruugi olla võlausaldaja. Krediidihaldaja ei pea olema krediidiostja vaid võib tegutseda tema huvides vastava lepingu alusel.</p>
19	<p>Eelnõu § 100 punktis 4 on kavandatud VÕS § 415 lõike 1 muutmine. Viivist puudutavate välja pakutud muudatuste puhul tuleb arvesse võtta, et viivisenõue on olemuslikult vaid minimaalne kahju hüvitamise nõue. Kui tarbijate suuremat kaitsevajadust arvesse võttes kaaluda madalama viivisemäära kehtestamist tarbijakrediidilepingute puhul, tuleks siiski leida proportsionaalne lahendus. Seletuskirjas toodu ei veena selles, et lisaks eelnevale oleks tingimata põhjendatud lahendus, mille kohaselt oleks välistatud krediidiandja õigus nõuda viivist ületava kahju hüvitamist. Arvesse tuleb võtta, et selliselt juhul peab võlausaldaja lisaks ära tõendama ka kõik kahju hüvitamise eeldused. See võiks tagada siiski tasakaalukama lahenduse, piirates krediidiandjate võimalust viivisemäära kokku leppimisel, kuid andes võimaluse konkreetsel juhul nõuda seda ületanud</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud	<p>Muudatus, mille kohaselt oleks välistatud krediidiandja õigus nõuda viivist ületava kahju hüvitamist, on jäetud eelnõu uuest versioonist välja.</p> <p>Küll aga näeme, et jätkuvalt on vajalik piirata viisimäära suurust (seda toetavad ka selgelt kohtute arvamusel). Lähtuvalt erinevate osapoolte poolt pakutust on eelnõud muudetud nii, et viisimäär võib</p>

	<p>kahju hüvitamist. Palume arvestada sellega, et Euroopa Liidu (EL) õigusega seotud eelnõusse ei kavandata teisi küsimusi. See võib hakata takistama või pikendama EL õiguse ülevõtmist. Viivise arvestamist puudutav teema väljub eelnõuga ülevõetava direktiivi küsimuste raamest. Samuti nõuab viivise arvestamise võimalik õiguslik muudatus laiemat ühiskondliku diskussiooni ja kaasamist. Seetõttu tuleks eelnõust jätta välja viivise küsimust puudutavad muudatused, mis ei ole seotud EL õiguse ülevõtmisega.</p>		<p>olla maksimaalselt kaks korda suurem kui esialgne tarbijakrediidilepingu intressimäär ning mitte ühelgi juhul suurem kui KKM.</p> <p>See põhineb mõnes mõttes tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 481 lõikel 2.3: (2.3) Maksekäsu kiirmenetlust ei kohaldata tarbijalepingust tuleneva nõude suhtes, kui: 1) tarbija poolt tasumisele kuuluva krediidi kulukuse määr ületab võlaõigusseaduse § 406.2 lõikes 1 sätestatud krediidi kulukuse määra ülempiiri; 2) <u>tarbijaga kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset võlaõigusseaduse § 113 lõike 1 teises lauses sätestatud viivisemäära.</u></p> <p>Lisaks näeme, et vastavat debatti sobiliku viivisemäära ülempiiri osas tulebki pidada Riigikogus.</p>
20	<p>Eelnõu § 100 punktis 5 on kavandatud VÕS § 416 lõike 2 muutmine. Palume vastava muudatusega seoses võtta arvesse, et uues tarbijakrediidi direktiivi ettepanekus on triloogide menetluses restruktureerimismeetmeid käsitlevat sätet muudetud. Palume mainitud muudatused võimalusel arvestada ka käesoleva eelnõu raames. Samuti palume seletuskirjas selgitada, millist mõju omab eelnõuga kavandatud kujul läbirääkimiste pidamise kohustus ülesõtmise kehtivusele.</p>	Arvestatud	VÕS § 416 lõike 2 muudatus on eelnõust välja jäetud.
21	<p>Eelnõu § 100 punktis 6 on kavandatud VÕS täiendamine §-ga 416¹. Palume seletuskirjas selgitada, milline on uue VÕS §-i 416¹ seos VÕS §-ga 403⁴, sealhulgas lõikega 4, mille kohaselt võib tarbijaga tarbijakrediidilepingu sõlmida üksnes juhul, kui ta on krediitdivõimelisuse hindamise aluseks olevate andmete kogumis analüüsimise tulemusena veendunud, et tarbija on krediitdivõimeline. Samuti palume sätte sõnastamisel kasutada VÕS-ile vastavat sõnastust. Näiteks tuleks maksevõime asemel rääkida krediitdivõimelisusest, võlast loobumise asemel nõudest loobumisest jne.</p> <p>Eelnõuga kavandatud VÕS § 416¹ lõike 3 lauses 2 on sätestatud, et kui kokkulepe krediitilepingu tingimuste muutmise kohta ei vasta esimeses lauses sätestatud tingimustele, on selline kokkuleppe tühine. Palume selle muudatuse juures selgitada, kas krediitilepingu tingimuste muutmise kokkuleppe nõuete rikkumine on mõeldud igal juhul kaasa tooma lepingu tühisuse, see tähendab ka siis, kui see asetab tarbija halvemasse olukorda.</p>	Arvestatud	§ 416.1 sõnastust täpsustatud ja seletuskirja täiendatud.
22	<p>Eelnõu § 29 lõike 1 punkti 3 kohaselt esitatakse osaluse omandamisest teavitamisel Finantsinspeksioonile füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab muu hulgas omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku [---]. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) § 5 ja 6 kohaselt peab isikuandmete töötlemiseks olema</p>	Osaliselt arvestatud	Eelnõu §-i 29 on lisatud viide selles osas, et miks taolisi andmeid on vaja esitada.

<p>seaduslik alus ning andmete töötlemisel peab järgima isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Seega peab isikuandmete töötlemiseks seaduse tasandil olema sätestatud konkreetne eesmärk, milleks andmeid kogutakse, samuti kogutavate andmete koosseis ja töötlemise kestus. Tulenevalt isikuandmete töötlemise põhimõtetest ei saa seaduses jätta lahtiseks isikuandmete töötlemise kategooriaid. Seega ei saa eelnõus kavandatud säte jääda lahtiseks ehk selles ei saa kasutada väljendit „muu hulgas“. Samuti peab eelnõus sätestama eesmärgi, mille täitmiseks andmeid edastatakse. Näiteks võiks eelnõuga kavandatud seaduse §-s 29 sätestada, et Finantsinspeksiooni edastatakse andmed, et kontrollida, kas olulist osalust omandav isik vastab talle esitatud nõuetele. Palume loobuda § 29 lõike 1 punkti 3 sõnastuses väljendi „muu hulgas“ kasutamisest. Samuti palume täiendada kavandatud paragrahvi andmete töötlemise eesmärgiga ning avada seletuskirjas eesmärgiga seonduvat, mitte piirduda vaid eelnõus toodud andmete loetelu taasesitamisega.</p>	<p>Märgime aga, et selle sätte sõnastus on analoogne kogu finantssektoris. Seda nii põhjusel, et läbiviidavat sobivusmenetlust (seal kogutavat informatsiooni) reguleerivad reeglina lisaks nimetatule täpsemalt asjakohaste EL asutuste juhendid (mh FI juhendid) või muud asjakohased õigusaktid, kui ka pelgalt asjaolu, et konkreetse dokumendi väljund praktikas on elulookirjeldus (ehk CV), mille sisu oleks seadusega väga täpselt ette määrata ebamõistlik. Mis on oluline järelevalvele, seda ka seaduses on märgitud. Eeltoodust tulenevalt on vastavas sõnastuses märgitud „muuhulgas“ ja see täidab oma eesmärgi.</p> <p>Osundame täiendavalt, et järelevalvemenetluses isikuandmete töötlemine on reguleeritud Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi FIS) §-s 54.2. Reguleerimine kohaldub kõikide eriseaduste suhtes (tulevikus ka KIKS-i suhtes), mille alusel FI finantsjärelevalvet teostab, sellest tulenevalt pole vaja seda reguleerimise eriseadustest eraldi sätestada.</p> <p>Täpsemalt, on FIS § 54.2 lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise eesmärk ning lõikes 2 on FI-le sätestatud erand IKÜM-i rakendamisel. Järelevalveliste andmete, sh isikuandmete töötlemine on eeskätt EL-i õigusest tulenev kohustus ning järelevalve põhineb andmete töötlemisel ja analüüsimisel. EL-i õiguses sätestatud vajaliku teabe kogumise volitused ja uurimisvolitused ei ole kuidagi tähtajalised, tegemist on pideva protsessiga. FIS § 54 lõike 2 kohaselt sedalaadi teavet (konfidentsiaalne järelevalveline info) säilitatakse tähtajatult. Inspeksioon võib otsustada teabe hävitada, kui see ei ole enam vajalik Inspeksiooni eesmärkide täitmiseks, kuid mitte varem kui kümne aasta möödumisel teabe saamisest.</p>
--	---

23	<p>Eelnõu § 29 lõike 1 punkti 6 kohaselt esitatakse osaluse omandamisest teavitamisel Finantsinspeksioonile andmed juriidilisest isikust omandaja juhtorganite liikmete kohta, mis sisaldavad neist igaühe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta [---]. Palume selgitada seletuskirjas, mis eesmärgil on isikul vaja esitada enda sünnikoha andmeid.</p>	Selgitatud	<p>Seletuskirja on täiendatud. Märkime aga, et vajalik on täpne isiku identifitseerimine – sama nimelisi isikuid, kes sündinud ka samal kuupäeval võib praktikas esineda. On üsna tavaline, et välisriigis väljaantud isikut tõendaval dokumendis on kirjas isiku sünnikoht. Lihtsustatult – sünniaja ja -koha kaudu on võimalik isik nõ maailmaavarusest tuvastada, sealt edasi koguda ja kontrollida kõiki muid isikuga seonduvaid andmeid (nt residentsust), et hinnata tema sobivust.</p>
24	<p>Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kui kaua Finantsinspeksioon talle eelnõu § 29 alusel esitatud andmeid säilitaks. Palume lisada eelnõusse viide säilitamistähtaegadele või täiendada eelnõu vastavalt.</p>	Selgitatud	Vt üle-eelmisele märkusele esitatud vastust.
25	<p>Eelnõu § 44 lõige 3 kohaselt peab krediidiinkasso või asjakohasel juhul krediidiostja tagama kogu krediidiperioodi jooksul krediidisaaaja vajalike andmete ja dokumentide olemasolu krediiditoimikus. Eelnõu ei ava mõistet „krediidiperiood“, seega on andmetöötluse tähtaeg jäänud seaduse tasandil määramata. Samuti ei selgu eelnõust ega seletuskirjast, kas peale krediidiperioodi lõppu tuleb andmed kustutada. Palume sätestada kindlad andmetöötluse tähtajad eelnõu tasandil. Samuti palume seletuskirjas selgitada, kas krediiditoimiku säilitamise tähtaja üle saab otsustada iga krediidiinkasso ise.</p>	Arvestatud	<p>Sätte sõnastust on täpsustatud ja seletuskirja täiendatud. Säilitamise periood on lepingu kehtivus aeg + 5 aastat, s.o. sama, mis teistel finantsturuosalistel kooskõlas rahapesu tõkestamise reeglitega. Maksimaalne andmete säilitamise tähtaeg on 10 aastat.</p>
26	<p>Eelnõu 12. peatüki (järelevalve) väljatöötamisel on eeskujuks võetud kehtiv krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS) 13. peatükk. Seega suures osas on sarnane järelevalvealane regulatsioon krediidiandja ja -vahendaja üle teostatava järelevalve kohta kehtivas õiguses juba olemas. Samuti kordab eelnõu 12. peatükk mitmes küsimuses haldusmenetluse seaduses (HMS) sätestatud. Näiteks eelnõu § 72 lõige 1 kordab HMS § 36 lõike 1 punktis 2 sätestatud, eelnõu § 76 kordab HMS § 39 sätestatud. Palume võimalusel üleliigset kordamist vältida, viidates juba kehtestatud sobivatele normidele.</p>	Selgitatud	<p>KIKS 12. peatüki sätted tuginevad otseselt direktiivil, KAVS-i vastavad sätted on suuresti riigisisene õigus. KAVS-is toodud FI volitused ei ole üheselt ülekantavad krediidiinkassode järelevalvele. KIKS § 72 lõikes 1 sätestatud järelevalvemenetluse all peetakse silmas menetlust, mis on oma olemuselt nõ sekkuv haldus. Finantsinspeksioonile ei kohaldu MSÜS-i ja seetõttu on järelevalvemenetluse korraldus lahti kirjutatud valdkonna eriseadustes. Eelnõu § 76 sätestab erinormid võrreldes HMS §-ga 39. Lisaks rõhutame, et Finantsinspeksiooni tegevust ei rahastata riigieelarvest.</p>
27	<p>Eelnõu § 78 lõige 2 sätestab, milliseid meetmeid võib Finantsinspeksioon ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada, muu hulgas on nendeks meetmeteks krediidiinkasso tegevusloa kehtetuks tunnistamine (eelnõu § 78 lg 1 p 1) ja sunniraha rakendamine (eelnõu § 78 lg 1 p 1). Meetmete rakendamine peab toimuma leebemast rangema suunas. Leebem abinõu oleks eelnõu kontekstis sunniraha rakendamine ning rangem tegevusloa kehtetuks tunnistamine. Palume ka eelnõu § 78 lõikes 2 nimetatud meetmed järjestada toodud põhimõttel.</p>	Arvestatud	

28	<p>Eelnõu § 37 lõike 1 järgi võib krediidiinkasso juhiks valida või määrata isiku, kellel on muu hulgas laitmatu maine. Eelnõu § 37 lõike 3 punktis 1 on sätestatud:</p> <p>„(3) Isikul ei ole laitmatu maine, kui Finantsinspeksioon on tuvastanud asjaolud, mis seavad kahtluse alla selle olemasolu või kinnitavad selle puudumist. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku maine ei ole laitmatu muu hulgas, kui:</p> <p>1) teda on karistatud varavastase, majanduslase, ametialase, avaliku usalduse, isikuvastase süüteo või tarbijakaitse väärteo eest ja karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või isik on tegelenud liigkasuvõtmisega;“.</p> <p>Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kuidas tuleks sisustada mõistet „tarbijakaitse väärtegu“. Seega võib isikutele jääda ebaselgeks, milliste tegude eest ei tohi neil karistusi olla. Palume seletuskirjas avada mõiste „tarbijakaitse väärtegu“. Samuti palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, millest lähtudes on välja valitud just sellised süüteod, mis on loetletud eelnõu § 37 lõike 3 punktis 1. Juhul kui loetelu kujundamisel on eeskujuks võetud teiste seaduste loetelu, siis palume selle seletuskirja lisada koos konkreetsete viidetega vastavate seaduste paragrahvidele. Selliselt saab vastavaid loetelusid leida ning omavahel võrrelda. Samuti soovitame lisada seletuskirja ka nende eriseaduste loetelu, kus veel võivad olla sätestatud kavandatud eelnõu kontekstis olulised väärteod. Samuti tuleks seletuskirjas selgitada, et kuna eelnõus kasutatakse mõistet „süütegu“, siis tähendab, et sellega on hõlmatud nii kuri- kui ka väärteod.</p>	Arvestatud/ selgitatud	§ 37 sõnastust on olulisel määral muudetud, mh on täpsustatud, et tarbijakaitse väärtegude all peetakse silmas väärteguisid, mis on seotud tarbijakrediidi väljastamisega (eelkõige tarbijakaitse seaduse §-des 71 ja 72 ning KAVS §-s 99 sätestatud koosseisud).
29	<p>Eelnõu §-s 97 on kavandatud krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 39 (juhtidele esitatavad nõuded) lõike 2 punkti 6 muutmise järgmises sõnastuses:</p> <p>„(6) teda on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase, avaliku usalduse või isikuvastase süüteo või tarbijakaitse nõuete rikkumise eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ning tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või tema suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni või isik on tegelenud liigkasuvõtmisega.“.</p> <p>Seletuskirjas ei ole avatud, mida tuleks mõista tarbijakaitse nõuete all. Samuti ei selgu, miks on KAVS-i muudatustes kavandatud kasutada mõistet „tarbijakaitse nõuded“ erinevalt KIKS-i eelnõu §-s 37 kasutatud mõistest „tarbijakaitse väärtegu“ ning miks KAVS §-s 97 kavandatud süütegude loetelu erineb KIKS-i eelnõu §-s 37 kavandatud loetelust. Palume täiendada seletuskirja vastava selgitusega.</p>	Arvestatud/ selgitatud	Antud §-i on muudetud samamoodi nagu KIKS §-i 37, vt eespool olevaid selgitusi.
30	<p>Eelnõu §-ga 92 soovitakse sätestada väärteo aegumise erisus võrreldes üldise tähtajaga, mis karistusseadustiku (KarS) § 81 lõike 3 kohaselt on kaks aastat. Aegumise erand tuleb sätestada menetluse paragrahvis ehk §-s 93, mitte eraldi paragrahvis. Sellisel juhul on see kooskõlas teistes eriseadustes ettenähtud regulatsiooniga (vt nt riigihangete seaduse § 216 lõige 2, maksukorralduse seaduse § 162). Palume sätestada väärteo aegumise erisus eelnõu paragrahvis 93.</p>	Arvestatud	

31	Palume arvestada kooskõlastuskirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõjude kohta.	Arvestatud	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium			
1	<p>Meetme valik (ja mõõdukus) vajab läbimõtlemit ja põhjendamist</p> <p>Probleem, mida eelnõuga lahendatakse on see, et inkassofirmade tegevus ei ole alati õiguspärane ja ei arvesta piisavalt võlgnike huvidega. Samas jääb selgusetuks, miks valitud lahendus just kõige paremini eesmärgi täidab. Direktiiv on siseriiklikku õigusesse üle võetud karmimalt. Näiteks ei näe direktiiv ette nii kõrget kapitalinõuet, nii rangeid tegevusloa taotlemise ja lõpetamise nõudeid jm. Mõistame, et eelnõu koostaja on vastavad nõuded püüdnud ühtlustada teiste finantssektori ettevõtjatele (krediidiasutustele ja krediidiandjatele) kehtestatud nõuetega. Samas juhime tähelepanu asjaolule, et krediidiinkassode tegevust ei saa siiski võrdsustada krediidiasutuste ja krediidiandjate tegevusega. Inkassod ei loo uut krediiti, vaid haldavad olemasolevat. Eeltoodust tulenevalt tekib paratamatult küsimus, kas on õigustatud krediidiasutuste ja krediidiandjate võrdsete ning seejuures direktiivist rangemate reeglite sätestamine.</p> <p>Seletuskirjast ei selgu, kas meetmete valikul on arvestatud krediidiandjate tegevuse eripäraga võrreldes pankade ja mitte-pankadest krediidiandjatega. Seletuskirjast ei selgu ka, milliseid leebemaid meetmeid kaalutud on ning miks need ei sobi eesmärgi saavutamiseks. Seletuskirjas on küll mõnevõrra käsitletud meetmete mõõdukust ehk nn leebeima vahendi põhimõtet (proportsionaalsust kitsemas tähenduses) põhiseaduspärasuse analüüsi punktis 6.5.3, kuid väga põgusalt ning eelnimetatud asjaolusid seal käsitletud pole. Sestap tuleks seletuskirja täiendada. Täpsemalt tuleks põhistatult välja tuua, miks tekkis vajadus rangemate nõuete järele (mida direktiiv otseselt ette ei näe) ja miks leebem regulatsioon oma eesmärgi ei täidaks. Samuti tuleb välja tuua, milliseid mitteregulatiivseid lahendusi on eesmärgi saavutamiseks kaalutud ja miks need ei annaks soovitud tulemust.</p>	Selgitatud/ Osaliselt arvestatud	<p>Eelnõus on võrreldes varasema versiooniga tehtud mitmeid muudatusi, mille kohaselt nõudeid krediidiinkassode suhtes on muudetud vähem intensiivsemaks, mh kapitalinõuet.</p> <p>Üldiselt leiame, et eelnõus ettenähtud lähenemisele (tegevusloarežiim ja Finantsinspeksioon) ei ole alternatiivi s.t. olemasoleva regulatsiooni nõ tõhusam rakendamine ega eraõiguslike muudatuste tegemine ei taga soovitud eesmärgi.</p> <p>Seletuskirja on mõnevõrra selles osas täiendatud.</p>
2	<p>Leevendavate meetme kasutamine</p> <p>Tegemist on ettevõtjaid märkimisväärselt koormava eelnõuga, seda enam, et mõjuna on ette nähtud ka võimalus, et seaduse vastuvõtmisel võib mõni käesoleval hetkel tegutsev ettevõtja tegevuse lõpetada. Seetõttu tuleks kaaluda ka võimalikke leevendavaid meetmeid. Kui neid meetmeid ei saa kohaldada, tuleks seletuskirjas seda põhjendada.</p>	Selgitatud	Vt eelmisele märkuse kohta esitatud selgitust.
3	<p>Krediidiinkasso mõiste vajab täpsustamist</p> <p>Eelnõukohase § 3 lg 2 järgi loetakse krediidiinkassoks vastava seaduse tähenduses äriühing, mis oma peamise ja püsiva tegevusena haldab ise või krediidiostja nimel õigusi ja kohustusi, mis on seotud krediidiasutuse või krediidiandja viivises olevas krediidilepinguga või sellest lepingust tulenevate nõuetega, ja korraldab nende täitmist.</p> <p>Eelnõus tuleks täpsustada ja/või seletuskirjas selgitada, millal saab öelda, et tegemist on äriühingu peamise tegevusega. Võimalikult suur selgus antud küsimuses on oluline, kuivõrd sellest sõltub, kas äriühingule kohalduvad ranged nõuded, sh loakohustus, kõrgem kapitalinõue jm, või mitte. Näiteks on vaja mõista, kas olukorras, kus äriühing haldab mahuliselt rohkem muid (näiteks telekommunikatsiooni teenustega seotud) nõudeid, saab öelda, et krediidiinõuete haldamine ei ole peamiseks tegevuseks ning tegemist ei ole krediidiinkassoga.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.

4	<p>Krediidi haldaja nimetamine ja krediidihalduslepingu sõlmimine Eelnõukohane § 3 lg 5 näeb ette, et krediidiostja peab tarbijaga seotud krediidilepingu või sellest tuleneva nõude haldamiseks nimetama krediidihaldaja, kelleks saab krediidiinkasso, krediidasutus või krediidiandja. Eelnõu § 45 lõikes 1 on aga sätestatud, et juhul, kui krediidiostja ise ei tegele krediidihaldustegevusega, sõlmib ta krediidilepingu haldamiseks lepingu krediidiinkassoga.</p> <p>Meie hinnangul vajab täpsustamist, kuidas eelnimetatud sätted omavahel suhestuvad. Sätete sõnastusest jääb hetkel selgusetuks, kas on mõeldud, et krediidiinkasso haldusleping on kõigi kolme (krediidiinkasso, krediidasutuse ja krediidiandja) puhul kohustuslik või ainult krediidiinkasso puhul, st et juhul, kui krediidihalduseks on nimetatud krediidasutus või krediidiandja, siis ei ole § 45 lg 1 kohane leping kohustuslik.</p>	Arvestatud/ Selgitatud	<p>Eelnõu § 45 on valikuline selles osas kui tegemist ei ole § 3 lõikes 5 ettenähtud isikutega. Ehk kui nt krediidiostja omandab panga poolt väljastatud viivises oleva ettevõtluslaenu (ja kui tegemist ei ole mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõttega), siis võib ta selle sissenõudmise tegeleda ise.</p> <p>§-i 45 on lisaks vastavalt täpsustatud, mille kohaselt võib lisaks krediidiinkassole krediidihaldusega tegeleda ka krediidasutus või krediidiandja ja kellelega tuleb omakorda siis vastav leping sõlmida.</p>
5	<p>Viivisemäär Eelnõuga muudetakse VÕS § 415 lõiget 1 nii, et edaspidi hakkab tarbijakrediidilepingutele ettenähtud seadusejärgne viivisemäär olema madalam kui teistele lepingutele, kuid seejuures jääb kehtima põhimõtte, et lepinguga võib ette näha seadusjärgsest viivisemäärast kõrgemat määra. Alternatiivina pakub eelnõu koostaja välja sätestada madalam intressimäär absoluutmäärana ehk et sellest kõrgemat viivisemäära ei või lepinguga ette näha.</p> <p>MKM-i hinnangul tuleks lepinguvabaduse põhimõttest lähtudes siiski jätta võimalus pooltel lepingus kokku leppida kõrgemas määras. Seetõttu ei toeta MKM välja pakutud alternatiivi, s.o intressi absoluutmäära kehtestamist.</p>	Selgitatud	Muudetud eelnõu versioonis on välja pakutud uus variant, vt eeltoodu selgitusi JuMi vastava märkuse osas.
6	<p>Mõjude järelhindamine Arvestades sellega, et eelnõuga seatakse inkassoettevõtetele väga ranged nõuded, on väga oluline viia läbi perioodiline järelhindamine (nn <i>ex-post</i> hindamine), et kontrollida eesmärgi saavutamist. Järelhindamise vajalikkust suurendab ka see, et eelnõule ei eelnenud väljatöötamise kavatsust. MKM peab positiivseks, et eelnõu koostaja plaanib järelhindamist (seletuskiri lk 3), kuid rõhutab, et järelhindamise kohustus tuleks sätestada seaduse eelnõus.</p>	Selgitatud	Leiame, et kindla tähtaja sätestamine ei pruugi olla mõistlik kuna hetkel on keeruline hinnata, millal täpselt selline järelhindamine võiks toimuda, aga igal juhul on see Rahandusministeeriumil kavas.
7	<p>Mõju audiitorettevõtjatele Eelnõu § 51 näeb ette, et krediidiinkasso raamatupidamise aastaaruanne peab olema auditeeritud. Lisaks seab § 52 audiitorettevõtjale informeerimiskohustuse. Tuleks lisada ka hindamata jäänud audiitorfirmade majanduslik mõju, sh nende halduskoormus. Eelnõu § 52 seab infokohustuse ka audiitorettevõtjale, mida tuleks mõjuhinnangus analüüsida.</p>	Selgitatud	<p>Analoogilised sätted on kõigis finantssektori eriseadustes. Eelnõu mõju audiitorfirmadele on keeruline hinnata ja seega ei seda võimalik mõjuanalüüsis eraldi välja tuua. Eelduslikult auditeeritakse juba täna kõiki inkassofirmasid ja seega ei tohiks antud eelnõuga kaasnev täiendav auditeerimise koormuse kasv olla ülemäära suur. Eelkõige on erinõue §-s 51 lõikes 4 sätestatu – mis mingil määral koormust kasvatab.</p> <p>Eelnõu §-s 52 sätestatud informeerimiskohustuse rakendumine praktikas sõltub juba puhtalt sellest, et kas ja mis nn</p>

			puudujääke inkassofirmade tegevuses audiitorid tuvastavad.
Finantsinspeksioon			
1	<p>Finantsinspeksioon teeb järelevalvet krediidasutuste ja krediidiandjate üle vastavalt tööriistadele, mis on seadusega järelevalvele ette nähtud. FI on teinud aastate jooksul erinevaid ettepanekuid seaduste muutmiseks, et laenuvõtjad saaksid paremat kaitset ning laenude andmine ja võtmine oleks vastutustundlikum. Tarbijakrediiditur korrastamiseks on FI teinud järgmiseid ettepanekuid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Finantsombudsman</u>. Finantsinspeksioon on avaldanud soovi, et FI juurde loodaks finantsombudsmani (finantsvaidluste voliniku) funktsioon, kelle ülesandeks oleks lahendada finantssektori vaidluseid tarbijate ja finantssektoris tegutsevate ettevõtjate vahel. Finantsombudsman täidaks tänase lünga, kus tarbijad pigem pelgavad või puuduvad neil vajalikud vahendid, et astuda oma õiguste kaitseks vaidlustesse finantssektoris tegutsevate ettevõtetega. Kuna vastav eelnõu on juba väljatöötatud, kuid menetlemine jäänud põhjendamatult venima, siis soovime, et nende muudatuseettepanekutega liigutakse edasi esimesel võimalusel. Finantsinspeksioon on valmis alustama finantsombudsmani teenusega kohe, kui vastav seadus FI-le õiguse annab. • <u>Krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhe</u>. Finantsinspeksioon on teinud ettepaneku kõikidele Eestis tegutsevatele krediidasutustele, krediidiandjatele ja erandi alusel tegutsevatele krediidiandjatele kehtestada ühetaolised krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suurima suhte ja ühtsed alused piirmäära arvutamiseks (kõikidele ühesuguse nn pöranda kehtestamine). Meie hinnangul oleks sellisel juhul enam tagatud, et krediidivõimelisuse hindamist viidaks erinevate krediidiandjate juures läbi ühetaolisematel ja läbipaistvatel alustel. • <u>Positiivne krediidiregister</u>. Positiivse krediidiregistri olemasolul saaksid kõik krediidiandjad ligipääsu registrist saadavatele andmete tarbija olemasolevate finantskohustuste kohta ühtsetel alustel, mis toob endaga kaasa mh täpsemad hinnangud tarbijate krediidivõimelisusele. Taolisel registril võib olla oluline mõju konkurentsi elavdamisel tarbijakrediiditurul. Positiivse krediidiregistri vajalikkust ja toetust selle loomisele on avaldanud ka turuosalised ise, mistõttu ka selle teemaga kiire edasilükkumine on vajalik krediiditur korrastamisel eesmärgil. Ka siin on vastav eelnõu juba väljatöötatud, kuid kahjuks on eelnõu menetlemine jäänud teadmata põhjustel venima ning registri loomine on edasi lükkunud tulevikku. • <u>Finantsvaldkonna rahatrahvid</u>. FI tervitab 2023. aasta sügisel jõustuvaid väärteoraamistiku muudatusi ja valmistub nende rakendamiseks, kuid süsteemse terviku vaatest eelistab haldustrahvide kehtestamist finantssektoris tervikuna, nagu see on kasutusel enamike finantsjärelevalvete poolt EL-is. <p>FI poolt juba esitatud ettepanekutele on põhjendatud kaaluda ka tarbijakrediidi regulatsiooni täiendavat reguleerimist. Alljärgnevalt esitame täiendavad ettepanekud ja lahendused, mis meie hinnangul aitavad veelgi tõhusamalt ja paremini korrastada tarbijakrediiditur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Krediidi kulukuse määra ülempiiri regulatsiooni täiendamine</u>. FI hinnangul tuleb krediidi kulukuse määra tühisust kontrollida iga krediidi väljastamisel, kui tarbija peab tegema krediidi väljamaksmiseks eraldi tahteavalduse ja kui krediidiandja on kehtestanud krediidi väljastamisele eeltingimused (tähtajatud krediidilepingud, mis 	<p>Teadmiseks võetud/ Selgitatud</p>	<p>Märgime, et mitmed esitatud ettepanekud väljuvad käesoleva eelnõu reguleerimisalast ja seetõttu neid teemasid otseselt käesoleva eelnõuga ei adresseerita. Siiski on enamik ettepanekud sellised, millega tegeletakse juba eraldiseisvalt (ombudsman, positiivne krediidiregister vms) või mille sisseviimist kehtivasse regulatsiooni võib kaaluda edaspidi mõne muu eelnõu menetlemise raames (nt edaspidi uue tarbijakrediidi direktiivi ülevõtmise raames).</p> <p>Käesolevaga võetakse siiski arvesse ettepanek VÕS § 406.3 täiendamiseks, mis puudutab tarbijakrediidi kulukuse ülempiiri täpsustamist.</p>

	<p>võimaldavad krediiti korduvalt krediidi ülempiiri ulatuses kasutusse võtta). Krediidi andmise aega tuleks sellistel juhtudel tõlgendada laiendavalt, kuna väljamaksetaotluse rahuldamise toiming ja seejärel krediidi väljamaksmine on FI jaoks käsitletav krediidi kulukuse määra ülempiiri regulatsiooni kontekstis iseseiseva krediidi andmisena. Seda arvestades tuleb iga sellise krediidi andmisel hinnata selle konkreetse krediidi vastavust krediidi kulukuse määra ülempiirile.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Kehtestada krediidi kogumaksumusele rangemad nõuded.</u> Näiteks, kehtestada piirang, mille kohaselt tarbijakrediidilepingust tulenevad ja tarbija poolt tasumisele kuuluvad krediidiga seotud kulud ei tohi ületada krediidisummat. • <u>Täpsustada õigusaktides, mida tähendab regulaarne sissetulek.</u> Näiteks, regulaarseks peetakse sissetulekut, mis on vähemalt nelja viimase kuu keskmine sissetulek. • <u>Kehtestada ajaline piirang, millal on lubatud krediidilepingud sõlmida.</u> Näiteks, piirangud öisel ajal krediidi väljastamisele, kehtestades keelu sõlmida krediidilepinguid ajavahemikul kell 22:00 – 7:00. • <u>Viia sisse sarnaselt hasartmängukeelu nimekirjaga register/nimekiri isikutest, kellega krediidilepingut ei või sõlmida.</u> Näiteks, keeld sõlmida krediidileping isikutega, kes on esitanud avalduse enda vastavasse nimekirja kandmiseks. Register/nimekiri oleks mõeldud isikutele, kes ei suuda sõltuvussuhtest tulenevalt krediidilepingute sõlmimisest hoiduda (nt hasartmängurid) või on lisatud registrisse ohutuse huvides (nt pettuste ärahoidmiseks). 		
2	<p>FI analüüsis 2019. aastal inkassoturgu, et mõista paremini krediidi järelturuga seonduvaid riske, ning 2020. aastal otsustas oma soovitusliku märgukirjaga kujundada üldise suuna ja hea tava krediidi restruktureerimisel. Eesmärk oli luua laenude restruktureerimise protsessi piisavalt läbipaistvust ja kontrollitavust ning sätestada soovitusena põhimõtted, millest lähtuda laenu restruktureerimise vajaduse hindamisel ning restruktureerimise läbiviimisel.</p>	Teadmiseks võetud	Vastav info sisaldub juba ka seletuskirjas.
3	<p>Eelnõu mõjuanalüüsis on sätestatud, et võib juhtuda, et täies ulatuses kogu FI järelevalvekulu, mis läheb KIKS-i alusel subjektide üle järelevalve teostamisele, laekuvad summad siiski vähemalt algusaastatel ei kata (siis tuleb see kulu katta muude subjektide poolt laekuvate tasude arvelt). Finantsinspektsiooni esmaste arvutuste pinnalt on näiteks ühe tegevusloa järelevalveliseks hinnaks mitte vähem kui 20 000 eurot, samas on tegevusloa menetlustasu määr ette nähtud vaid 1000 eurot. Eelnõuga ei ole suurendatud ka menetlustasu määra tegevusloa taotlemisel, mis on aastaid püsinud samal tasemel.</p> <p>Pöörame tähelepanu, et FI poolt KIKS-i alusel järelevalve teostamine peab olema vastava sektori enda poolt tasustatud, ehk tuleb vältida olukorda, kus neid kuluid maksaksid teised finantsjärelevalve subjektid. Seega Eelnõu seletuskirjas pakutu, et järelevalvekulu peavad kinni maksma teised subjektid, ei ole aktsepteeritav ega mõistlik lahendus. Samuti tuleb luua raamistik, kus tegevusloa menetlus ja järelevalve on tasustatud vastava sektori poolt esimesest päevast alates. Kvaliteetse järelevalve teostamiseks tuleb tagada piisav rahastus. Eelnevalt tulenevalt palume muuta järelevalvetasude regulatsiooni selliselt, et KIKS-i subjektide endi poolt kaetakse kõik järelevalvekulud (vt ka käesoleva vastuse punkti 73) tegevusloa taotluse esitamisest arvates.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Mis puudutab tegevusloa taotlemisel menetlustasu suurust, siis see tõuseb edaspidi kõigi subjektide, sh ka krediidiinkassode, puhul 1000 eurolt 3000 euro peale (krediidiastutustel 5000 euro peale). Doubleerimise vältimise huvides vastavat muudatust käesolevas eelnõus ei teha.</p> <p>Lisaks on käesolevaga muudetud nn jooksva järelevalvetasu kujunemise meetoodikat.</p>
4	<p>Eelnõus tuleb reguleerida menetlustasudega seonduv, sh olukord, kus isik omab mitut Finantsinspektsiooni poolt väljastatud tegevusluba (vt käesoleva vastuse punkti 74).</p>	Arvestatud	

5	Eelnõu rakendussätetesse on põhjendatud lisada kogu finantssektori seadusandlusesse samalaadne raamistik kohapealsete kontrollide osas (vt käesoleva vastuse punkti 61), nagu see on leidnud käsitlemist käesolevas Eelnõus. Selliselt oleks tagatud ühelaadne kohapealsete kontrollide raamistiku käsitlus finantssektori üleselt, sh ka nende subjektide üle, kes krediiti väljastavad. Vastavasisulise ettepaneku oleme teinud juba 08.05.2023 kirjaga.	Vastatud	Leiame, et käesoleva eelnõuga kõigi finantssektori seadustes kohapealse kontrolli režiimi muutmine oleks nõ ülemäära mahukas. Seetõttu viime need muudatused sisse edaspidi teiste eelnõude menetlemise raames.
6	Eelnõu § 2 lõige 1 täpsustab, et seadus kohaldub /.../ filiaalile välisriigis, vastavalt selle välisriigi õigusaktides sätestatule /.../. Filiaali ja talle kohalduvat õigust puudutav raamistik on eelkõige Eelnõu 3. peatükis, millest mh õigesti järeldub, et teenuse osutamisel välisriigis tuleb arvestada nii Eelnõud, selle alusel antud õigusakte kui välisriigi õigusakte. Eeltoodu tõttu on põhjust käesolevast lõikest välja jätta alljärgnev osis: /.../ vastavalt selle välisriigi õigusaktides sätestatule /.../.	Arvestatud	
7	Eelnõu § 2 lõike 3 punkt 1 sätestab seaduse kohaldamise erandi ehk KIKS-i ei kohaldata krediidihaldustegevusele, kui krediidileping on sõlmitud kolmandas riigis asutatud krediidasutusega, välja arvatud juhul, kui krediidileping või sellest tulenev nõue loovutatakse lepinguriigis asutatud krediidasutusele. Seletuskirja kohaselt on sätte aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2021/2167 krediidihaldajate ja krediidiostjate kohta (edaspidi NPL-de direktiiv) artikli 2 lõike 5 punkt b. Arvestades seda, et KIKS-iga on otsustatud minna direktiivist kaugemale ja Eelnõu puudutab ka neid tarbijalaene, mida väljastavad peale pankade ka muud krediidiandjad, palume selgitada miks lepinguriigi krediidasutused on regulatsiooniga hõlmatud, kuid lepinguriigi krediidiandjad on väljas.	Selgitatud	Krediidiandjate (s.t. mitte-pankade) järelevalveline regulatsioon ei ole EL-s ühtlustatud (v.a. hüpoteekkrediidiandjad), seepärast oleks küsitav hakata käesoleva seadusega nende isikute tegevust välistama (kuna päritoluriigis ei pruugi nad üldse alluda finantsjärelevalvele erinevalt krediidasutustest).
8	Eelnõu § 3 lõike 2 viimase lause kohaselt võib krediidiinkasso tegutseda üksnes aktsiaseltsi või osühinguna. See kaob teksti sisse ära, sellest tulenevalt teeme ettepaneku sarnaselt teistele eriseadustele selgemalt eristada see regulatsioon eraldi lõiguna.	Arvestatud	
9	Eelnõu § 3 lõike 7 punktis 4 teeme ettepaneku asendada sõna „muutmiseks“ sõnaga „vähendamiseks“. Selliselt oleks selge ka see, millises suunas seadusandja lubab krediidiinkassol lepingut muuta – vähendada intresse.	Arvestatud	
10	Eelnõu § 4 lõikes 2 on sätestatud krediidiandja mõiste ja § 4 lõikes 4 krediidilepingu mõiste KIKS-i tähenduses. KIKS-i eelnõu ja selle seletuskirja järgi tulevad FI järelevalve alla nii krediidiinkassod, kes tegelevad tarbijakrediidilepingutega kui ka krediidiinkassod, kes tegelevad ettevõtjatele antavate pangalaenudega (vt seletuskirja lk 1). Selguse huvides tuleks KIKS-is täpsustada, kas Eelnõu reguleerimisalasse lähevad ka selliste krediidiandjate poolt väljastatud laenudest tulenevad nõuded, kes ei oma vastavalt kas krediidiandjate ja –vahendajate seadusest (edaspidi KAVS) või krediidasutuste seadusest (edaspidi KAS) tulenevat tegevusluba. Täpsustus on oluline, sest juriidilistele isikutele võivad krediiti väljastada ka sellised krediidiandjad, kelle tegevus ei ole reguleeritud KAS-i ega KAVS-iga.	Arvestatud	
11	Eelnõu § 4 lõike 2 viimase lause kohaselt käsitatakse krediidiostjat krediidiandjana juhul, kui ta omandab viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude, mis ei ole sõlmitud tarbijaga. Palume selgitada mida see tähendab.	Selgitatud	Algselt on silmas peetud seda, et kui krediidiostja omandab nn ettevõtjaluenu, siis ta on nõ vaba seda laenu ümber struktureerima

			kuna sellistele laenude väljastamisel ei ole krediidiandja tegevusluba vaja. Direktiivi artikkel 3(2) käsitleb krediidiandjana ka krediidiostjat. Samas antud juhul ei kaasne krediidiostjana täiendavaid kohustusi kui ta tegeleb ka krediidiandmisega. Ehk mitmeti mõistetavuse vältimiseks on selle lõike teine pool eelnõust välja jäetud.
13	Muuta Eelnõu § 5 sõnastus järgmiseks: „Sõna „krediidiinkasso“ või „inkasso“ või nende tuletisi ja võõrkeelseid vasteid võib oma ärinimes kasutada ainult krediidiinkasso.“ Selliselt on tagatud finantssektoris ühetaoline lähenemine ärinimede kasutusele ja nende piiramisele. Lisaks tagab see ka tarbijale selgema arusaamise, kellega ta suhtleb.	Mitte-arvestatud/ selgitatud	Kuna eelnõu ei reguleeri kogu inkassotegevust (nt firmad, kes tegelevad kommunaalarvetest tulenevate nõuete sissenõudmisega), siis ei ole mõistlik piirata seda, et üksnes krediidiinkassod saaksid oma nimes kasutada sõna „inkasso“. Sõna „krediidiinkasso“ saavad oma ärinimes kasutada krediidiinkassod.
14	Eelnõu § 6 lõikest 4 teeme ettepaneku võtta välja alljärgnev osa: „/.../ vastavalt käesoleva seaduse §-des 10 ja 13 sätestatule.“. Finantsinspektsiooni otsused peavad põhinema mh nt ka FIS-le ja HMS-le, ehk sedalaadi kitsenduse rõhutus ei ole täpne ja tekitab pigem ebaselgust.	Arvestatud	
15	Eelnõu § 7 lõike 1 kohaselt esitavad tegevusloa taotlemiseks tegutseva äriühingu (edaspidi taotleja) asutamislepingusse või äriregistri registrikaardile kantud juhatusel liikmed kirjaliku avalduse ning järgmised dokumendid ja andmed (edaspidi käesolevas peatükis avaldus, andmed ja dokumendid koos taotlus) /.../. Sättes on taotlejana viidatud vaid tegutsevale äriühingule. Samal ajal on samas sättes toodud välja asutamislepingusse kantud juhatusel liikmed. Samuti on Eelnõu § 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud „äriühingu asutamise puhul asutamislepingu või -otsuse notariaalselt kinnitatud ärakiri“. Seega esineb nimetatud sätetes vastuolu selles osas, kas taotluse võib esitada üksnes tegutsev äriühing või ka asutamisel olev äriühing. Palume teha muudatused selliselt, et taotluse võib esitada üksnes tegutsev äriühing ning sellest tulenevalt muuta Eelnõud läbivalt.	Arvestatud	
16	Eelnõu § 7 lõike 1 punktid 5 ja 7 sätestavad andmed, mida tuleb esitada taotleja juhtide ja taotlejas olulist osalust omavate isikute kohta. Samas olulist osalust omavate isikute kohta esitatavate andmete puhul on tehtud viited erinevatele paragrahvidele (Eelnõu § 29 ja § 39 lõige 1). (I) Seaduse selguse huvides teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 7 lõike 1 punkti 5 sõnastust järgmiselt: „andmed taotleja juhatusel ja nõukogu liikmete (juhatusel või nõukogu liige edaspidi juht) kohta vastavalt käesoleva seaduse § 39 lõigetele 1, 2 ja 5;“. Seega punkt 5 sätestab vaid taotleja juhtide andmete esitamise kohustuse ning olulise osaluse omandaja juhtide andmed tuleb esitada punkti 7 alusel. (II) Pakutud muudatusettepanekust tulenevalt ja asjaolust, et Eelnõu § 7 lõike 1 punkti 6 kohaselt tuleb tegevusloa taotlemisel esitada juhtide kohta väljavõtte karistusregistrist, teeme ettepaneku sätestada karistusregistriandmete esitamise kohustus ka Eelnõu §-s 39	Arvestatud	

	<p>krediidiinkasso juhtidest teavitamisel, muuta Eelnõu § 39 lõike 1 ja 5 sõnastust järgmiselt: „(1) Krediidinkasso juhiks valimiseks või määramiseks on vajalik isiku kirjalik nõusolek. Koos kirjaliku nõusolekuga esitab isik vähemalt järgmised andmed ja dokumendid:</p> <p>1) isiku ees- ja perekonnanimi, varasem nimi ja selle muutmise kuupäev ning põhjus, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, kodakondsus, elukoht, kontaktandmed, hariduse kirjeldus, töö- ja ametikohtade täielik loetelu, andmed ametiaja ja -koha kohta ning juhatuse liikme puhul tema vastutusvaldkonna kirjeldus, samuti isiku mainet ja usaldusväärust ning käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid;</p> <p>2) andmed äriühingute kohta, milles tema osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures need andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust ja tegevusalade loetelu;</p> <p>3) andmed võimalike huvide konfliktide ja isiku poolt ametiülesannete täitmisele pühendatava aja kohta;</p> <p>4) kinnitus, et isikul puuduvad käesolevas seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad õiguse olla krediidinkasso juht;</p> <p>5) väljavõte karistusregistrist, välisriigi kodaniku puhul tema päritoluriigi karistusregistri väljavõte või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, sealjuures ei või väljavõte olla vanem kui kolm kuud.</p> <p>(5) Käesolevas paragrahvis nimetatud andmed tuleb esitada Finantsinspektsiooni juhatuse kinnitatud vormil. Finantsinspektsioon võib nõuda andmeid suuremas mahus, kui sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 1.“</p> <p>(III) Lähitudes Eelnõu § 7 lõike 1 punkti 5 kohta pakutud muudatusettepanekust, teeme ettepaneku sõnastada Eelnõu § 29 lõike 1 punkt 3 järgmiselt:</p> <p>„3) füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab muu hulgas omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, samuti isiku usaldusväärust, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid, ning väljavõte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõte olla vanem kui kolm kuud;“.</p> <p>(IV) Samuti palume lisada Eelnõu §-i 29 uus lõige järgmises sõnastuses:</p> <p>„Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 6 nimetatud andmed ja dokumendid esitatakse Finantsinspektsioonile Finantsinspektsiooni juhatuse kinnitatud vormil. Finantsinspektsioon võib nõuda andmeid suuremas mahus, kui sätestatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 6.“.</p>		
17	<p>Eelnõu § 7 kohaselt puudub tegevusloa taotlemisel esitatavate dokumentide nimekirjas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi RahaPTS) § 14 lõikele 1 vastavad protseduurireeglid ja sisekontrollieeskiri. Seletuskirjas on lühidalt selgitatud, et inkassoettevõtjad ei ole RahaPTS-i mõistes kohustatud isikud. Seletuskiri ei sisalda sellega seotud põhjendusi või kaalutlusi, s.o miks ei laiendata RahaPTS-is sätestatud nõuete täitmise kohustust ka KIKS-i alusel tegutsevatele krediidinkassodele.</p> <p>FI hinnangul võivad krediidinkassode tegevusega kaasnedes rahapesu riskid, millest tulenevalt esineb vajadus kaaluda krediidinkassode</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	<p>Märgime, et käesolevaga ei ole veel üheselt selge, et kas inkassofirmasid peaks käsitlema kohustatud isikutena RahaPTS-i tähenduses, sellele ei viita ka viimati läbi viidud siseriiklik riskihinnang (s.t. seal ei tuvastatud selles sektoris rahapesualaseid riske).</p> <p>Kaalume aga edaspidi, eelkõige nn uue EL rahapesupaketi ülevõtmisel,</p>

	<p>määramist RahaPTS-i mõttes kohustatud isikutena. Nt krediidiandjad võlausaldajana peavad krediidisaja poolt krediidi tagasi maksmisel kontrollima ka laekuva raha päritolu tulenevalt sellest, et nad on RahaPTS-i mõistes kohustatud isikud. Olukorras, kus krediidileping müüakse/loovutatakse krediidiinkassole, kes ei oleks RahaPTS-i vaatest kohustatud isik, ei peaks vastav krediidiinkasso kontrollima, kust pärinevad vahendid, millega krediidisummat tagasi makstakse. See aga võimaldaks kiiretegevusel teel saadud raha arvelt krediiti tagasi maksta.</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada Eelnõu § 7 lõige 1 selliselt, et tegevusloa taotlemisel tuleb esitada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud protseduurireeglid ning nende täitmise kontrollimise sisekontrollieeskiri. Juhul, kui krediidiinkassodega seonduvaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske on Eelnõu väljatöötamisel analüüsitud ning leitud, et krediidiinkassode määramine kohustatud isikuteks RahaPTS-i vaatest pole vajalik, siis tuleks seda ka seletuskirjas täiendavalt käsitleda ja põhjendada.</p>		kas seadust võiks niimoodi täiendada.
18	<p>Eelnõu § 9 vajab täiendavat alust, mis selgesõnaliselt annab Finantsinspeksioonile mandaadi kontrollida taotlejat, seda mh ka kohapealse kontrolli kaudu. Teeme ettepaneku lisada alljärgnev lõige:</p> <p>„Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks võib Finantsinspeksioon muuhulgas teostada kohapealset kontrolli, määrata ekspertiisi ja erakorralist audiitorkontrolli, teostada päringuid riigi andmekogudest, saada taotleja juhtidelt ja audiitorilt, nende esindajatelt ning vajaduse korral kolmandatelt isikutelt suulisi selgitusi esitatud dokumentide sisu ja tegevusloa andmise otsustamisel tähtsust omavate asjaolude kohta.“</p>	Arvestatud	
19	<p>Eelnõu § 9 lõige 6 reguleerib tegevusloa taotluse läbi vaatamata jätmise aluseid. Juhime tähelepanu, et viide lõikele 1 on ebaõige ning peaks olema viide lõikele 2. Selguse huvides teeme ettepaneku jätta sättest välja fraasi „käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel“.</p>	Arvestatud	
20	<p>Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt teeb Finantsinspeksioon otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta 90 päeva jooksul, arvates kõigi vajalike nõuetekohaste andmete ja dokumentide saamisest ning nõuete täitmist, kuid hiljemalt kuus kuud pärast tegevusloa taotluse saamist.</p> <p>Teeme ettepaneku kasutada „90 päeva“ asemel sõnastust „kolme kuu“ sarnaselt makseasutuse ja eraha asutuste seaduses (edaspidi MERAS) ja KAVS-is kasutatud sõnastusele.</p>	Arvestatud	
21	<p>Eelnõu § 10 lõige 3 loetleb punktides 1-3 võimalikud kõrvaltingimused, mida Finantsinspeksioon justkui võiks rakendada. Arvestades, et kõrvaltingimust puudutav on reguleeritud eelkõige HMS §-s 53, teeme ettepaneku jätta kõrvaltingimuse rakendamise vabadus ja valitavad meetmed kitsendamata. Eeltoodu tõttu teeme ettepaneku sõnastada lõige 3 alljärgnevalt:</p> <p>„(3) Finantsinspeksioon võib tegevusloa väljastada koos kõrvaltingimusega. Kui seatud kõrvaltingimus ei ole nõuetekohaselt täidetud, kaotab tegevusloa oma kehtivuse.“</p>	Osaliselt arvestatud	
22	<p>Eelnõu § 11 lõike 1 punktid 7 ja 8 vajavad täiendavat täpsustamist.</p>	Arvestatud	

	<p>(I) Punktis 7 tuleb peale sõna „proportsionaalsed“ asendada sõna „ja“ komaga.</p> <p>(II) Punktis 8 tuleb peale sõna „süsteemid“ asendada sõna „ja“ sõnaga „või“.</p>		
23	<p>Eelnõu § 12 sätestab tegevusloa lõppemise alused. Lõike 2 kohaselt kaotab tegevusloa kehtivuse lõppemisel krediidiinkasso õiguse osutada teenust, milleks talle tegevusluba oli antud ning ei või enam vastu võtta krediidisajate rahalisi vahendeid. Eelnõus aga puudub regulatsioon selle kohta, et mis saab sellisel juhul krediidiinkasso portfelist, sest näiteks krediidilepingud/-portfell päeva pealt ära ei lõppe. Seega tuleb Eelnõuga reguleerida ehk luua alused, mida saab või tuleb teha tegevusloata isiku krediidiportfelliga ja vastava pangakontodel asuva rahavooga, sh FI õigus sunniraha määrata, kui portfelliga ettenähtud moel ei käituta.</p> <p>(I) Kuigi krediidiinkasso ühinemine ja jagunemine ei toimu FI loal, siis teeme muudatuseettepanekud ühinemise ja jagunemise sätetesse. Eelnõu §-de 54 ja 55 kohta teeme ettepaneku, et sellisel juhul tuleks rakendada Eelnõu § 13 lõikes 5 sätestatud analoogiat, st kliendilepingud tuleb lõpetada või loovutada teisele krediidiinkassole. Kui lepingud pole üleantud, siis ka ühineda ega jaguneda ei saa. Ehk kui portfelli on üleantud, siis võib alles ühineda või jaguneda.</p> <p>(II) Eelnõu § 12 lõike 1 punkti 2 kohaselt lõpeb tegevusloa kehtivus selle kehtetuks tunnistamisel, sama sätte punktide 3 ja 4 kohaselt lõpeb tegevusloa kehtivus teatud krediidiinkassodel ühinemisel ja uue krediidiinkasso asutamisel ühinemise teel. Eelnõu § 13 lõike 4 teisest ja kolmandast lausest tuleneb, et ka ühinemise korral tunnistab FI tegevusloa kehtetuks. Teeme ettepaneku muuta Eelnõud selliselt, et oleks selge, et ühinemise korral tunnistab FI tegevusloa kehtetuks.</p> <p>(III) Mis puudutab Eelnõu §-s 57 sätestatud pankrotimenetlust, siis ka siin tuleks ette näha regulatsioon krediidiinkasso portfelli üleandmise kohta.</p> <p>(IV) Kuivõrd Eelnõu § 55 lõike 3 kohaselt lõpeb krediidiinkasso tegevusluba krediidiinkasso jagunemisel jaotumise teel, siis selguse mõttes võiks ka selle aluse lisada § 12 lõikesse 1.</p>	<p>Osaliselt arvestatud/ selgitatud</p>	<p>Näeme, et vastava üleandmise regulatsiooni sätestamine ei ole siiski vajalik.</p> <p>Eelkõige eelnõu § 13 lg 5 ja § 56 lg 3 p 3 näevad juba ette, et enne ei saagi tegevust lõpetada kui olemasolevad kliendisuhed ei ole lõpetatud või teisele krediidiinkassole üle antud.</p> <p>Eelnõu § 54 ja 55 täiendatud.</p> <p>Kui tegevusluba on kehtetuks tunnistatud rikkumiste tõttu FI algatusel, siis lõppeb selle isiku tegevus nõ tavapärasel korral – isik ei saa edasi tegutseda ja peab oma olemasoleva portfelli nõ müüma – ei leia, et selle jaoks peaks vastava erirežiimi ette nägema kuna antud juhul ei ole vaja kaitsta otseselt seda hüve, et kliendid (võlgnikud) võivad oma vahenditest ilma jääda. Sellist spetsiifilist nõ tegevuse üleandmise režiimi ei ole (üldjuhul) ette nähtud ka teiste FI järelevalvesubjektide puhul.</p> <p>Märgime lisaks, et nn vabatahtlik lõpetamine on § 13 lg 2 punktist välja võetud ja seda katab eraldi lg 4.</p>
24	<p>Eelnõu § 13 reguleerib tegevusloa kehtetuks tunnistamist.</p> <p>(I) Eelnõu paragrahv 13 lõike 1 juurde teeme ettepaneku lisada alljärgnev osa: „Tegevusloa kehtetuks tunnistamisega on kehtetu ka filiaali asutamise luba ja õigus osutada piiriülest teenust.“ Nimetatu tagab ühese mõistmise tegevusloa kehtetuks tunnistamise tagajärgedest.</p> <p>Eeltooduga nõustumisel on põhjendatud kustutada ka Eelnõu § 22 lõike 1 punkt 7, ehk see oleks automaatne tagajärg, mis ei vajaks täiendavat FI otsust.</p> <p>(II) Eelnõu § 13 lõike 2 punktis 9 teeme ettepaneku sõna „juhtorgani liige“ asendada sõnaga „juht“.</p> <p>(III) Eelnõu § 13 lõike 2 punktis 14 teeme ettepaneku sõna „audiitor“ asendada sõnadega „audiitorettevõtja ja siseaudiitor“.</p>	<p>Arvestatud</p>	

	<p>(IV) Eelnõu § 13 lõike 5 kohaselt tuleb krediidiinkasso taotluse alusel tegevusloa vabatahtlikult kehtetuks tunnistamiseks FI-le esitada kinnitus ning tõendid ja dokumendid selle kohta, et kõik kliendisuhted ja kliendilepingud on lõpetatud või loovutatud teisele krediidiinkassole. Selguse huvides tuleks rõhutada tegevusloa vajalikkust, see tähendab, et kui krediidiinkasso otsustab tegevuse lõpetada, peavad tal kas kliendisuhted ja kliendilepingud olema lõppenud või ta peab need loovutama teisele krediidiinkassole, kellel on vastav tegevusluba.</p> <p>(V) Eelnõu paragrahv 13 lõike 6 osas teeme ettepaneku täpsemalt sätestada see olukord, millal võib Finantsinspeksioon keelduda tegevusloa kehtetuks tunnistamisest, sest teatavat kahju toob iga sedalaadi olukord ette. Ettepanek on sõnastada vastav norm alljärgnevalt: „/.../, kui on alust arvata, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine võib põhjendamatult kahjustada krediidisaaajate õigustatud huve.“</p>		
25	<p>Ebaselgeks jääb FI pädevuse ulatus Eelnõu § 13 lõike 1 punkti 9 ja § 23 lõike 6 punkti 2 rakendamisel. Viidatud sätete kohaselt (I) võib FI tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui krediidiinkasso või tema juhtorgani liige on rikkunud rahvusvahelist sanktsiooni või rikub rahapesu ning terrorismi rahastamise tõkestamiseks õigusaktidega kehtestatud korda või rikub rahvusvahelise sanktsiooni õigusaktidega kehtestatud korda; (II) võib FI teha ettekirjutuse kolmandas riigis piiriülese teenuse osutamise keelamiseks, kui krediidiinkasso tegevus piiriülese teenuse osutamise kaudu võib tuua kaasa rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud õigusaktide nõuete või rahvusvahelise sanktsiooni rikkumise või sellest kõrvale hiilimise või nende katse või suurendab selliseid riske. Pöörame tähelepanu, et nii Eelnõu kui seletuskirja pinnalt hetkel on ebaselged KIKS-i alusel tegutsema hakkavate krediidiinkassode staatus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete täitmise vaates, samuti pole Eelnõuga RahaPTSi muutmist ette nähtud.</p> <p>Eeltoodust lähtuvalt on mitmeti mõistetavust tekitav ka asjaolu, et Eelnõu kohaselt loetakse krediidiinkassod justkui erikohustustega isikuteks rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (edaspidi RSanS) §-i 20 kohaselt, millele viitab mh asjaolu, et Eelnõu § 41 lõike 4 punkti 10 kohaselt peavad krediidiinkassod määrama kindlaks sisemised protseduurireeglid, millega määratakse kindlaks rahvusvahelise sanktsiooni subjekti tuvastamise ja rahvusvahelise sanktsiooni rakendamise kord, ning sisekontrollieeskirjad eeltoodud nõuete täitmise kontrollimiseks. Sellest võib järeldada, et Eelnõuga soovitakse määrata krediidiinkassod erikohustustega isikuteks RSanS-i mõistes, aga mitte määrata neid kohustatud isikuteks RahaPTS-i mõistes. Pöörame tähelepanu, et RSanS § 20 viitab erikohustustega isiku kindlaks tegemiseks otsesõnu RahaPTS-ile ning kui isik on erikohustustega isik RSanS-i mõistes, siis peab ta ka olema kohustatud isik RahaPTS-i mõistes.</p>	Arvestatud	<p>Lähtuvalt eeltoodust, mille kohaselt oleme märkinud, et hetkeseisuga ei liigitaks krediidiinkassot kohustatud isikuks RahaPTSi tähenduses, siis käesolevaga jätame välja ka selle, et krediidiinkasso peaks olema erikohustusega isik RSanSi tähenduses.</p> <p>Vastavad muudatused on mh tehtud ka eelnõu §-des 13, 23 ja 41.</p>
26	<p>Eelnõu § 14 osas teeme ettepaneku lisada Finantsinspeksioonile õigus otsus avalikustada ka siis, kui see on krediidiinkasso klientide, ehk krediidisaaajate jaoks oluline. Ettepanek oleks sõnastada viimane lause alljärgnevalt: „/.../, kui see on oluline krediidiinkasso klientide, finantssektori stabiilsuse või läbipaistvuse jaoks.“</p>	Arvestatud	
27	<p>Eelnõu § 16 reguleerib tegevusloa andmise aluseks olnud andmete ja asjaolude muutmist.</p>	Selgitatud/ arvestatud	Muudame edaspidi vastavat RM määrust.

	<p>(I) Juhime tähelepanu, et Eelnõu §-s 16 sätestatud normi rakendamiseks on vajalik täiendada Rahandusministri 21.02.2011 määrust nr 10 „Finantsinspektsiooni veebilehel andmete avalikustamise ulatus ja kord“ ja lisada määrusesse krediidiinkassodega seonduv.</p> <p>(II) Palume Eelnõu § 16 lõike 1 punkti 5 sõnastust muuta järgmiselt: „5) siseaudiitori ja audiitorettevõtja vahetumise korral käesoleva seaduse § 39 lõigetes 3 ja 4 nimetatud andmed;“.</p>		
28	<p>Kuna Eelnõuga minnakse kaugemale direktiivist 2021/2167, tuleks eelnõu §-s 18 (krediidiinkasso tegevus teises lepinguriigis) või vähemalt sama sätte seletuskirjas selgemalt välja tuua, et piiriüleselt saab tegutseda ainult selline krediidihaldaja ehk krediidiinkasso, kes haldab <u>krediidiasutuste</u> viivises olevaid krediidilepinguid. Mõistame, et passportimise režiimi on võimalik kasutada ainult ulatuses, mis on NPL-de direktiiviga EL-is ühtlustatud ja seega ette nähtud.</p>	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	<p>Antud §-i konstrueerimisel on lähtunud sellest, et sõltumata sellest kas teises liikmesriigis soovitakse hallata pankade kui ka mitte-pankade krediidilepingutest tulenevaid nõudeid, siis tuleb FI-d teavitada. Lõige 2 aga täpsustab, et vastav teavituse režiim teise liikmesriigi pädeva asutuse suhtes kehtib üksnes seoses pankade krediidilepingutest tulenevate nõuetega. Eesmärk on tagada, et FI oleks kursis ka mitte-pankadest krediidiandjate poolt väljastatud krediidihaldustegevusega teistes riikides.</p> <p>Siiski on tehtud sellest tulenevalt mõned täpsustused lõigetes 3 ja 4.</p>
29	<p>Eelnõu §-d 19–23 reguleerivad krediidiinkassode tegevust kolmandas riigis (filiaali kaudu ja piiriülene tegevus). Pöörame tähelepanu, et krediidiinkassode tegutsemine kolmandas riigis ei ole NPL-de direktiiviga reguleeritud. Kolmandas riigis tegutsemine kätkeb vaieldamatut suuremat riski nii klientide kaitsele, organisatsiooni ülesehitusele, kapitalile, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisele, talitluspidevusele, andmekaitsele jmt. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku vaadata üle Eelnõu 3. peatükk osas, mis puudutab krediidiinkasso tegevust kolmandas riigis ja kaaluda, kas üldse lubada tegutsemist kolmandas riigis piiriüleselt, filiaalina või muul viisil. Oleks asjakohane seda mitte lubada.</p> <p>Olukorras, kus krediidiinkassodele jäetakse õigus piiriüleselt kolmandas riigis teenuseid osutada, tuleb sätestada KIKS-is kohustus taotleda FI-lt vastav luba (koos selge menetlusraamistikuga), mitte lubada tegutsemist teavituse alusel, nagu seda hetkel Eelnõu § 23 sätestab. Eelnõu § 23 ei võimalda FI-l praktikas otsustada ega keelata piiriülese teenuse osutamist kolmandas riigis, seda saab teha alles siis kui krediidiinkasso juba teenuseid kolmandas riigis osutab (sekkuda ettekirjutusega), mis ei ole mõistlik lahendus. Kui siiski peetakse oluliselt vajalikuks, et krediidiinkasso peaks osutama kolmandas riigis piiriüleseid teenuseid, tuleb kogu regulatsiooni põhjalikult muuta, sest Eelnõus väljapakutud lahendust ei ole võimalik praktikas rakendada.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Eelnõud on muudetud nii, et piiriülese teenuse osutamine kolmandas riigis on võimalik ainult loa alusel.</p>
30	<p>Eelnõu § 24 reguleerib teises lepinguriigis asutatud isiku tegevust Eestis. Eelnõu § 69 lõike 1 kohaselt võib FI nõuda teises lepinguriigis asutatud isikult, kelle filiaal on registreeritud Eestis või kes osutab Eestis piiriüleselt teenuseid, lisaandmeid ja -dokumente, mis on vajalikud tema üle järelevalve teostamiseks KIKS-is sätestatud ulatuses. Juhime tähelepanu,</p>	Arvestatud	

	et teises lepinguriigis asutatud krediidiinkasso kohustused, v.a FI teavitamine oma päritoluriigi pädeva järelevalveasutuse kaudu, ei ole Eelnõuga sätestatud. Teeme ettepaneku sätestada Eelnõus, et Eestis tegutsevad lepinguriikide krediidiinkassod kohustuvad järgima Eestis asutatud krediidiinkassode tegevusele kehtestatud reegleid.		
31	Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu piiriülese teenuse pakkumise kohta Eestis, kas juhul, kui päritoluriigi õigus reguleerib ainult krediidiasutuste viivises laenulepingute sissenõudmist, siis kas piiriülesest tegutseja võib Eestis ükskõik millise krediidilepingu sissenõudmisega tegeleda või üksnes ulatuses, milleks tal on oma päritoluriigi õiguse alusel luba antud ehk ainult krediidiasutuse nõuete sissenõudmisega.	Arvestatud	
32	Seoses olulise osalusega teeme ettepaneku defineerida Eelnõus ka otsese ja kaudse osaluse ja isiku kontrollitava äriühingu terminid või viidata, kus need on defineeritud (nt viide VPTS-i vastavatele sätetele).	Arvestatud	
33	Eelnõu §-s 27 on sätestatud olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded. Juhime tähelepanu, et on küsitav, miks olulist osalust omavate isikute laitmatu maine hindamine on piiratud viitega § 37 lõike 3 punktis 1 või 3 nimetatud alustele. Praeguse sõnastuse järgi ei ole maine laitmatu vaid juhul kui isiku suhtes esineb § 37 lõike 3 punktis 1 või 3 nimetatud asjaolu. Muud juhtumid ja asjaolud justkui isiku mainet ei mõjutaks. Kui isik ei ole varasemas suhtluses järelevalveasutustega tegutsenud läbipaistvalt, avatult ja koostöövalmilt (Eelnõu § 37 lõike 3 punkt 2), siis seda asjaolu justkui ei tohi isiku laitmatu maine hindamisel arvesse võtta. Palume Eelnõu § 27 lõige 2 välja jätta või sõnastada järgmiselt: „(2) Olulise osalusega isikute maine ei ole laitmatu muu hulgas, kui esineb käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 1 või 3 nimetatud alus.“.	Arvestatud	
34	Eelnõu § 28 lõikes 1 teeme ettepaneku kehtestada olulise osaluse loakohustus kahel juhul, ehk kui osalus ületab 20% või 50% aktsia- või osakapitalist. Nimetatu vähendaks halduskoormust ilma, et oluliselt vähendaks kindlust isikute kontrolli üle, kes olulist osalust omandada soovivad. Lisaks teeme ettepaneku asendada sõna “osaga” “osadega”.	Arvestatud	
35	Eelnõu § 29 lõike 1 punkt 9 viitab punktile 7, mis sätestab nõuded füüsilisest isikust olulise osaluse omandajale, juriidilisest isikust olulise osaluse omandajale ja tema juhtorganite liikmete, kuid punkt 9 räägib krediidiinkasso juhust. Eelnõu § 27 lõike 1 punkti 2 kohaselt, kui valitakse olulise osaluse menetluse käigus krediidiinkassole uus juht, siis peaks nimetatud kinnituse esitama ikka uus krediidiinkasso juht, mitte olulise osaluse omandaja juht.	Arvestatud	
36	Eelnõu § 29 lõike 1 punkti 17 kohaselt tuleb FI-le esitada ülevaade krediidiinkassos seoses osaluse omandamisega rakendatavast strateegiast, kui krediidiinkasso ei muutu omandamise tulemusel kontrollitavaks äriühinguks. Olukorras, kus krediidiinkasso muutub kontrollitavaks äriühinguks, on FI-le oluline hinnata, mis muutub krediidiinkasso ärimudeli omandamise tulemusena. Selleks tuleks esitada äriplaan ning muud kontrolli teostamisega ja saamisega seotud asjaolud. Teeme ettepaneku lisada Eelnõu § 29 lõikesse 1 punkt 18: „Krediidiinkasso kontrollitavaks äriühinguks muutumise korral käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud nõuetele vastav äriplaan ning muud kontrolli teostamisega ja saamisega seotud asjaolud”.	Arvestatud	

37	<p>Eelnõu § 36 lõige 1 sätestab, et krediidiinkasso nõukogus peab olema vähemalt kolm liiget, kui põhikiri ei näe ette suuremat liikmete arvu. Juhime tähelepanu, et Eelnõust ei selgu üheselt, kas krediidiinkassol on nõukogu loomise kohustus või mitte. Palume Eelnõuga selgelt sätestada, et krediidiinkassol peab olema nõukogu ja see ka seletuskirjas lahti kirjutada, st kui krediidiinkasso tegutseb osatühinguna, siis tuleb moodustada nõukogu.</p>	Arvestatud	
38	<p>Eelnõu § 37 sätestab nõuded juhtide valimisele ja määramisele.</p> <p>(I) Kuna 37 lõige 1 näeb ette krediidiinkasso juhtidele kutsealase sobivuse nõude, palume seletuskirjas selgitada selle mõiste sisu.</p> <p>(II) Eelnõu § 37 lõige 3 võiks olla sätestatud sarnaselt teistele eriseadustele, sest laitmatu maine hindamine ei peaks erinema finantsjärelevalve subjektide vahel. Teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 37 lõiget 3 järgmiselt: „(3) Isiku maine ei ole laitmatu, kui Finantsinspeksioon on tuvastanud asjaolud, mis seavad kahtluse alla selle olemasolu või kinnitavad selle puudumist. Finantsinspeksioon arvestab isiku maine hindamisel muu hulgas seda kas isik on olnud süüteasjas süüdistatav või kahtlustav või muul moel seotud süüteasjaga või isik on toime pannud õigusvastase, pettusliku või usaldust kuritarvitava teo või olnud seotud sellise teoga või selle uurimis- või järelevalvemenetlusega. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku ärialane maine ei ole laitmatu muu hulgas, kui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tema tegevus või tegevusetus on kaasa toonud krediidiandja, krediidivahendaja, krediidiasutuse, investeerimisühingu või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku pankroti või tegevusloa kehtetuks tunnistamise finantsjärelevalve asutuse algatusel; 2) ta on pannud toime esimese astme kuriteo; 3) tema suhtes on kohus vastavalt karistusseadustiku §-le 49 kohaldanud tegutsemiskeeldu või §-le 49¹ ettevõtluskeeldu, samuti kui tema suhtes on kohaldatud seaduses või kohtulahendis ettenähtud ärikeeldu või teataval erialal või ametikohal töötamise keeldu või teda on karistatud sellise keelu rikkumise eest; 4) ta ei ole suuteline korraldama krediidiinkasso tegevust selliselt, et tarbijate huvid oleksid piisavalt kaitstud; 5) ta on esitanud Finantsinspeksioonile valeinformatsiooni või jätnud olulise informatsiooni esitamata; 6) teda on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ning tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või tema suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni.“. <p>(III) Teeme ettepaneku võtta Eelnõust välja lõige 4. Kumulatiivse mõju hindamine on igakordse otsustuse küsimus, mis eeldab diskretsiooni kasutamist. Põhjendamatu on märkida seadusesse, et teatud liiki kumulatiivsus ei mõjuta isiku mainet. Sedalaadi diskretsioon allub oma sisus nagunii halduskohtulikule kontrollile.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Direktiivi artikkel 5(b) näeb ette üsna selged alused laitmatu maine hindamiseks ja sellest ei saa paraku kõrvale kalduda. Siiski oleme võtnud FI ettepanekust suure osas soovitus arvesse.</p> <p>Lisaks eelnõu § 37 lõiget 4 (uus lõige 3) ei ole võimalik välja jätta kuna see põhineb otseselt direktiivi artikli 5(b) punktil ii.</p>

39	<p>Eelnõu § 39 sätestab FI teavitamist juhtidest, siseaudiitorist ja audiitorettevõtjast. Märgime, et Eelnõu § 39 muudatusettepanekud on esitatud ka käesoleva vastuse punktis 16.</p> <p>(I) Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 39 lõiget 3 tuleks täiendada infoga, et lisaks audiitorettevõtja andmetele esitatakse FI-le ka vandeaudiitori nimi, st oleksid olemas ka andmed selle kohta, et kes konkreetselt audiitorettevõtja vandeaudiitoritest krediidiinkasso auditeerimise eest vastutab.</p> <p>(II) Palume täiendada § 39 siseaudiitorist teavitamise regulatsiooniga selliselt, et „Krediidiinkasso esitab siseaudiitori valimise või määramise korral Finantsinspeksioonile tema nime, isikukoodi ja siseaudiitori kinnituse, et tema suhtes puuduvad asjaolud, mis välistavad õiguse olla krediidiinkasso siseaudiitor.“</p>	Arvestatud	
40	<p>Eelnõu § 42 lõike 3 kohaselt määrab siseaudiitori krediidiinkasso juhatus või nõukogu. Kui nõukogu loomine on kohustuslik (FI eeldab seda), teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 42 lõiget 3 selliselt, et siseaudiitori määramise kohustus oleks vaid nõukogul. Juhatusel allumisel ei saa siseaudiitor olla piisavalt sõltumatu juhatuse töö kontrollimisel.</p>	Arvestatud	
41	<p>Eelnõu § 42 lõike 4 punkti 3 kohaselt peab siseaudiitor tagama, et krediidiinkasso juhatusele esitatakse regulaarselt eespool nimetatud kohustususte täimisega seotud aruandeid. Juhul kui selles sättes on silmas peetud siseaudiitori poolt aruannete koostamist ja esitamist, siis võiks see kohustus hõlmata aruandluskohustust mitte ainult juhatuse, vaid ka nõukogu ees.</p>	Arvestatud	
42	<p>Eelnõu § 43 lõike 6 punkti 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil õigus teha ettekirjutus, kui krediidiinstituti osutajal puudub KIKS-is sätestatud teenuste osutamiseks täitmiseks vajalik kvalifikatsioon.</p> <p>Kuna Eelnõuga ei ole vajalik kvalifikatsioon defineeritud ning KIKS ei sätesta tegevusloa kohustust krediidiinstituti osutajatele (v.a krediidiinkassole) on küsitav kes ja mille alusel peab kontrollima krediidiinstituti osutajaid. Lisaks on vastavas sättes üks üleliigne sõna (täitmiseks või osutamiseks).</p>	Arvestatud	Vastav punkt on eelnõust välja jäetud.
43	<p>Eelnõu § 45 lõike 2 punkti 1 kohaselt säilitab krediidiinkasso asjakohase kirjavahetuse krediidiostja ja krediidisaaajaga.</p> <p>Küsitavusi tekib, mida mõeldakse asjakohase kirjavahetuse all, s.t kas kogu kirjavahetust krediidiostja ja –saajaga või mingit konkreetset osa sellest. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku Eelnõu § 45 lõike 2 punktist 1 sõna „asjakohast“ eemaldada või vajadusel seda täpsustada.</p> <p>Sõna „asjakohane“ eemaldamine või täpsustamine on vajalik ja põhjusel, et Eelnõu § 81, mis sätestab karistuse krediidiinstituti andmete säilitamise kohustuse rikkumise eest, viitab § 45 lõikele 2.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Sätet on osaliselt korrigeeritud.</p> <p>Vastav säte põhineb direktiivi artikli 11(4) punktil a: „relevant correspondence with both the credit purchaser and the borrower, under the conditions provided for under applicable national law;“.</p> <p>Sisuliselt peetakse silmas kogu kirjavahetust, sh ka kirjavahetuse sisu. Sarnane säte on ka KAVS § 48 lg 5 punktis 7.</p>

44	<p>Kui asutamisel olev ühing ei või esitada tegevusloa taotlust, siis sellest tulenevalt vajab muutmist ka Eelnõu § 46 lõige 3, kuna see säte ei ole enam asjakohane (vt ka käesoleva vastuse punkt 12).</p>	Arvestatud	
45	<p>Eelnõu § 47 lõike 3 kohaselt esitab krediidiinkasso FI-le viivitamata teabe kõigi tema nimel avatud maksekontode kohta ning teavitab viivitamata FI-d, kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud teave muutub. Palume kaaluda, kas krediidisaaaja vahendite hoidmise korral on õigustatud teabe küsimine kõigi krediidiinkasso poolt oma nimel avatud maksekontode kohta või oleks piisav teabe küsimine ainult nende maksekontode kohta, mida krediidiinkasso on avanud krediidisaaajalt vastu võetud vahendite hoidmiseks. Sellist kitsamat teabe esitamise nõuet toetab ka NPL-de direktiivi artikli 7 punkti 2 alapunkt j, mille kohaselt tuleb krediidihaldaja tegevusloa taotlusel esitada tõendid krediidiuasutuses avatud eraldi konto olemasolu kohta, kuhu kantakse kõik krediidivõtjalt saadud rahalised vahendid, ja samuti Eelnõu § 7 lõige 2, mis sätestab loataotluse korral nõude ainult eraldiseisvate maksekontode andmete esitamise kohta.</p> <p>Teeme ettepaneku sõnastada Eelnõu § 47 lõige 3 järgmiselt: „(3) Krediidiinkasso esitab Finantsinspeksioonile viivitamata asjaomase teabe kõigi tema nimel avatud ja krediidisaaajalt vastu võetud vahendite hoidmiseks kasutatavate eraldiseisvate maksekontode kohta ning teavitab viivitamata Finantsinspeksiooni, kui nimetatud teave muutub.“.</p>	Osaliselt arvestatud	
46	<p>Eelnõu § 48 lõike 3 viimane lause sätestab krediidiinkassole kohustuse krediidisaaajalt vastu võetud rahaliste vahendite avalikustamise kohta. Teeme ettepaneku parema arusaadavuse tagamiseks sõnastada lõike 3 viimane lause järgmiselt: „Krediidiinkasso avalikustab teabe krediidisaaajalt vastu võetud, kuid krediidiostjale edasi kandmata rahaliste vahendite kohta oma raamatupidamise aastaaruandes.“.</p>	Arvestatud	
47	<p>Eelnõu § 49 lõike 1 kohaselt esitab krediidiinkasso FI-le majandusaasta aruande, kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse ning üldkoosoleku või osanike koosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise kohta.</p> <p>Juhime tähelepanu, et kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse ning üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta esitamine ei ole vajalik, sest need dokumendid ei oma järelevalve teostamise seisukohast olulist kaalu, kuna krediidiinkassol puudub omavahendite miinimumnõude täitmise kohustus. Majandusaasta aruande üldkoosoleku kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse asemel võiks olla seaduses sätestatud nõue mille kohaselt tuleks Finantsinspeksioonile esitada ainult üldkoosoleku kinnitatud majandusaasta aruanne. Majandusaasta aruanne on oluliseks sisendiks järelevalve protsessi just pärast seda, kui selline aruanne on auditeeritud ja üldkoosoleku poolt kinnitatud. Eriti arvestades, et 01.02.2023 jõustunud ÄS § 334 muudatuste kohaselt võib äriregistrile esitada ka kinnitamata majandusaasta aruande.</p> <p>Tulenevalt eeltoodust teeme ettepaneku sõnastada Eelnõu § 49 lõige 1 järgmiselt: „Krediidiinkasso esitab Finantsinspeksioonile üldkoosoleku kinnitatud majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruande ära kirjutajaga kahe nädala jooksul pärast aktsionäride või osanike üldkoosoleku toimumist, kuid mitte hiljem kui kuus kuud pärast majandusaasta lõppu“.</p>	Arvestatud	

48	<p>Eelnõu § 49 lõige 2 sätestab krediidiinkassole ja lepinguriigi krediidiinkasso Eesti filiaalile FI-le järelevalve eesmärgil regulaarselt esitatavate aruannete miinimumloetelu. Leiame, et Eelnõuga järelevalvesubjektidele kehtestataivate aruannete nimekiri, mis ei ole täielik, ei ole hea praktika ja võib järelevalvesubjektidele tulevikus osutada eksitavaks teabeks. Kuivõrd Eelnõu väljatöötamise praeguses etapis ei ole täpselt teada, milliseid andmeid krediidiinkassolt ja lepinguriigi krediidiinkasso Eesti filiaalilt järelevalve teostamiseks, sh järelevalvetasude arvutamiseks, tarvis läheb teeme ettepaneku sõnastada Eelnõu § 49 lõige 2 järgmiselt: „(2) Krediidiinkasso ja lepinguriigi krediidiinkasso Eesti filiaal esitab Finantsinspeksioonile aruanded käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud korras.“. Tulenevalt Eelnõu § 49 lõike 2 sõnastuse muudatusettepanekust teeme ettepaneku sõnastada sama paragrahvi lõige 3 järgmiselt: „(3) Finantsinspeksioonile esitatavate regulaarsete järelevalveliste aruannete periood on kvartal ning aruanded tuleb esitada Finantsinspeksioonile ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Kui aruande esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, tuleb regulaarne aruanne esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval.“.</p>	Arvestatud	
49	<p>Eelnõu §-s 50 on sätestatud FI-le esitatud aruannete kontrolli, puuduste kõrvaldamise ja algandmete säilitamise regulatsioon. Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 50 lõikes 3 tuleb asendada sõna „põhjendatud“ sõnaga „põhjendamatu“.</p>	Arvestatud	
50	<p>Juhime tähelepanu, Eelnõu § 51 lõike 2 praegune sõnastus ei esita mingeid piiranguid audiitori spetsiifilistele teadmistele ja kogemustele ning töö kvaliteedile. Teeme ettepaneku sõnastada Eelnõu § 51 lõige 2 järgmiselt: „(2) Audiitorettevõtjaks võib nimetada audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud, piisavate teadmiste ja kogemustega usaldusväärse isiku“.</p>	Arvestatud	
51	<p>Eelnõu § 51 lõike 4 kohaselt peab audiitorettevõtja kontrollima krediidiinkasso poolt krediidisajate vahendite hoidmise kohta kehtestatud nõuete täitmist bilansipäeva seisuga ning esitama sellekohase arvamuse krediidiinkassole. FI hinnangul on Eelnõu säte audiitorettevõtja kohustuse kohta liiga üldine ja teostatava kontrolli sisu ei ole üheselt mõistetav. Näiteks jääb lahtiseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) milliseid nõudeid audiitor täpselt kontrollima peab? Eelnõu sätestab nõuded krediidisajaja vahendite hoidmisele (Eelnõu § 47), s.t kas kontroll tuleb teostada ainult nende nõuete vastu? b) kontrollida tuleb nõuete täitmist bilansipäeva seisuga? Sellist sõnastust saab tõlgendada ka olukorrana, kus majandusaasta jooksul krediidisajate vahendite oma majandustegevuseks kasutamine oleks nagu lubatud. c) milline on aruande esitamise tähtaeg? d) millise arvamuse audiitor andma peaks, st mis liiki töövõtu teeb – kas nõ „vabas vormist“ või mõne standardi järgi, nt ISAE3000? <p>Leiame, et lõike eesmärk vajab selgitamist ja tulenevalt eesmärgist otsustamist, kas selle aruande nõudmine omab lisaväärtust. Eelnõuga kehtestataivaid krediidisajaja vahendite hoidmise nõudeid ei ole palju ja kuna audiitori arvamusega kaasneb igal juhul kulu, siis tuleks hinnata, kas lõikega sätestataivate tegevustega kaasnev tulu ja kulu on omavahel tasakaalus. Teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 51 lõike 4 sõnastust, kui audiitori kindlustandvat aruannet peetakse vajalikuks, järgmiselt: „(4)</p>	Arvestatud	Vastav kohustus on eelnõust välja jäetud.

	<p>Audiitorettevõtja peab kontrollima krediidiinkasso poolt krediidisaajate vahendite hoidmise kohta kehtestatud nõuete täitmist raamatupidamise aastaaruande perioodil ning esitama sellekohase kindlustandva aruande krediidiinkassole koos raamatupidamise aastaaruande kohta koostatud audiitori aruandega.</p> <p>Krediidiinkasso esitab kontrolli kohta koostatud vandeaudiitori arvamuse ärakirja Finantsinspeksioonile koos majandusaasta aruandega.“</p>		
52	<p>Eelnõu § 52 lõike 1 punkti 3 sõnastusest võib järeldada, et audiitor ei pea FI-d informeerima, kui tal tuleb välja anda arvamusest loobumisega aruanne. Audiitori aruanded jagunevad modifitseerimata (nö „puhas“) ja modifitseeritud (märkusega, vastupidine ja arvamuse avaldamisest loobumine). Arvamuse avaldamisest tuleb audiitoril loobuda, kui ta ei suuda olulise osa kirjete kohta koguda tõendusmaterjali. Praktikas on sellised olukorrad tulnud ette nt Ukraina sõja tõttu – ettevõttel on tütarettevõtte, mille kohta ei ole võimalik tõendusmaterjali koguda. Aastaaruandes raporteeritud numbrid võivad olla õiged, aga võivad ka mitte olla ja audiitoril puudub tõendusmaterjal. Teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 52 lõike 1 punkti 3 järgmiselt: „3) modifitseeritud vandeaudiitori aruanne raamatupidamise aastaaruande kohta;“.</p>	Arvestatud	
53	<p>Eelnõu § 55 lõikes 3 on täheviiga „jagunemisel korral“.</p>	Arvestatud	
54	<p>Eelnõu § 60 lõike 3 järgi tuleb krediidiinkassol avaldada kaebuste lahendamise kord ja standardiseeritud kaebuse esitamise dokumendipõhi enda veebilehel. Eesti ettevõtjatel on enamasti veebileht olemas, kuid see ei ole reegel. Näiteks, ei ole ka kõikidel tegevuslooga krediidiantjatel veebilehte. Eelnõust ja seletuskirjast jääb selgusetuks, kuidas kaebuste lahendamise kord ja kaebuse esitamise dokumendipõhja avaldamine või tarbijale teatavaks tegemine toimub olukorras, kus krediidiinkassol ei ole veebilehte ja kas seda üldse sellisel juhul tegema peab.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Sõnastus on viidud täpsemini kooskõlla direktiivi artiklis 24(3) sätestatuga.</p> <p>Ehk selle kohaselt peab järelevalveasutus ise ette nägema kõikide inkassofirmade jaoks nä ühtse korra, kuid vastavaid kaebuseid lahendatakse (vt eelnõu § 67 uus lõige 4).</p>
55	<p>Eelnõu § 64 lõike 1 punktide 2 ja 3 kohaselt peab krediidiostja, kes loovutab omakorda viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude, esitama FI-le teabe loovutatud viivises olevatest krediidilepingutest tulenevate nõuete või krediidilepingute koondjäägi, arvu ja mahu kohta. Eelnõu seletuskirjast ei selgu, mida täpselt on mõeldud loovutatud viivises olevatest krediidilepingutest tulenevate nõuete või krediidilepingute koondjäägi ja mahu all, mis on nende erinevus. Palume seletuskirjas eelpool nimetatud koondjäägi ja mahu sisu täpsustada, et nii krediidiostja kui FI saaks korrektselt täita neile Eelnõuga seatud kohustusi.</p> <p>Samasugune ettepanek on Eelnõu § 97 punktis 7 ja § 98 punktis 4 toodud sama sisuga teabe esitamise täpsustamise kohta.</p>	Arvestatud/ selgitatud	<p>Mahu all on silmas peetud üksikute krediitide suurusi („<i>aggregated level, of at least the aggregate outstanding balance of the transferred credit portfolios, as well as the number and size of the credits included</i>“). Eelnõus on asjakohaseid sätteid vastavalt korrigeeritud.</p>
56	<p>Direktiivi artikli 15 punkti 2 alapunkti d kohaselt tuleb lisaks juba Eelnõu § 64 lõigetes 1-3 nimetatud teabele esitada ka teave selle kohta, kas üleandmine hõlmab tarbijatega sõlmitud viivises olevas krediidilepingus sätestatud krediidiantja õigusi või viivises olevat krediidilepingut, ning kui see on kohaldatav, viivises oleva krediidilepingu tagatiseks olevate varade liigid. Palume Eelnõu § 64 lõiget 1 vastavalt täiendada (samuti Eelnõu § 97 punkti 5 ja § 98 punkti 4), kui see on asjakohane.</p>	Selgitatud	<p>Vastav nõue on juba lisatud eelnõu § 64 lõikesse 2.</p>
57	<p>Eelnõu § 64 lõikega 3 sätestatakse, et krediidiostja teavitab FI-d viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude loovutamisest ja esitab teabe hiljemalt 15. tööpäeval pärast aruandeperioodi lõppu. Erinevatele aruandeperioodele järgnev 15. tööpäev on muutuv kuupäev. Selleks, et</p>	Arvestatud	

	<p>teabe esitamise tähtajast oleks lihtsam kinni pidada ja tähtajast kinnipidamist oleks lihtsam jälgida teeme ettepanekud sõnastada Eelnõu § 64 lõige 3 järgmiselt: „(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe aruandeperiood on poolaasta. Teave esitatakse 20 päeva jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui teabe esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, võib teabe esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval. Finantsinspeksioon võib vajaduse korral nõuda krediidiostjalt või asjakohasel juhul tema määratud esindajalt eelnimetatud teabe esitamist sagedamini, muu hulgas põhjuselt, et paremini jälgida suurt hulka krediidilepingute või sellest tulenevate nõuete loovutamisi, mis võivad aset leida kriisi ajal.“.</p>		
57	<p>Eelnõu § 67 lõike 2 punkti 1 osas teeme ettepaneku lisada juurde täiendav osis: „, nende juhte, audiitorit ja töötajaid;“ Selliselt on üheselt selge ka Eelnõus eespool käsitletud FI mandaat.</p>	Arvestatud	
58	<p>Palume Eelnõu § 73 lõike 1 punktides 1 ja 2 asendada sõna „juhtorgani“ sõnaga „juhi“.</p>	Arvestatud	
59	<p>Eelnõu § 74 osas teeme ettepaneku kohendada kohapealse kontrolli osa (vt ka käesoleva kirja punkti 5) alljärgnevalt:</p> <p>i) lõike 8 algus sõnastada järgnevalt: „Kontrollitaval on õigus ühe kuu jooksul /.../“</p> <p>ii) lõige 9 sõnastada järgnevalt: „Pärast kontrollitava kirjalike selgituste saamist või nende tähtajaks mitteesitamist, kuid hiljemalt neli kuud pärast kohapealse kontrolli lõppemist kinnitab Finantsinspeksioon oma otsusega lõppakti, mis toimetatakse kontrollitavale kätte.“</p> <p>iii) lõiget 11 täiendada järgnevalt: „/.../ muid kohustusi ning seada piiranguid ja rakendad nende /.../“</p>	Arvestatud	
60	<p>Eelnõu § 75 sätestab krediidiinkasso riskipõhise hindamise. Eelnõu §-st 75 ega seletuskirjast ei ole arusaadav, millised on Finantsinspeksiooni kohustused selle paragrahvi valguses. FI teostab riskipõhist järelevalvet, mis on järelevalve igapäevase töö osa. Jääb arusaamatuks, millised kohustused FIle lisanduvad või vähenevad seoses riskipõhise hindamise läbiviimise ja dokumenteerimisega. Sealjuures, milline on informatsioon, mida tuleb krediidiinkasso sihtriigi või lepinguriigiga jagada. Teeme ettepaneku kustutada eelnõu vastav § täies ulatuses.</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	<p>Antud §-i ei saa kustutada kuna see tuleneb direktiivi artiklist 22(3). Küll on uue lõike 6 näol piiritletud seda selliste krediitidega, mis on väljastatud pankade poolt. Nn riskiindikaatorid tulenevad § 75 lg 1 läbi viidete ja selle põhjal peaks saama välja mõelda teatud nn punktisüsteemi. Lisaks on täiendatud siin §-s olevat volitusnormi.</p>
61	<p>Eelnõu § 76 lõige 2 ei ole asjakohane, st eksperti puudutavat ei pea sellise detailsuse astmega seaduses reguleerima. Liiatigi ei ole see ka subjekti jaoks oluline, mis põhjustel FI eksperdi kaasab – oluline on FI tehtav otsus ja selle seaduspärasus. Sestap teeme ettepaneku vastav lõige 2 kustutada.</p>	Arvestatud	
62	<p>Eelnõu § 78 lõike 1 osas on alljärgnevad ettepanekud:</p> <p>i) võtta punktist 1 välja sõna „teatud“. Vastav osis liialt kitsendab ettekirjutuse ulatust;</p> <p>ii) sõnastada punkt 5 järgmiselt: „5) nõuda krediidiinkasso juhi tagasikutsumist, mitte valimist või määramata jätmist või tema volituste ajutist peatamist;“.</p>	Arvestatud	

63	Eelnõu §-s 85 on trükkiviga: “lahendamise nõuete” peaks olema kaks eraldi sõna. Nimetatud paragrahvi pealkiri võiks olla ainsuses, st „Krediidisaaaja kaebuste menetlemise korra nõuete rikkumine“. Eelnõus kasutatud sõna krediidisaaaja/krediidisaaajad kord ainsuses, kord mitmuses, nt § 60 lõikes 1 ainsuses, lõikes 2 aga mitmuses, §-s 88 pealkirjas mitmuses, aga tekstis endas ja ka §-s 59, millele viidatakse, jällegi ainsuses. Ainsuses ja mitmuses sõnade kasutamine võiks olla Eelnõus läbivalt ühtemoodi.	Arvestatud	
64	Eelnõu § 87 lõigete 1 ja 2 vahel puudub tühi rida.	Arvestatud	
65	Eelnõu § 88 pealkiri on vigane, peaks olema „Krediidisaaajale teabe esitamise nõuete rikkumine“.	Arvestatud	
66	Kuna Eelnõu §-s 47 räägitakse krediidisaaaja vahendite hoidmisest, mitte vastuvõtmisest, siis peaks ka § 90 pealkiri olema „Krediidisaaaja vahendite hoidmise korra/nõuete rikkumine“ vms, ka tekstiosas peaks siis olema „vahendite hoidmisele kehtestatud nõuete rikkumise eest“.	Arvestatud	Märgime, et säte põhineb direktiivi artiklil 6(2) ja on ingl. k. järgmine: „In cases where credit servicers are allowed <i>to receive and hold</i> funds from borrowers“. Kuid leiame, et eraldi vahendite vastuvõtmist ei ole vaja käesolevas §-s nimetada.
67	Eelnõu § 91 viitab §-s 29 nimetatud ettekirjutusele, kuid ettekirjutusest räägib hoopis § 32, seega viide on vale.	Arvestatud	
68	Eelnõu § 94 lõikesse 3 lisada alljärgnev osis: „/.../ enne 2024. aasta 29. juunit <u>ning seda ei ole tagastatud</u> ja selleks tähtajaks /.../“. Nimetatu tagab selgema mõistmise seaduse rakendumisest.	Arvestatud	
69	Eelnõu § 95 muudetakse finantskriisi ennetamise ja lahendamise seadust (edaspidi FELS). Teeme ettepaneku praktikas tõusetunud küsimuse lahendamiseks. Täpsemalt teeme ettepaneku FELS § 15 lõikes 10 asendada sõna „tühistada“ sõnadega „kehtetuks tunnistada“, kuivõrd haldusmenetluse seadus, mida FELS-i raames rakendatakse, nimetab haldusakti kehtetuks tunnistamise.	Arvestatud	
70	Eelnõu § 96 punktiga 3 asendatakse Finantsinspektsiooni seaduse (edaspidi FIS) § 38 lõikes 3 tekstiosa „või fondivalitseja“ tekstiosaga „fondivalitseja või krediidiinkasso“. Teeme ettepaneku asendada see tekstiosaga „krediidiinkasso või fondivalitseja“, sest sellele järgneb välisriigi fondivalitseja ehk on loogilisem kui krediidiinkasso ei ole lause sees fondivalitsejate vahel.	Arvestatud	
71	Eelnõu § 96 punktiga 5 täiendatakse FIS 39 lõiget 2 punktiga 2 ² järgmises sõnastuses: „krediidiinkasso või välisriigi krediidiinkasso Eesti filiaali korral 0,001–0,1 protsendiga krediidiinkasso osutatava teenuse aastasest äritulust.“ Eelnõust ei selgu, et krediidiinkassol oleks keelatud muude teenuste osutamine, mistõttu ei ole üheselt arusaadav millise teenuse aastane äritulu krediidiinkasso järelevalvetasu mahuosa arvutamisel aluseks tuleb võtta. Krediidiinkassode äritulu pinnalt järelevalvetasustamine kätkeb ohtu, et kontsernides ja filiaalide puhul järelevalvetasu tasumine suunatakse muusse kehasse või optimeeritakse muul moel. Teeme ettepaneku kehtestada järelevalvetasu mahuosa summa arvutamine selliselt, et see sõltuks krediidiinkasso lepingute/nõuete arvust, mitte äritulu suurusest. Järelevalvetasu mahuosa summa arvutamise põhimõtete väljatöötamisel tuleb vältida valdkonna subsideerimist teiste valdkondade järelevalvesubjektide poolt.	Arvestatud	

72	Reguleerimata on olukord, kus isik omab samaaegselt mitut Finantsinspektsiooni poolt väljastatud tegevusluba. Selles tulenevalt tuleks sätestada, et kas isik peab tasuma järelevalvetasu kõigi väljastatud tegevuslubade eest või alternatiivselt täiendada FIS § 38 lõiget 7 teise lausega järgmises sõnastuses: „Kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti, maksab järelevalvesubjekt järelevalvetasu selle järelevalvesubjektina või arvestusaluse alusel, millest tulenev järelevalvetasu on suurem.“.	Arvestatud	
73	Eelnõu § 97 punkti 7 lõikega 1 sätestatakse, et krediidiandja teavitab FI-d viivises oleva tarbijakrediidilepingu või sellest tuleneva nõude loovutamises ja esitab teabe hiljemalt 15. tööpäeval pärast aruandeperioodi lõppu. Erinevatele aruandeperioodele järgnev 15. tööpäev on muutuv kuupäev. Selleks, et teabe esitamise tähtajast oleks lihtsam kinni pidada ja tähtajast kinnipidamist oleks lihtsam jälgida teeme ettepanekud sõnastada Eelnõu § 97 punkti 7 lõige 3 järgmiselt: „(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe aruandeperiood on poolaasta. Teave esitatakse 20 päeva jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui teabe esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, võib teabe esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval. Finantsinspektsioon võib vajaduse korral nõuda krediidiandjalt eelnimetatud teabe esitamist kord kvartalis, muu hulgas põhjuselt, et paremini jälgida suurt hulka tarbijakrediidilepingute või sellest tulenevate nõuete loovutamisi, mis võivad aset leida kriisi ajal.“.	Arvestatud	
74	FI praktikas tõusetunud probleemidest lähtuvalt vajab täiendamist KAVS § 41 lõige 4 ehk on vaja sõnaselgelt sätestada, et juhtidest ja audiitoritest teavitamise nõue kehtib ka olukorras, kus ametiaega pikendatakse. Seetõttu teeme ettepaneku KAVS § 41 lõike 4 täpsustamiseks selliselt, et ka juhtide ja audiitori ametiaja pikendamisel oleks subjektidel kohustus sellest FI-d teavitada. Teeme ettepaneku muuta KAVS § 41 lõige 4 järgmiselt: „(4) Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud juhtide ja audiitori valimise või määramise või ametiaja pikendamise kavatsusest, samuti nende tagasikutsumisest või enne volituste tähtaja lõppemist tagasikutsumise algatamisest teavitama Finantsinspektsiooni vähemalt kümme päeva enne vastava otsuse tegemist või viivitamata pärast vastava avalduse saamist.“.	Arvestatud	
75	Krediidiandjatele ja -vahendajatele sätestatud sunniraha määrad on KAVS-is oluliselt ja kordades väiksemad võrreldes teistele finantsjärelevalve subjektidele kehtivates seadustes. Ühtlasi ei saa pidada KAVS-is kehtivaid sunniraha määrasid ajakohaseks ega piisavalt motiveerivaks haldusakti täitmisele sundimiseks. Seetõttu teeme ettepaneku KAVS § 95 lõike 2 muutmiseks ja sunniraha määrade ühtlustamiseks teiste finantsjärelevalveliste seadustega järgmiselt: „(2) Haldusakti täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral on sunniraha ülemmäär: juriidilisele isikule ühel korral kuni 32 000 eurot ja järgnevatel kordadel kuni 100 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks; füüsilisele isikule ühel korral kuni 5 000 eurot ja järgnevatel kordadel kuni 50 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks.“.	Selgitatud	Käesoleva eelnõuga muudetakse juba KAVSi nii, mille kohaselt KAVS § 95 lg 2 muudatus näeb ette, et füüsilise isiku puhul esimesel korral kuni 5 000 eurot ja järgmistel kordadel kuni 10 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks, kokku kuni 1 000 000 eurot; juriidilise isiku puhul esimesel korral kuni 10 000 eurot ja järgmistel kordadel kuni 100 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks, kokku kuni 3 000 000 eurot või kuni kümme protsenti aastases netokäibest.
76	Eelnõu § 98 punktiga 2 täiendatakse KAS § 88 lõiget 5 lõikega 7 ¹ järgmises sõnastuses: „Statistikaametile riikliku statistika seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.“ Antud §-i lõige 5 sätestab millistele ametiasutustele	Selgitatud	Muudetud on normi sõnastust, mille kohaselt võib neid andmeid edastada siis kui klient on andnud nõusoleku.

	<p>võib pangasaladust edastada. Seletuskirja kohaselt sellest nimistust puudub hetkel Statistikaamet, kes vajaks ka andmeid erineva statistika kogumiseks ja avaldamiseks, mis seonduvad pankade poolt osutatavate teenustega. Näiteks Statistikaameti üheks statistikatöök on leibkonna eelarve uuring. Leibkonna eelarve uuringute vahelisel perioodil (vahe 6 aastat, eelmine 2020, järgmine 2026) kasutatakse mudelit, et tuletada leibkondade sissetulekute ja kulutuste kohta statistikat. Muudatuse kohaselt saab ka Statistikaamet küsida krediidiastutuste käest pangasaladust kirjalikus või elektroonilises vormis esitatud järelepärimise vastusena.</p> <p>Jääb arusaamatuks, kuidas on see pangasaladusega seotud ja kas pangasaladusega seotud informatsioon ikka peaks olema Statistikaametile kättesaadav. On küsitav, kuidas tagatakse see, et sellest tulenevalt ei teki krediidiastutustel mingit täiendavat regulaarset või ka ühekordset raporteerimiskoorumust, mis on kulu ja tuleb hiljem klientide poolt taas kinni maksta. Kui kõikide teiste samas lõikes loetletud asutuste puhul on sees mingil kujul kliendi kaitsmise vajadus või on tegemist uurimisaustustega, siis Statistikaameti puhul see mõõde puudub. FI hinnangul luuakse Statistikaameti lisamisega isikute nimekirja, kellel on pangasaladusele juurdepääs pretsedent, kus hiljem on üha raskem põhjendada miks see ega teine riigiasutus ei saa lisanduda nimekirja. Samuti tuleb arvestada, et olulised krediidiastutused kuuluvad Euroopa Keskpanga otse järelevalve alla ning ka Euroopa Keskpangal võib Eelnõuga pakutud muudatus küsitavusi tekitada. FI palub Eelnõu § 98 punktiga 2 pakutud muudatus kustutada.</p>		<p>Samuti on seletuskirja on olulises osas täiendatud.</p>
77	<p>Teeme ettepaneku Eelnõu § 98 punkti 4 lõikes 3 viimases lauses asendada sõna „laenude“ sõnadega „krediidilepingute või sellest tulenevate nõuete“, kuna see vastavuses Eelnõus kasutatava terminoloogiaga.</p>	Arvestatud	
78	<p>Eelnõu tekstis kasutatakse terminit „konsolideerimisgrupp“. Samas on konsolideerimisgrupp kui selline defineerimata. Siinkohal võiks võtta eeskjuju KAVS §-st 9.</p>	Arvestatud	